דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

קונטרס

יום שני, י"ח בטבת תשמ"ז, 19 בינואר 1987 ● גליון 19020

היום 12 עמודים ● המחיר 85 אג', באילת 74 אג'

היום בדבר

- ישראל וסוריה אל עברי פי פחת / גדעון רפאל
- סביבוני נגזרת ה„לביא" / אמיר אורן
- וינה חוזרת לקואליציה גדולה / שלמה שפיר
- והגיור הקונסרבטיבי? / מאיר בראלי
- בורסה (4); כלכלה (5); עכשיו (9); על הדשא (10); ספורט (11); כוכבים ולילות (12)

מזג האויר

בהיר עד מעונן חלקית.

הטמפרטורות הצפויות: ירושלים: 10־20, רמת־הגולן: 10־20, צפת: 12־17, חיפה: 14־24, טבריה: 13־24, נצרת: 12־21, עפולה: 4־24, שומרון: 11־22, תל אביב: 10־27, לוד: 6־28, יריחו: 4־23, עזה: 11־27, באר שבע: 10־28, אילת: 8־27, נהריה: עד 14־24.

החבילה טרם נחתמה – המו"מ נמשך

קיסר: התקדמות בדיון על הסיוע לקופת־חולים ● נסים: הפער בין העמדות – בעינו

מאת אמנון אמיר, סופר הכלכלי של „דבר" בירושלים

במשא־ומתן בין האוצר וההסתדרות, בנושא הסיוע לקופת־חולים, התברר אמש, אחרי הפגישה שנערכה בלשכת שר האוצר בירושלים, כי הפער בין עמדות הצדדים עדיין גדול.

בתום הפגישה, שנמשכה קצת יותר משעה, נשמע מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר מעודד. קיסר הציג בפני השר את סיכומי ההסתדרות וקופ"ח, באשר ליישום וביצוע, הלכה למעשה, של הסכם יעקב גדיש, להבראת קופ"ח ולהמצאת המשאבים המתחייבים לפיתוח מערכת הבריאות הציבורית של קופ"ח לשנה הנוכחית וכן לביצוע הסכם השכר שנקבע עם

(המשך בעמ' 2)

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר „לוקח לעיון" את הצעת מכתב ההתפטרות שהגיש לו יו"ר סיעת הליכוד יעקב שמאי (מימין) בישיבה הסוערת של הוועד הפועל של ההסתדרות, שבה הוסמך קיסר לחתום על הסכם חבילה במשק (ראה ידיעה בעמ' 2). (צילום: ישראל סימיונסקי)

זה לא יכול להימשך ככה

מסכימים הכל בירושלים ● העיר העתיקה היתה אתמול שוממת מישראלים ● למשטרה אין עדויות על התוקפים

מאת אוריאל קרקמי, סופר „דבר"

שר המשטרה חיים בר־לב סייר אתמול בצהריים במקום שבו נרצחו האנשים אתמול. בר־לב אמר, שהוא משוכנע מכך שבסוף ראייה לא הגיעו למשטרה כדי לדווח על האירוע, והוא מוסיף שהוא עדיין מקווה שהם יגיעו.

העיר העתיקה היתה אתמול שוממת מישראלים. רק תיירים המשיכו לפקוד אותה, כאילו כל המתח הזה אינו שייך להם. משטרת ירושלים הגבירה את הכוחות ב„תפר" שבין מזרח העיר לשער שכם. כל החשודים בריגת האנשים אתמול שוחררו לאחר חקירתם. במשטרת ירושלים אין לפי שעה עצורים חשודים בדקירה.

בשכונת מוסררה הצטוותו תושבים בצד הכביש, מולם ניצבו שוטרים חבושי קסדות ואלות בידיהם. דוד טריטו, בן 17, אומר, שהוא מודה עם תנועת ר"צ אך נמאס לו. „זה לא יכול להימשך ככה" הוא אומר, והוא מספר על העלבון של השכונה. „בדיוק אצלנו, שהמשטרה מול מוסררה, בבתים ערביים. עושים לנו

(המשך בעמ' 12)

אותר צעיר ערבי שדווח כי נחטף

[illegible]

משמר הגבול בסימטאות העיר העתיקה בירושלים. (צילום: אילן אוסנדרייבר)

יעקבי – מועמד פרס לשגריר בוואשינגטון

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

השר גד יעקבי הוא מועמדו של ממלא־מקום ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס לתפקיד השגריר בוואשינגטון, אך שמעון פרס לא מסר על כך עדיין לראש הממשלה יצחק שמיר. נודע, כי שמעון פרס אמר לשרים במפלגת העבודה ולאישים בכירים אחרים במפלגה, כי הוא רואה בשר יעקבי את מועמדו.

על־פי ההסכם הקואליציוני, היה צריך שמעון פרס להודיע על מועמדו לתפקיד השגריר בארה"ב „בהקדם האפשרי". ואילו ראש הממשלה צריך על פי אותו הסכם, לאשר את אחד המועמדים, שיוגשו לו „תוך שלושה חודשים". ואולם שר החוץ לא הגיש עדיין את רשימת מועמדיו ועל כן לא נתבקש ראש הממשלה להגיב בנושא זה.

המנכ"ל המדיני של משרד החוץ, יוסי ביילין, אמר אתמול בפגישה עם כתבים מדיניים, כי אין הוא מועמד לתפקיד זה.

קמחי נפגש בלונדון עם נושהו של חאשוגי

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

מה עושה דוד קמחי בלונדון? מי שהיה מנכ"ל משרד החוץ והיה מעורב במכירות הנשק לאיראן, הגיע בסוף השבוע שעבר לבירת בריטניה ונפגש בין השאר גם עם איש העסקים הבריטי רולאנד רולאנד. נראה, כי קמחי ניצל את ביקורו גם לפגישה עם איש העסקים הישראלי יעקב נמרודי.

רולאנד רולאנד, שהוא בעליה של חברת הענק „לונרהו", הוכר כמי שהעניק הלוואה לאיש העסקים הסעודי עדנאן חאשוגי, לצורך מימון ביניים של עיסקות הנשק עם איראן. לעומת זאת בדיווח אחר נמסר, כי עמירם ניר, יועץ ראש הממשלה ללוחמה בטרור, המליץ אמנם בפני עדנאן חאשוגי לבקש הלוואה מרולאנד רולאנד, אך רולאנד דחה אותה, לאחר שהתייעץ בטלפון עם דוד קמחי.

איש העסקים הבריטי עיקל בסוף השבוע שני מטוסים שהיו שייכים לאיש העסקים הסעודי. עם זאת טען רולאנד רולאנד, כי העיקול אינו קשור למימון עסקות הנשק של איראן. „חאשוגי חייב לי מיליוני דולארים, אך אין לזה קשר לאיראן. הוא אומנם ביקש ממני הלוואה אך סירבתי להתעסק בזה".

ועדת המינויים קבעה כללים מחמירים לבחירת דירקטורים

דולצין: כל הסקטורים במשק יהיו מיוצגים בהנהלה; שמיר מאשר ל„דבר" שהציג את מועמדות שובל

מאת יואב יצחק ויקיר צור, סופרי „דבר"

ועדת המינויים, שהקימה מועצת הסוכנות, קיימה אתמול דיון ראשון וקבעה קריטריונים [illegible] דירקטורים למועצת המנהלים של בנק־לאומי.

נגיד בנק לאומי, אריה דולצין, אמר בתגובה, כי הוועדה תקיים ישיבות יומיות עד יום רביעי, ואת במטרה, להסכים, עד יום ד', על מועמד מוסכם לתפקיד יו"ר, ולמועמדים מוסכמים לתפקיד דירקטורים במועצת המנהלים של הבנק. דולצין סירב להתייחס לקריטריונים שנקבעו אתמול, אשר ינחו, כאמור, את ועדת המינויים בבחירת דירקטורים. דולצין ציין, כי הוועדה תדאג לכך שכל הסקטורים במשק יהיו מיוצגים בבל"ל.

נודע, כי ועדת המינויים קיבלה אתמול קריטריונים מנחים מחמירים, זאת לאור הלקחים שהופקו.

(המשך בעמ' 2)

החלטה לתת פומבי לשכר ותנאי בכירים בחברות הציבוריות

מאת אמנון אמיר, סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

שר האוצר משה נסים ושר התקשורת אמנון רובינשטיין החליטו אתמול לתת פומבי לשכר ולהטבות שמקבלים דירקטורים ופקידים בכירים אחרים בחברות ציבוריות.

את התקנות בנושא זה יתקין שר האוצר על־פי הסמכויות המוקנות לו בחוק ניירות־ערך.

תקנות אלה באות לאחר שורה של דיונים, שקיימו אנשי האוצר עם הרשות לניירות־ערך. התקנות החדשות יצטרכו לקבל את אישורה של ועדת הכספים של הכנסת.

עדית קאריג מהנגריה (מימין), הסידרה אומות העולם שמעלה אחד עם ראול ואלנברג, בעת התוקרה שנערך אמש בעולם „הבימה" בתל־אביב (ראה ידיעה בעמ' 2). (צילום: שאול רהמים)

צה"ל יעביר ליוניפי"ל מימצאי הקצין הבודק הריגת החייל האירי

מאת טלי ליפנר, הסופרת הצבאית של „דבר"

צה"ל יעביר למפקדת יוניפי"ל את מימצאי דו"ח הקצין הבודק ואת פירוט הצעדים שננקטו לאחר שתושלם בדיקת כל הפרטים המשפטיים, המשמעתיים והמבצעיים של תקרית הריגתו בשוגג של החייל האירי בשבוע שעבר.

הרמטכ"ל עמד על חשיבות שמירת יחסים תקינים עם יוניפי"ל והדגיש, כי „כל שיבוש מזיק, גם אם יוניפי"ל לא תמיד תורם לשליטה ולהרגעה בכל מקום או מצב". הוא הגדיר את התקרית „טעות מבישה" והסביר שהכוונה היתה לירות במחבלים.

שורה של טעויות שנבעו מחוסר ידע, משיקול דעת לקוי ומאי־הבנות הביאו לירי בחייל האירי בעמדה שלצה"ל היה ידוע באותה העת כי היא אמורה להיות נטושה.

נודע כי הדיווח על תקרית החייל האירי היה רצוף תקלות ושלקח זמן עד שהדרגים בשטח העבירו מידע שלם ואמיתי על האירועים.

ישראל הציעה לשלם פיצויים למשפחת החייל האירי כמקובל במקרים דומים בעבר.

עובדי בתה"ח בשביתה ● מפנים חולים אין ניתוחים ● אין אוכל ● אין מרפאות

מאת רבקה הרניש, סופרת „דבר"

בתמיכת ההסתדרות עובדי המדינה פותחים הבוקר כ־12,000 עובדי המינהל והמשק בבתי־החולים הממשלתיים בשביתה כללית על רקע תביעתם להשוואת תנאי עבודתם ושכרם לאלה של עמיתיהם בבתי־החולים של קופת־חולים הכללית. במסיבת עיתונאים, שקיימו אתמול נציגי מועצת העובדים בתל־אביב, הם אמרו, כי סכסוך העבודה הוכרז כבר לפני חודש וחצי ועד היום לא יצרו אתם המעסיקים כל מגע.

השביתה עלולה לשבש קשה את פעולתם של 33 בתי־החולים הממשלתיים ברחבי הארץ ולפגוע בטיפול בחולים. אשנבי הקבלה ושחרור החולים יהיו סגורים, לא יהיה אוכל לחולים, לא יבוצעו עבודות נקיון ולא יחודש המלאי של החומרים הסטריליים לחדרי ניתוחים. השובתים ימנעו מן הקבלנים הפרטיים את הכניסה

(המשך בעמ' 2)

הרופאים לא ישבתו

(ע). – ארגון רופאי המדינה לא ישבית מחר את העבודה בבתי־החולים הממשלתיים, כפי שתוכנן.

השביתה בוטלה, תוך היענות לבקשת שר האוצר, שהבטיח לקיים פגישה דחופה עם ראשי הארגון. הרופאים בבתי־החולים הממשלתיים מוחים על הנזק הצפוי, שייגרם לשירות הרפואי כתוצאה מן הקיצוצים בתקציב מערכת האישפוז הממשלתית וכן נגד הפער בתקציבים של בתי־החולים השונים.

תיקו ומסמכיו של הנעדר מצרעה נמצאו ליד הנהר

מאת שמעון וייס, סופר „דבר"

תיק־הצד ובתוכו מסמכיו האישיים של אמנון רייזנר, הצעיר מקיבוץ צרעה, שנעלם לפני חודש בנסיבות מסתוריות, נתגלה שלשום בגדה הקנדית של הנהר המשמש כגבול בין ארה"ב לקנדה בחבל ויסקונסין הקנדי.

שוטרי צוות החקירה המיוחד, שהקימה משטרת קנדה לחקור בפרשה, חוששים, כי הצעיר ביקש אולי לחצות את הנהר ולהיכנס לארה"ב בדרך לא חוקית ובדרכו טבע בנהר. עם זאת נמסכת החקירה בכיוונים נוספים ובתוכם גם אפשרות, שהצעיר נפגע על רקע חבלני קיין.

בתיק־הצד הרטוב שנמצא, ככל הנראה, למרחק של כשמונה ק"מ ממקום היעלמו של רייזנר, נתגלו דרכונו הישראלי, ספר, כלי רחצה, מצלמה, כרטיס אשראי וציוד אישי נוסף עטוף בניילון וקשור היטב. התיק נמצא במרחק כעשרים ק"מ דרומית לעיר סרניה בקנדה, שממנה יצא רייזנר לדרכו. צויין, כי תרמיל הבגדים של רייזנר נתגלה בחוף האמריקאי של הנהר. סמוך למועד היעלמו.

וענונו מבקש להסיר החסיון מראיה נגדו

נסגר התיק נגד כתב ה„סטאנדארד" על פרסום תוכן הכתובת על כף־היד

(ע). – מרדכי וענונו הגיש לבית־המשפט העליון בקשה לגילוי ראיה חסויה, ובקשתו תידון בפני נשיא בית המשפט העליון מאיר שמגר.

על תוכן בקשתו של וענונו הוטל צו איסור פרסום לבקשת פרקליטות המדינה, אף כי בא־כוחו, עו"ד אביגדור זכרוני, לא ביקש צו כזה.

על־פי החוק מוגשות ראיות חסויות לעיונו של השופט בלבד, ואילו לסניגור של וענונו לא תינתן אפשרות לעיין בהן ולהשיב עליהן. על־פי החוק רשאי וענונו לפנות לבית־המשפט העליון בבקשה להסיר את צו החסיון, כדי שיראו לו את הראיות החסויות.

שני קולות במחלקת המדינה

שולץ חוזר על העמדה האמריקאית הרשמית המרגיעה אך פקידיו צופים עימות קשה בין הנשיא רייגן לשמיר

מאת אמנון הנקר, האשינגטון ומיכאל מוקס, ניו־יורק (מיוחד ל„דבר") – מחלקת המדינה דיברה אתמול בשני קולות בנוגע למעורבות ישראל בפרשה האיראנית. אחד מרגיע, השני לא כל כך. ג'ורג' שולץ חזר בראיון בטלוויזיה על העמדה האמריקאית הרשמית של הימים האחרונים, שנועדה להשקיט את החששות הישראליים, כי הממשל מנסה להפוך את ישראל לשעיר לעזאזל. „נכון שהישראלים היו מעורבים בדיונים עם החברים מקפריליה", אמר שולץ לשואליו מארוחין קאלב, „שולם במשה של הדבר איש אינו מוליט בשבילנו. אנחנו מחליטים, אנחנו לוקחים אחריות על ההחלטות שלנו ואיננו יכולים להאשים מישהו אחר".

אולם פקידים בכירים במחלקת המדינה שדיברו עם ה„ניו־יורק" צייר את מה שעתיד להתרחש ביחסיהן של שתי המדינות בשבועים ורודים פחות. הם אמרו כי כשיבוא לכאן יצחק שמיר לביקור רשמי באמצע פברואר הוא יישאל על־ידי הנשיא רייגן שאלות נוקבות לגבי מעורבותה של ישראל ולגבי מעורבותם של סוחרי נשק ישראליים בפרשה.

מקור בסנאט הוסיף ואמר ל„ניוזוויק", כי הישראלים מודאגים פן יקראו לוואשינגטון למסירת עדות עמירם ניר, דוד קמחי, יעקב נמרודי ואל שווימר. הישראלים מצביעים, גילה המקור, כי חוקרי הסינאט ישלחו לנחקרים שאלונים, או יבואו

(המשך בעמ' 2)

הרמטכ"ל בפגישה עם הכתבים הצבאיים:

כ־20 אחוז מלוחמי צד"ל ערקו והמצב בדרום לבנון – „בעיה"

מאת טלי ליפנר, הסופרת הצבאית של „דבר"

כ־300 מחיילי צד"ל עזבו את שורות צבא הדרום בתקופה האחרונה והם מהווים כ־20 אחוז משורות הלוחמים. רובם אנשים שאומנו ללחימה ונמשו מוצבים שהותקפו כבר או מחשש לתקיפה.

הרמטכ"ל הגדיר אתמול את המצב שנוצר בעקבות האירועים האחרונים כ„בעיה". עם זאת, נמשכת גם אם בטפטוף ההתגייסות לצד"ל, בעיקר מקרב הנוצרים. הרמטכ"ל, רב־אלוף משה לוי, שנפגש אתמול עם הכתבים הצבאיים ציין, כי אמנם התעוררה באחרונה בעיה קשה, ולפתרונה נדרש צה"ל לצעדים ארגוניים ומבצעיים שונים, שיחזקו את צד"ל באזור הבטחון: יותר נוכחות מבצעית של צה"ל, יותר הדרכת מיומנת לצד"ל להשיב על מתקפות „חיזבאללה" ויותר ביצורים במוצבי צד"ל הקיימים. אין בכוונת ישראל בשלב זה ולאחר שורה של דיונים, לשנות את תפיסת הבטחון הבסיסית, הגורסת איזור בטחון בגיבוי צד"ל. „אני מעריך שאין

(המשך בעמ' 2)

הבמה הרעיונית המרכזית לערכי תנועת העבודה

העובדים, המשק וההתיישבות בצבת התכנית הכלכלית

היוזמים
אברמוביץ אוריאל
אגמי אורי
ח"כ אדרי רפי
אסף שמחה
אפרתי מיכה
בר־ישראל גדעון
גביש ישעיהו
גלץ אלפרד
גל גדליה
פרופ' דורון חיים
דניאל יוחנן (ג'וני)
הברפלד חיים
הראל ישראל (רליק)
הרפז ניסן
ולדמן משה
ורטמן משה
זוילי נסים
זינגר אפרים
זכאי יחזקאל
ידלין אהרון
ישי יעקב
ישראלוביץ ארתור
לובלסקי מאשה
לוינסקי עקיבא
ליכטנברג חיים
לנדסמן יצחק
מצאלחה נואף
נסים זכי
סיוון עמירם
עיני גיורא
פסה נחום
פרי ישעיהו (שושי)
קאופמן תדי
קופלביץ חוה
קצב נוחות
רוזוליו דני
שגיא גדעון
שילה אהוד

09.00 – 09.30
התכנסות, רישום וכיבוד.
09.30 – 11.00
חיים הברפלד – דברי פתיחה
דברים:
דני רוזוליו
יוחנן דניאל (ג'וני)
נחום פסה
יו"ר – **זכי נסים**
11.00 – 11.15
הפסקה – כיבוד קל.
11.15 – 12.00
דברים:
גד יעקבי, התכנית הכלכלית.
12.00 – 13.30

קבוצות דיון:
1. תקציב המדינה והשלכותיו.
פותח:
ארנון גפני בהשתתפות:
פרופ' מנחם יערי.

2. הרפורמה במיסוי.
פותחים:
פרופ' אפרים צדקה
נירה שמאי

3. הרפורמה בשוק ההון:
פותחים:
ד"ר בן־עמי צוקרמן
דני רוזוליו.

4. הרפואה הציבורית:
פותחים:
פרופ' חיים דורון
דב פלג

5. צמיחה כיצד?
פותחים:
נחום פסה
ישעיהו גביש

6. תפיסתה של תנועת העבודה מול תפיסת הימין החדש:
פותחים:
פרופ' אברהם דורון
אשר מניב.
13.30 – 14.30
ארוחת צהרים

14.30 – 16.00
המשך קבוצת דיון.

16.00 – 17.00
דיווח קבוצות הדיון למליאה

– 17.00
דברים:
אהרון ידלין
ח"כ שמעון פרס
גדעון בר־ישראל – דברי סיכום
יו"ר – **מאשה לובלסקי**

בית ברל, כפר־סבא ליד מושב צופית
יום ג' י"ט בטבת, 20.1.87 בין השעות: 18.00 – 09.00
חברים הזקוקים להסעה מחיפה וירושלים יתקשרו:
לח' נפתלי שטורם 207222־02 לח' בני רז 641781־04

هكذا من الأصل

יו"ר ארגון עולי איראן מאשים:

הסוכנות גילתה אזלת־ידה בהבאת יהודי איראן לארץ

מאת יוסי מלמן ונתן רועי סופרי "דבר"

יו"ר הארגון הארצי של עולי איראן בישראל, ששון סימן־טוב, תקף אתמול בחריפות את יו"ר מחלקת העלייה של הסוכנות היהודית, חיים אהרון, והאשימו במחדל חמור ובאזלת־יד בכל הקשור להעלאת יהודי איראן לישראל.

סימן־טוב שלל מכל וכל את התנערותו של חיים אהרון מאחריות להגירתם של יהודי איראן לארצות־הברית. רק חמש משפחות מתוך 1,000 עלו לישראל והאחרות היגרו מוינה לארה"ב.

סימן־טוב סיפר, שעוד לפני חצי שנה הציע לסוכנות את עזרת הארגון של יהודי איראן בישראל בהשפעה על עולים אלה ובשכנועם לעלות לארץ – אך הוא לא נענה.

"זו עזות מצח מצד חיים אהרון להאשים את יהודי איראן בחוסר רצון לעלות ארצה, מה גם שחיים אהרון העדיף לשלוח לוינה אנשי־שלומו, חסרי כל נסיון, לפעולה בקרב יהודי איראן", טען ששון סימן־טוב.

חסידי סאטמר מול אנשי אגו"י

"כוח שכנוע" של חסידי סאטמאר, הממונה ע"ב טוב", ואנשי מחלקת הקליטה של ארגון "אגודת ישראל" העולמית מתחרים זה כמה חודשים על לבם של היהודים שהגיעו מאיראן לוינה. כל אחד מהגופים תומך כספית ביהודים ומנסה לעשות נפשות לעניינם: עלייה לישראל או הגירה לארה"ב.

מתברר, כי "כוח" גדול של חסידי סאטמר פועל בוינה לשכנע את היהודים המגיעים לשם מאיראן שיהגרו לארה"ב. כיוון שמדינת ישראל איננה יכולה לספק להם ערכי דת יהודיים הם עלולים להיפגע מבחינה רוחנית. הם מחזיקים סמוך למשרדי היא"ס בוינה חדר־אוכל של חסידי סאטמר והם משכנים חלק מן המעוניינים בבתי־מלון ונותנים לאחרים מהם "דמי כיס".

"כוח" נוסף שמשכנע יהודים מאיראן בוינה הוא זה של "אגודת ישראל" העולמית בראשותו של מ.ר. לווינשטיין. אנשיו מנסים לשכנע את יוצאי איראן לעלות לישראל. אנשי מחלקת הקליטה של "אגודת ישראל" מקיימים מגעים עם הפליטים, תומכים בהם כספית (דמי־כיס) ומספק להם אוכל כשר בחדר־אוכל שהוקם לשם כך.

סגן ראש ממשלת עיראק מספר:

ארה"ב סיפקה לאיראן מודיעין מטעה – כדי להאריך המלחמה

רבת־עמון (א.פ.).– סגן ראש ממשלת עיראק טאהא יאסין רמאדאן אישר אתמול בראיון שהעניק לעתון הירדני "ג'ורדן טיימס", כי ארה"ב סיפקה לעיראק מידע מודיעיני מטעה במטרה להאריך בכך את המלחמה בינה לבין איראן.

לדברי רמאדאן, התכוונה ארה"ב בבקשה צעד זה ללבות את המלחמה, כדי שתוכל להשתמש ביתר שאת באיום האיראני על מדינות המפרץ העשירות והשמרניות ולהגביר את השפעתה עליהן. "רק כשהחלו מתפרסמים הגילויים בדבר העברות הנשק האמריקאי לאיראן הבנו שהמידע שקיבלנו היה מטעה", הוא אמר. "הדבר נעשה בהתאם לתוכנית כוללת, גדולה יותר ומחושבת מראש. עיראק איבדה את האמון שהיה לה בארה"ב. כל גשרי האמון שהיו בינינו נהרסו."

באחרונה התרבו הריווחים העתונאיים בארה"ב על כך, שארה"ב סיפקה מידע מודיעיני מטעה הן לאיראן הן לעיראק. לדברי רמאדאן, גרם המידע המטעה שקיבלה עיראק מוואשינגטון, ובכלל זה מידע על תנועות צבא לאורך קו החזית בן 80 הק"מ, לאבדנו של חצי־האי פאו בשנה שעברה ולהתקרבות חזית הלחימה עד כדי מרחק חמישה ק"מ מגבול כוויית.

עיראק שיגרה מחאה נזעמת לארה"ב ובה שאלה, בין היתר, אם היתה כוונת האמריקאים להביא במעשה זה לכיבוש עיראק בידי איראן. לדברי רמאדאן השיבו האמריקאים, כי העבירו לידי העיראקים כל מידע שהיה ברשותם וכי ההטעיה לא נעשתה בזדון. גם עתה מוסיפה עיראק, לדבריו, לקבל מידע מודיעיני מארה"ב, אם כי היא משלימה אותו במידע ממקורות אחרים.

עיראק שולחת כסף לפלאנגות לסיוע במלחמתם נגד הסורים

מאת טלי ליפקין, הסופרת הצבאית של "דבר"

השלטון בעיראק מסייע לכוחות הלבנוניים בכספי משמעותי בהתמודדות נגד הכוחות הסוריים בלבנון. במסגרת היריבות העיראקית־סורית ולנוכח העמידה התקיפה של הכוחות הלבנוניים נגד הכוחות וההשפעה הסורית בלבנון, מתקיים, כך נודע, קשר כספי ואחר בין העיראקים לכוחות הלבנוניים.

הקשרים בין הכוחות הלבנוניים לבין הפלסטינאים, קשרים ההולכים ומתהדקים בשל החשש הנוצרי מהשתלטות שיעית על השלטון בלבנון, מקבלים חיזוק מהיחסים שבין עיראק לפלסטינאים, יחסים שהם כיום יחסים קרובים מאד. כל אלה יוצרים כר נוח לשיתוף פעולה מבצעי בין הכוחות הלבנוניים לפלסטינאים. ישראל דואגת לתת פומבי לחוסר סבירות [illegible] לנקוט על מנת לסכלו. ההערכה כאן היא כי הכוחות הלבנוניים ועמדתם הנחושה של מרבית מנהיגי הכוח ולוחמיו נגד סוריה לא תאפשר לנשיא ג'ומאייל המבקש להתקרב שוב לסוריה, להגיע לדמשק עם הצעה שתתקבל על דעת שליט סוריה ותהיה בת ביצוע.

בכוונה לא לערב את דרום לבנון בהתכתשויות הבין־עדתיות המתרחשות בצפון לבנון ולהקטין עד למינימום את השפעותיהם. [illegible] של הפלגות הכוחות הלבנוניים באזור הבטחון.

ב"חירות" עוד מחפשים נוסחה לכינוס הוועידה עם סדר־יום

בני בגין שוב מותח ביקורת על אריק שרון

מאת סופר "דבר" לענייני מפלגות

ד"ר זאב־בנימין בגין המשיך אתמול למתוח ביקורת על שרון בשתי הופעות פומביות. בראיון ברדיו ובהופעה בסניף "חירות" בתל־אביב חזר בגין ואמר, שבתנועת "חירות" יש שני מחנות בלבד – מחנה שמיר ומחנה לוי – והם שצריכים להגיע להסכמה ביניהם.

עם זאת הוסיף שההתבטאויות של דוד לוי כלפי יצחק שמיר בכינוס תומכי לוי, שהיה בשבוע שעבר בירושלים "ציערו אותו".

בגין נשאל על־ידי חברי "חירות" בתל־אביב מדוע הוא מוציא אנרגיה נגד השר שרון ולא נגד יוסי שריד ושולמית אלוני ועל כך השיב: איני מחפש מליות או מסורות ציבוריות ואסור שאכסה על מחשבותי. יש מאבק בתנועת "חירות" ועלי להביע את דעתי."

סופר "דבר" מוסר, שעדיין לא נמצאה ב"חירות" נוסחת פשרה, שתרצה את כל המחנות ותאפשר עריכת ועידה עם סדר־יום מוסכם מראש. השר משה קצב הודיע, שמנוי וגמור אתו להביא לכינוסה של ועידה בתוך חודשים, ואם כי הוא מעדיף ועידה עם הסכמה אין הוא נבהל, בלשונו, מועידה שתהיינה בה התמודדויות.

סופר "דבר" מוסיף, שגם במפלגה האחות, המפלגה הליברלית, נמשכת ההתכתשות בין מחנה מודעי לבין מחנה שפ"ן (שריר, פת, נסים). כוסד הוסכם על כינוס מועצה בתחילת החודש הבא, אולם שני המחנות רבים ביניהם על סדר־היום. אנשי שריר טוענים, שמודעי מנסה לכפות סדר־יום, שיגדיל את כוחו במועצה. הם חותרים לכינוס מרכז המפלגה עוד לפני כינוס המועצה, משום שלדעתם יוכלו להעביר במרכז החלטות נוחות יותר, מאשר במועצה.

אוטובוס נרגם בעזה

(ע). – אוטובוס ישראלי נרגם באבנים אתמול בצהרים ברצועת עזה. אך לא היו נפגעים ורק שמשות האוטובוס ניזוקו.

התקרית היתה סמוך לשעה 12.30 בצהריים, בעת שהאוטובוס עבר בצומת מורג ברצועת עזה.

נסיון להביא להצבעה חשאית ב"עבודה" על המיזוג עם "יחד"

מאת סופר "דבר" לענייני מפלגות

כ־100 חתימות נאספו עד כה בין חברי מרכז מפלגת העבודה. החותמים דורשים הצבעה חשאית כשמרכז המפלגה ידון בסוף החודש בהסכם המיזוג בין מפלגת העבודה ל"יחד" של עזר וייצמן.

על־פי חוקת המפלגה דרושות כ־400 חתימות, כדי לאלץ את המרכז, על 1200 חבריו, להצביע הצבעה חשאית. שוללי ההסכם משוכנעים, שבהצבעה חשאית, ללא עינם הפקוחה של ראשי המפלגה, יעלה בידם לטרפד את אישורו. שתי הקבוצות העיקריות, הפועלות לביטול ההסכם, הם אנשי דור ההמשך ואנשי התנועה הקיבוצית המאוחדת.

כזכור, בבסיס ההסכם עם "יחד" לאנשי וייצמן שלושה מקומות ריאליים ברשימת "העבודה" לכנסת הבאה, כיסוי חובותיה של "יחד" על־ידי מפלגת העבודה, וכהן תפקידים במועצות־מנהלים ובשירות הדיפלומאטי.

דבר DAVAR
מאוחד עם למרחב
העורכת: חנה זמר
משנה לעורך: דוד פדהצור
מזכיר מערכת: מרדכי ברקאי
עורך "דבר־השבוע": טוביה מנדלסון
מנהל כללי: אהרון קדאוס
המו"ל – "דבר" בע"מ
כדפס בדפוס "דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה: תל־אביב, רח' שינקין 45, ת.ד. 199, מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קווים)
מחלקת המודעות: טלפונים ישירים 286156, 281860, 298032
שיווק: ת"א, בית "דבר" רח' שינקין 45, טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים: המערכת רח' הלל מס' 16, בית מאויה קומה 3, טלפון 242203 מ. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27, טלפונים 642111־3־2, מ. 33104

בצער רב אנו מודיעים על פטירת אשתי, אמנו וסבתנו היקרה
קלז חנה ז"ל
מדבינסק – ריגה לטביה
ההלוויה תתקיים היום, יום שני 19.1.87 בשעה 15.00 אחה"צ מבית הכנסת רח' הרצל 17 חדרה.
אבלים:
בעלה: דב (ביבי) קלז
בניה, כלותיה, נכדיה
וכל בני המשפחה

אנו מודיעים בצער רב על פטירת חברנו היקר
יצחק (איצ'ה) מאיר
ההלוויה תתקיים היום, יום שני י"ח בטבת תשמ"ז 19.1.87 בשעה 14.00.
המשפחה
ובית גבת

החל מ־1 בפברואר

רכב עד 1600 סמ"ק מתייקר ב־7 אחוזים

מאת אריה אגיד ואמנון אמיר, סופרי "דבר"

מחירי המכוניות עד 1,600 סמ"ק יתייקרו בעוד שבועיים ב־7 אחוזים. ועדה משותפת למשרדי האוצר והתחבורה המליצה אתמול על ייקור המכוניות החל מ־1 בפברואר.

שיעורי הייקור משקפים החלטה שמתגבשת במשרדי הממשלה לסבסד את מחירי המכוניות הפרטיות שנפח מנועיהן עד 1,600 סמ"ק בשיעור של 10־15 אחוז בממוצע. החלטה זו נועדה למתן את עליית המדד בשלושת החודשים הקרובים.

שליש מהסובסידיה ימומן מתוך רווחי היבואנים ושני־שלישים מהכנסות המיסים לאוצר.

20 ד' לחודש מקבלים חסידי אומות העולם

מאת נתן רועי, סופר "דבר"

גזבר הסוכנות היהודית, עקיבא לוינסקי, הבטיח אתמול לסייע בהטבת תנאיהם של 400 חסידי אומות העולם, המתגוררים מחוץ לגבולות מדינת ישראל והמקבלים מהמוסדות היהודיים תמיכה של 20 דולר לחודש.

מתברר, כי עשרות מחסידי אומות העולם המתגוררים ברחבי העולם הם קשישים הנזקקים לסכומי כסף למחיה מדי חודש בחודשו. המוסדות היהודיים אינם מעבירים כספים לכל אותם חסידי אומות העולם, והסכום המועבר לאלה מהם המתגוררים מעבר למסך הברזל מגיע לסכומים שאינם עולים על 20 דולר. חסידי אומות העולם המתגוררים במערב־גרמניה, למשל, מקבלים מהמוסדות היהודים 150 מארקים לחודש בקירוב.

על מידע זה אמר אתמול עקיבא לוינסקי: "בראג לכך, כפי שדאגנו לחסידי אומות העולם בישראל, שלא יחיו ברחבי העולם בחרפה. את מה שמוטל עלינו לעשות נעשה. אינני מקבל כאדם שמבטיח ואיננו מקיים".

שופט בית־המשפט העליון, הד"ר משה בייסקי, אמר אתמול בערב הוקרה לחסידי אומות העולם שאורגן על־ידי התנועה למען ארץ ישראל טובה, כי בעולם מתגוררים כמה מאות מחסידי אומות העולם הזקוקים לעזרת העם היהודי "ואם לא נסייע להם ונעזור להם לא ניתקה לעולם".

שני קולות במחלקת

(המשך מעמ' 1)

לישראל כדי לחקור אותם שם.

סיכום לגבי נוהלי החקירה עדיין לא הושג בין שתי המדינות, אולם נראה כי החוליה החלשה בכל העניין היא אל שווימר. האיש הוא, אחרי הכל, גם אזרח אמריקאי, ויש להניח כי עובדה זו לא נעלמה מעיני חוקרי הסינאט. את שווימר אין להם בעייה לזמן לאולם הישיבות של הוועדה המיוחדת, ואף אם נכון כי שווימר יכול, כפי שעשו לפניו כמה מעורבים בפרשה לסרב להעיד מחשש להפללה עצמית, קשה להניח שהדבר יתקבל בעין יפה, מכיוון שאחרי הכל, לבד מהיותו אזרח אמריקאי היה שווימר בעת התרחשות הפרשה גם יועץ ראש ממשלת ישראל לענייני טכנולוגיה.

זה לא יכול להימשך ככה

(המשך מעמ' 1)

סטיגמה, כאילו לא קרה כאן שום דבר" הוא אומר.

סוויסה אומר, שהאנשים כאן מוכרחים לפרק את הזעם. בצד עומדים ילדים עם שלטים וצועקים "מוות לערבים". על השלטים כתוב: "דם, דם". מדי פעם עוברים ערבים ברחוב בדרכם לעבר שער שכם. [illegible] הקריאות "מוות לערבים".

סוויסה אומר, "אני חושב שצריך לעשות הכל [illegible] השלום. אבל שלום לא הולך עם סכין בגב. אם שמיר לא יתחיל לזוז – יהיו פה צרות. האנשים כאן רוצים באמת שלום עם הערבים, אבל הממשלה לא נותנת לנו בטחון. אנחנו לא נמשיך ככה להתהבות כשתוקעים לנו סכין בגב".

בינתיים לכדו השוטרים, על סמך מידע מוקדם, צעיר מקריית־יובל, כשברשותו חמישה בקבוקי תבערה. שני צעירים שהיו עמו הצליחו להימלט. הצעירים התכוונו כנראה לפגוע בכלי־רכב ערביים באיזור שער שכם.

שמיר: מחשבותי לבטחון

"איני חושב שאנו חייבים לפתוח במדיניות חדשה להפחתת מעשי הטרור בירושלים, אך עלינו להגביר את אמצעי הבטחון והמניעה כדי שמקרים כאלה, כמו הפיגוע בשבת בירושלים, לא יישנו" – אמר אתמול ל"דבר" ראש הממשלה יצחק שמיר.

שמיר הוסיף: "מחשבותי נתונות בימים אלה להגברת הבטחון בירושלים. תחילה בטחונה של האוכלוסיה היהודית, ואחר־כך אוכלוסית ארץ־ישראל כולה".

קולק: שבחים לאיפוק

ישיבה מיוחדת של ועדת השרים לענייני ירושלים התקיימה אתמול באולם מועצת העירייה. ראש עיריית ירושלים טדי קולק אמר אתמול, כי העיתוי לקיום הישיבה יום אחרי הפיגוע בעיר העתיקה, נותן תוקף לישיבה זו. הוא שיבח את תושבי מוסררה על האחריות וההתאפקות. "עם כל ההישגים נותרו הרבה בעיות, שיחייבו מאמץ גדול ואת הבעיות הקשות לא ניתן לפתור ב"זבנג וגמרנו"".

ראש העיריה אמר עוד, כי עם כל ההישגים הגדולים של הממשלה והעיריה, "יש להרחיב את תשובותינו למקרים כאלה", על־ידי הבאת 500 משפחות נוספות לעיר, הגדלת התיירות וביסוס חברתי ודמוגרפי של העיר.

ישוחרר מבית־החולים מחר

ראש הממשלה יצחק שמיר, שביקר אתמול בצהריים אצל אבי אוחיון, המאושפז בבית־החולים "ביקור חולים" אמר, כי "המשטרה קיבלה הנחיות להגביר את הבטחון והשמירה במזרח־ירושלים".

ראש הממשלה התעניין בשלומו של אבי אוחיון, והפצוע אמר לו: "אני מרגיש בסדר, אולם אני דואג לאחי, שמצבו יותר מסובך". הפצוע תיאר בקצרה באזני ראש הממשלה כיצד הוא ואחיו הותקפו. הוא נדקר בראשו ובצווארו, אך למרבה המזל הדקירות לא היו עמוקות. מנהל המחלקה הכירורגית ב"ביקור חולים", ד"ר משה דוראי מסר, כי אם לא תחול הרעה בלתי־צפויה במצבו הוא ישוחרר מבית־החולים כבר מחר.

אין עדויות בידי המשטרה

מפקד משטרת ירושלים, תת־ניצב יוסף יהודאי, העריך, כי הפיגוע בשוק של העיר העתיקה בירושלים, בוצע על רקע לאומני. לדבריו, "אין סימנים, המעידים, כי המדובר בהתארגנות חבלנית, אלא שהדקירות בוצעו על־ידי קבוצה שהתארגנה על רקע מקומי".

יש לציין, כי זאת הפעם הראשונה שהדוקרים בחרו בקבוצה של יהודים. בדרך־כלל נדקרו עד כה אנשים בודדים. עוד יצויין, כי הפיגוע אירע בשעה שהשוק היה הומה, אף־על־פי־כן אין לפי שעה, בידי המשטרה עדויות העשויות לסייע בזיהוי התוקפים. גם שני האחים הנפגעים לא הצליחו למסור פרטים משמעותיים על זהותם של תוקפיהם.

שני צעירים בשנות העשרים, תושבי שכונת מוסררה נעצרו במוצאי־שבת אחרי 10 בלילה, בחשד שתקפו קבוצת ערבים, שעשתה דרכה ממרכז ירושלים לעיר העתיקה.

הערבים נעצרו לאחר הפיגוע בעיר העתיקה, והובאו לחקירה במגרש הרוסים. בתום החקירה שוחררו ועשו דרכם ברגל בחזרה לעיר העתיקה. בעת שעברו בשכונת מוסררה תקפו אותם כמה צעירים יהודים והמשטרה הצליחה לעצור שניים מהם.

אנו משתתפים באבלו הכבד של חברנו לעבודה
סמוכה ויקטור
במות אחותו
עזיזה ז"ל
תנחומינו למשפחה האבלה
תנובה סניף מחוזי תל־אביב
ההנהלה והעובדים

נחלש הקור באירופה; בארץ קיץ

מאת אריה אגיד, סופר "דבר"

מידות החום עלו אתמול במרכז הארץ במעלה עד שתי מעלות הלחות ירדה. החזאי התורן אמר אמש לסופר "דבר", כי עד יום ה' אין צופים שינוי של ממש במזג־האוויר.

באירופה נמשכת ההיחלשות ההדרגתית של גל הקור. אתמול עלו מידות החום בלונדון, מ־17 מעלות מתחת לאפס לעשר מעלות "בלבד". מצפים, שעם עליית הטמפרטורות באירופה יתחלף מזג־האוויר בארץ החורף ישוב.

בנמל־התעופה בן־גוריון הגיעו אתמול מידות החום ל־30 מעלות, בתל־אביב ל־27, בירושלים ל־21, בצפת ל־17 ובבאר־שבע ל־28 מעלות.

אסיר ברח מ"מעשיהו"

מאת נתן רועי, סופר "דבר"

אברהם יוסף, אסיר השפוט לתשעה חודשי מאסר בכלא "מעשיהו", נמלט אתמול מן הכלא.

אתמול סמוך לשעה שש בערב נראה האסיר בחדר האוכל. שעה לאחר מכן, בעת ספירת האסירים, גילו הסוהרים את העדרו של אחד האסירים. נערכה ספירת בטחון על־פי שמות, שארכה מספר שעות, ואז התברר שאברהם יוסף הוא הנעדר.

טרם ידועות סיבות בריחתו. מקרה הבריחה נבדק על־ידי קצין בודק שמינה גונדר דוד מיימון. דובר שירות בתי הסוהר ציין אתמול, כי פעולות רבות נעשות במתנה "מעשיהו" לשינוי הרכב האוכלוסיה ולצמצום מספר המקרים החריגים. בתחום האחרון, לבד מהבריחה אתמול, לא נרשם כל מקרה חריג במתנה מעשיהו.

שצ'רנסקי בין מקבלי מילגות "קרן גולדה"

(ע). – נתן שצ'רנסקי היה אתמול בין 35 מקבלי מלגות לימודים מ"קרן גולדה מאיר" לשנה זו מטעם האוניברסיטה העברית בירושלים. טקס הענקת המילגות נערך במעמד שר הבטחון יצחק רבין.

הענקת המילגה תאפשר לנתן שצ'רנסקי לחזור לתחום המחקר האקדמי, שאותו נאלץ לנטוש עם מאסרו בברה"מ. במסגרת המרכז לחקר ברה"מ ומזרח אירופה באוניברסיטה העברית יקדיש השנה נתן שצ'רנסקי את זמנו לכתיבת זכרונותיו.

בטקס עמד שר הבטחון מר יצחק רבין על דמותה ופועלה של גולדה מאיר. הוא אמר כי גולדה מאיר בעת כהונתה כראש ממשלה הבינה את חשיבות היחסים בין ישראל לבין ארה"ב ושהיא זו שהוציאה את המדינות לקשר אסטרטגי מיוחד. הוא ציין כי היחסים שהנהיגה גולדה מאיר עם ארה"ב היו יחסי אמון הדדי, אך לא יחסי ויתורים. היא הביעה דעתה לא אחת, כי אל לישראל לוותר לדרישותיה של ארה"ב, וכי עליה לשמור על חירות ההחלטה שלה.

כ־20 אחוז

(המשך מעמ' 1)

צורך לשנות עתה את התפיסה", הבהיר הרמטכ"ל ורק הסעיפים כי יש לתת תשובות למצבים חדשים שאינם בהכרח הולמים את התשובות שניתנו בתחילת התהליך. רב־אלוף לוי הצביע על מספר הצלחות של צד"ל בימים האחרונים.

כחלק מההתארגנות החדשה, נבדקת כל ערב מחדש נוכחות חיילי צד"ל במוצבים ויש מוצבים שבהם נמוכה הנוכחות והם מפונים ונשארים בלתי־מאויישים, כדי לא לחשוף את מעט החיילים שבהם לסכנת תקיפה. בסוף השבוע שעבר התקף מוצב צד"ל הדבר, הודה הרמטכ"ל, לא הרתיע את התוקפים אף שלא נחלו שם הצלחה. לדברי רב־אלוף לוי חלק מתקיפת המוצבים נעשה במשותף עם מקומיים שמסייעים לחוליות חיזבאללה המגיעות מן הצפון. לא מן הנמנע שבתוקפים גם חיילי צבא לבנון.

תקיפות חיל־האוויר

הרמטכ"ל הבהיר, כי יעדי תקיפות חיל־האוויר נקבעים בהתאם לנוחות התקיפה במרוחק מריכוזי אוכלוסיה ואלה מושפעים מהקרבות בין השיעים והפלשתינאים, כמו במקרה כן הוציאו הקרבות באזור עין אל־חילווה את המחבלים הפלסטינים מהמחנה וכך התאפשר לחיל האוויר לתקוף אותם ביתר קלות. הוא הכחיש כל נסיון מרומז או חבוי לסיוע של ישראל לאחד הצדדים באמצעות התקיפות הללו.

בתשובה לשאלה בעניין הצעת ישראל שהועלתה בשבוע שעבר באו"ם לפינוי הדרגתי מדרום לבנון בתמורה לשקט ובטחון, הבהיר הרמטכ"ל כי לכוד על העלאת ההצעה מן העיתונות ואין בה חידוש אלא שנסיון להעביר אזורים בדרום לבנון לידי יוניפי"ל, לבקשת מפקדת הכוחות שם, לא עלה יפה ולא נשמר הבטחון באותם מקומות.

הנעדרים

בהתייחסו לשאלת הנעדרים חיילי צה"ל מסר הרמטכ"ל כי אין כל מידע חדש וכי גם הגישה במקרה של מידע ודאי, כמו אל ארגון "אמל" בבקרה של הנווט השבוי, אינה קלה בשל העובדה שיותר מגורם אחד שולט במצב ומכאן את מהלך הדברים שם.

שלום אוחיון בבית־החולים "שערי צדק" (צילום: אילן אוסטרדייבר)

בישיבה סוערת הוסמך קיסר לחתום הסכם החבילה במשק

מאת סופר "דבר" לענייני עבודה

הוועד הפועל של ההסתדרות הסמיך את מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר ואת יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד לחתום על הסכם החבילה במשק, בתום ישיבה פתוחה וסוערת שהתקיימה אתמול בתל־אביב.

בהצעות הוועדה המרכזת תמכה הקואליציה, ואילו סיעות האופוזיציה: ליכוד, חד"ש ור"צ – התנגדו להן. בדברי הסיכום שלו אמר קיסר, כי המאבק עדיין נמצא בתחילתו וכי הכיוון שבו הולכת הממשלה הוא לשינוי פני החברה הישראלית.

הישיבה התנהלה ברובה תוך חילופי מהלומות מילוליות בין הסיעות השונות. חיצי הביקורת כוונו בעיקר כלפי קיסר וכלפי סיעת מפ"ם, משום שנציגיה בכנסת הגישו הצעת אי־אמון בממשלה, ואילו בהסתדרות תומכים חבריה בהסכם. יו"ר סיעת הליכוד בהסתדרות יעקב שמאי דרש מקיסר להתפטר, בהציעו לו נוסח מכתב התפטרות. קיסר הגיב עליו באומרו: "עיין בדבר".

יו"ר סיעת חד"ש בנימין גונן האשים את המזכ"ל בהתקפלות בפני ממלא־מקום ראש הממשלה שמעון פרס ולדבריו ציבור העובדים לא היה צריך לשלם במסגרת ההסדר ולו גם אגורה אחת. יו"ר סיעת ר"צ רן כהן טען כלפי צמרת הוועד הפועל, כי היא מגינה רק על קופת־חולים, בעוד שמערכות הבריאות האחרות מופקרות לשגיונות משרד האוצר.

האוצר לוחם להורדת רמת הבריאות והחינוך

קיסר אמר, כי משרד האוצר נלחם בשיניים כדי להוריד את רמת הבריאות והחינוך, במטרה לתת כסף לקבוצות מבוססות במסווה של צמיחה. כלפי מבקריו מימין ומשמאל אמר: "אין לי שום אינטרס מלבד טובת ציבור העובדים. אני משקיע את ימי ואת לילותי כדי לפתור בעיות בזמן שאתם מתהפכים במיטותיכם. אילמלא ההסתדרות והתמיכה מתוכים שנים בציבור לא היינו מצליחים לסכל את התוכנית הנקודתית של משרד האוצר".

מזכיר הסתדרות המורים יצחק ולבר בירך על כך ש"מתחילים סוף כל סוף לשמוע את המלה חינוך בהחלטות הוועד הפועל".

יו"ר הנהלת קופת־חולים, פרופ' חיים דורון, אמר, כי הרפואה הציבורית נמצאת בסכנה של ממש ואסור לתת יד להפקרתה.

ההחלטות

הוועד הפועל אישר שורה ארוכה של החלטות הוועדה המרכזת, שגובשו לפני הישיבה. בין ההחלטות: ההסתדרות תשמור ותגן על קיום הסכמי העבודה ותוספת היוקר – התנאים והתקפים עד אפריל 1988 – למען הבטחת השקט התעשייתי וסדרי הגנה ומשק תקינים, ומזהירה מפני כל שינוי חד־צדדי של ההסכמים והסדרים קיימים במשק, במסגרת מערכת השינויים במיסוי.

הוועד הפועל תומך ברפורמה במיסוי, אך מזהיר מפני כל נסיון לשינוי חד־צדדי של ההסכמים, הסדרים, תקנות וזכויות מוקנות של עובדים וקבוצות אזרחים אחרות או ביטולן.

הוועד הפועל תומך ברפורמה בשוק ההון, אשר תוביל לשחרור אמצעים ומשאבים להשקעה ולפיתוח, בתנאי שהאמצעים והמשאבים שיגויסו מהציבור ומגורמים אחרים, יופנו לעידוד ישיר של המגזר היצרני והייצוא, ולא להטבות ללא הבחנה תוך הגדלת הפערים החברתיים. כן מודגש ששחרור אמצעים לשוק החפשי חייב להיות מלווה בהורדת שערי הריבית ועלות ההון.

הוועד הפועל מחייב ביצוע ההחלטות על ההנהגה עם רווחי ההון גם כלי לפגוע בחסכון.

החבילה טרם נחתמה

(המשך מעמ' 1)

האחיות לאחר שביתת אחיות בבתי־החולים. לדבריו, השגה בדיון [illegible]

לדברי קיסר, [illegible] הוא חלק מהסכם עסקת החבילה ולהסתדרות אין כל תביעות חדשות שלא הועלו קודם לכן. קיסר ציין גם, כי על הפרק לא עומד רק הסיוע לקופ"ח, אלא עתיד מערכת הבריאות כולה.

שר האוצר נשמע פחות אופטימי. לדברי נסים לא הושגה אמש כל התקרבות והפער בעמדות, שהיה בשבוע שעבר, קיים גם היום. לדבריו תפעל הממשלה רק לפי ההסכם בינה ובין קופ"ח מלפני תשעה חודשים.

נסים אמר, כי הוא מוכן לחתום על עיסקת החבילה ולהשאיר את פתרון בעיית הסיוע לקופ"ח למועד מאוחר יותר. עוד אמר שר האוצר, כי הוא אינו מעלה על דעתו, שהתנאי שהוביל לפשרה (עיקור 2.7 אחוזים מתוספת היוקר) לא יבוצע.

עיקרי עיסקת החבילה [illegible]:

● תוספת יוקר – השכירים יקבלו בחודש מאי תוספת־יוקר מוקטנת. תשלום 2.7 אחוזים מתוספת היוקר, שתשולם במועד זה, יידחה למועד מאוחר יותר שייקבע במו"מ בין ההסתדרות והמעסיקים.

● הקלות למעסיקים – המעסיקים יפטרו ב־2.7 אחוזים את דמי הביטוח הלאומי, שמשלמים המעסיקים.

● פיקוח על המחירים – הפיקוח יוארך בשנה נוספת, עד ה־31 במארס 1988.

● מחירי המוצרים המסובסדים – מחירם לא ישונו יותר במהלך שנת התקציב הבאה והשינוי היחיד יהיה במחיר התחבורה הציבורית.

● מסים – תבוצע רפורמה במיסים. שיעור המס להכנסות יוקטן ויעמוד על 45 אחוזים. חברות תעשייתיות יהנו מהקטנה בשיעור המס שלהם שיעמוד ב־42.25 אחוזים.

● הרפורמה במס ליחידים תבוצע כבר באפריל והמס יהיה על שלוש מדרגות: [illegible] המס התחתונה, בשיעור 20 אחוז, תחול על הכנסות עד 895 שקלים. מדרגת המס העליונה תקטן ב־60 אחוז ותהיה 48 אחוז. היא תחול על הכנסות שמעל 3,160 שקלים. בשנת המס הנוכחית יוטל גם מס־יסף על בעלי הכנסות גבוהות במיוחד. המס יהיה בשיעור 10 אחוזים ויחול על הכנסות שמעל 9,000 שקלים לחודש.

● עידכון מדרגות המס – תשונה שיטת עידכון מדרגות המס, נקודות הזיכוי והקיצבה. העידכון יבוצע בכל פעם שתשולם תוספת יוקר, בהתאם למלוא עליית המדד. יבוצע גם עידכון מתקן פעם בשנה, בחודש ינואר. גם עידכון זה יבוצע על־פי השינויים במדד.

עובדי בתה"ח בשביתה

(המשך מעמ' 1)

לבתי־החולים. "נאפשר עבודה רק במקרים של פיקוח נפש ולשם כך נשאיר בכל בית־החולים צוותי חירום", ציינו נציגי העובדים.

ראש שירותי האשפוז במשרד הבריאות, ד"ר משה משיח, הורה אמש לכל ההנהלות של בתי־החולים בארץ לשחרר את כל החולים שמצבם הבריאותי מאפשר זאת. ד"ר משיח גם הורה לבטל את כל הניתוחים שתוכננו להיום, וכן לסגור את מרפאות החוץ, כי שביתת עובדי המינהל אינה מאפשרת רישומים והוצאת תיקים.

הנהלת משרד הבריאות פונה למשפחות החולים ולמתנדבים לבוא לבתי־החולים ולסייע בטיפול במאושפזים.

הדוברים אמרו, כי הממשלה הכירה עוד בשנת 1972 בצדקת תביעתם של עובדי המינהל והמשק בבתי־החולים הממשלתיים ולשם כך הוקמה ועדת פרה, שכללה נציגים מטעם משרדי האוצר והבריאות, נציבות שירות המדינה, ההסתדרות ונציגי העובדים. נקבע אז, כי ועדת פרה תפעל למען יישום עקרון ההשוואה, אך הביצוע התעכב עד היום.

במסיבת העיתונאים הציגו הדוברים תלושי משכורת מתוכם התברר, כי פקידת קבלה בבית־החולים הממשלתי השתכרה בחודש אוקטובר האחרון 440 ש"ח נטו. באותו חודש השתכרה פקידת קבלה בקופת־חולים 1127 ש"ח. כך למשל קיבל פיזיותרפיסט בבית־החולים רמב"ם 990 ש"ח, ברוטו לעומת 1,500 ש"ח, שקיבל עמיתו בבית־החולים "סורוקה".

הדוברים טענו עוד, כי המעסיקים רוקנו מתוכן את התוספות הייחודיות, שקיבלו עובדי מינהל ומשק, בגין תנאי עבודתם הקשים, ושוחקו סעיפים אלה בכ־100 אחוזים ויותר כשום מיסוים על מגזר עובדי המינהל והמשק, כל אימת שעלה על הפרק שאלת עידכון השכר לסקטורים של עובדים המועסקים בבתי החולים.

ועדת המינויים קבעה

(המשך מעמ' 1)

מפורשתיפת. כך לדוגמה, החליטה הוועדה למנות, לתפקיד דירקטור, רק מועמדים שאינם מכהנים בתפקיד דירקטור בחברת האם של בל"ל [illegible]. כמו כן החליטה ועדת המינויים, למנות דירקטורים, שאין להם כל קשר ולו מזדמן עם בנק לאומי.

ראש הממשלה יצחק שמיר אישר ידיעה, שהופיעה אתמול ב"הארץ", כי הציע את ולמן שרבל (מ"אמפא") לתפקיד יו"ר בנק לאומי. חולצין אמר בתגובה, כי הצעה זו אכן התקבלה כמו רבות אחרות, אולם מעבר להצעות לא היו לחצים מצד המערכת הפוליטית למינוי דירקטורים, או למינוי מועמד מסויים לתפקיד יו"ר.

הוועדה, שמונתה בבנק לאומי ביום ראשון שעבר, בראשות היו"ר היוצא אלי הורביץ, כדי להכין דו"ח לנגיד בנק ישראל על הפיצויים ותנאי הפרישה של יפת – לא תספיק כפי הנראה להגיש לנגיד את הדו"ח, במועד שנקבע. הוועדה היתה אמורה להגיש כבר אתמול את ממצאי הבדיקה בפני מועצת המנהלים של בל"ל, שחבריה פרשו בינתיים. הוועדה היתה אמורה להגיש את ממצאי הבדיקה לנגיד בנק ישראל, הפרופ' מיכאל ברונו ביום שלישי.

נודע, כי חברי הוועדה נתקלים בקשיים, בעיקר באיסוף הנתונים והמסמכים [illegible] תנאי הפרישה של יתר המנהלים הבכירים בבנק. כשמונתה הוועדה, ביום א' שעבר, היתה הכוונה כי תפקידה יהיה לטפל רק בעניין יפת, אולם לאחר הפרסומים על סכום של יתר מנהלי הבנק, הוחלט להרחיב את הבדיקה גם על חברי ההנהלה המכהנים ואלה שפרשו. נודע, כי בכוונת הורביץ לבקש מהנגיד להאריך במספר ימים את מועד הגשת הממצאים, וזאת כדי לאפשר לוועדה להגיש דו"ח מקיף ומדויק ככל האפשר.

השאלה, מי יעמוד בראש מועצת המנהלים של בנק לאומי איננה שאלה פוליטית ומי שחושב שניתן להפוך זאת לבחירות במרכז המפלגה, מוטב שלא יעסוק בכך, כך אמר אתמול גזבר הסוכנות וחבר הוועדה מטעם "אוצר ההתיישבות היהודית" לבחירת דירקטוריון בל"ל, עקיבא לווינסקי.

הוא אמר זאת בתגובה על הפרסומים בכלי התקשורת, לגבי המועמדים השונים מקרב המערכת הפוליטית לתפקיד יו"ר מועצת המנהלים.

נמסר, כי ראש עיריית אשקלון, אלי דיין, הציע את מועמדותו לחברות במועצת המנהלים של בל"ל. דיין העלה, בשיחה שקיים עם חולצין, טענות על כך, שיושבי אחורי הפרגוד מקשים ביוזמה במועצת המנהלים.

לחברנו ינאי יוסף
אתך באבלך במות
אמך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ.
סניף נתניה
ההנהלה והעובדים

לחברתנו אתי ביסודה
אתך באבלך במות
אמך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
סניף היב
ההנהלה והעובדים

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חד

מנהלי גן החיות של בריסטול הגיעו למסקנה, שפשוט ומשתלם יותר לנקות את המשאבות, הצינורות והמסננים של 17 מיכלי הדגים של גן החיות באמצעות כריס לואיס בן ה־16 מאשר על־ידי ריקונם מן המים. (צילום: א.פ.)

איש עסקים מערב־גרמני נחטף עם הגיעו לביירות

בון (רויטר וא.פ.). – משרד החוץ המערב־גרמני אישר אתמול, כי איש עסקים מערב־גרמני נחטף בשבת בביירות בידי אלמונים. שני עתונים גרמניים, שדיווחו על כך אתמול, הביעו את דעתם, שמדובר בפעולת גמול על מעצרו של הלבנוני מוחמד עלי חמדי במערב־גרמניה בשבוע שעבר, בחשד שהיה מעורב בחטיפתו של מטוס „ט.ו.א." ביוני 1985.

ממשרד החוץ המערב־גרמני, שהתבקש להגיב על הפרסומים בעתונות, נמסר רק, כי אלמוני התקשר לשגרירות בביירות והודיע שאזרח מערב־גרמני נחטף בשבת. „לא ידועים כל פרטים נוספים, ולא הוצגו כל דרישות", נאמר בהודעה רשמית מטעם המשרד.

כתבים מדווחים – הישראלים מכחישים:

קציני צה"ל לשעבר החיים בהונדוראס תיווכו בהעברת נשק ישראלי לקונטראס

הונדוראס (ע"ר). – קציני צה"ל לשעבר החיים בהונדוראס סייעו בהסדרת משלוחים סודיים של נשק ישראלי למורדי ה„קונטרה" הנתמכים על־ידי ארה"ב – מסרו אתמול כתבים צבאיים בהונדוראס. הישראלים שבהם מדובר הכחישו זאת.

לדברי המקורות, שרצו בעילום שמם, שימש קצין ישראלי לשעבר, המנהל כיום חברה חקלאית בבירת הונדוראס טגוסיגאלפה, איש קשר למשלוחי נשק ישראליים שעברו בשנת 1984 בהונדוראס בדרכם ללוחמי ה„קונטרה" בניקראגואה. לדברי אותם מקורות, היתה החברה הישראלית "מערכות בטחוניות והגנתיות בין־לאומיות" קשורה לאותם משלוחי נשק. אמיל סעד, אחד השותפים ומנהל בחברת "אסנסה אגר שמש – אגרוטק" – זוהה על־ידם כאיש הקשר בעסקות אלו, ויהודה לייטנר, מעובדי "מערכות בטחוניות והגנתיות בין־לאומיות", זוהה כעוזרו.

סעד הכחיש דברים אלה, בטענו כי סוחרי נשק מבקשים לפגוע בשמו הטוב ולעשותו שעיר לעזאזל. גם לייטנר הכחיש, כי היה לו חלק בסחר בנשק, באמרו כי אינו סוחר בנשק אלא במלונים.

מקור במחתרת ה„קונטרה" וקצין בצבא הונדוראס סיפרו, כי אחד המשלוחים הגדולים ביותר לצבא הונדוראס שהוסדר על־ידי ישראלים, הגיע לפורטו קורטס במאי 1985, וכלל, בין היתר, טילי "סאם" נגד מטוסים.

עוד טען אחד הקצינים בצבא הונדוראס, כי אנשי צבא הונדוראס ביקשו את עזרת ישראל בתרומה פרטית למורדים, כפי שנהגו גם כלפי יפאן, סעודיה ומספר מדינות בדרום אמריקה, לאחר שהקונגרס האמריקאי סירב לאשר את חידוש הסיוע למורדים ב־1984.

איראן ועיראק ממשיכות לדווח על הצלחות בלחימה המחריפה ביניהן

מאת דן אבידן,
סופר „דבר" לענייני ערבים

דוברים איראניים טענו אמש, כי צבא איראן הרחיב את ראש־הגשר שהוא כבש בתוך שטח עיראק מול העיר בצרה וכי יחידות של הצבא האיראני חונות עתה כחצי קילומטר ממזרח לעיר זו. יו"ר הפרלמנט האיראני רפסנג'אני טען, שהכוחות האיראניים הצליחו שלשום לחצות את נהר שאט אל־ערב ולהשתלט על כמה איים בנהר זה וכן על איזור אבו אל־חסיב השוכן כמה קילומטרים מדרום לבצרה.

דוברים עיראקים הכחישו אמש טענות אלו. הם טענו, כי צבא עיראק הדף את כל נסיונות הצבא האיראני להתקדם בחזית הדרומית או בחזית המרכזית (ליד העיר סומאר) וכי צבא איראן מחזיק עדיין רק במובלעת צרה של כ־10 קמ"ר מרובעים בתוך שטח עיראק, בעומק 2 ק"מ מעבר לקו הגבול הבין־לאומי.

שני הצדדים טענו, כי ביממה האחרונה עלה בידיהם להשמיד אלפי חיילים של הצד שכנגד. כתבים מאיזור בצרה דיווחו כי עיר זו נראית עתה כמחנה צבאי ענק. רוב התושבים הורים עזבו את בצרה לאחר שמלון „שרתון" בעיר נפגע בהפגזות האיראנים.

חיל־האוויר העיראקי המשיך ביממה האחרונה להפציץ ערים איראניות, בעיקר בדרום־מערב המדינה, ובכללן הערים הקדושות קום ואיספהאן. שלשום הפציצו העיראקים גם את עיר הבירה טהראן. רפסנג'אני האשים אתמול את ברה"מ במתן גיבוי מדיני וצבאי לעיראק להמשיך בהפצצות נגד יעדים בעומק שטח איראן ולהשתמש „בנשק" כימי ובלוחמה בחזית. באחרונה סיפקו הסובייטים לחיל־האוויר העיראקי מטוסי קרב והפצצה משוכללים מטיפוס „מיג־29". מטוסים אלה דומים בכושר ביצועיהם למטוסי ה„אף 15" וה„אף 16" האמריקאיים בהנחה שהסובייטים אכן מכרו לעיראקים את דגם ה„מיג־29", המצויד בכל מערכות האלקטרוניקה המשוכללות. יש לציין, כי הסורים, הנחשבים לבעלי בריתם העיקריים של הסובייטים במזה"ת, עדיין ממתינים לקבלת מטוסי ה„מיג־29".

מאז ראשית המיתקפה האיראנית היבשתית על איזור בצרה ב־9 בינואר, נהרגו בהפצצות חיל־האוויר העיראקי על ערים איראניות 870 איש ונפצעו יותר מ־2,000. העיראקים טוענים, כי הפצצות אלו מתבצעות כמעשי גמול על ההפגזות האיראניות נגד הערים בצרה ובגדאד, שגרמו עד עתה למותם של 120 איש ולפציעתם של 600.

ראשי המשטר באיראן דחו בינתיים את היוזמה החדשה של האו"ם להפסקת הקרבות במפרץ הפרסי. הם חזרו וטענו, כי המלחמה נגד עיראק תימשך עד הפלתו של הנשיא סדאם חוסיין. מקהיר נמסר כי זה שבוע פועלת רכבת אווירית בין קאהיר לבגדאד, ובאמצעותה מעבירים המצרים כמויות גדולות של נשק ותחמושת לצבא העיראקי. ראש מחלקת המבצעים של הצי השישי האמריקאי, גנראל סרוסט, הכחיש בינתיים ידיעות שהפיץ השבועון המערב־גרמני „דר שפיגל", שלפיהן נערך צבא ארה"ב להתערב במלחמה לצידה של עיראק אם בצרה תיפול בידי האיראנים.

גל טרור חדש צפוי בצרפת ובערי אירופה

מאת גדעון קיץ,
סופר „דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל„דבר"). – גל טרור חדש מאיים על צרפת ועל אירופה, ובפאריס הוחמרו אמצעי הבטחון. על־פי מידע שהועבר לפקיד צרפתי בכיר על־ידי סוריה ועל־ידי סגן מפקד „החזית העממית לשחרור פלשתין" באסם אבו־שארף, אנשי „הסיעות הלבנוניות המהפכניות", ארגונו של המחבל ג'ורג' איברהים עבדאללה, הכלוא בצרפת, מתארגנים מחדש לביצוע פיגועים בפיקודו של מחבל פלסתיני בשם סאלם אברסאלים.

השבועון „לה פואן" דיווח, כי הסורים הודיעו, שלא יוכלו למנוע את פעילותם אם עבדאללה לא ישפט לפני חודש מארס הקרוב.

בעלי כרטיסי טיסה לא ישאו בהפרש הפיחות

מאת אריה אגיד, סופר "דבר"

נוסע שקנה כרטיס־טיסה ושילם את מלוא מחירו לפני הפיחות, אינו חייב בתשלום הפרשים הנובעים מהפיחות. הודעה על כך מסר אתמול מינהל התעופה האזרחית לחברות־התעופה ולהתאחדות סוכני הנסיעות.

הודעה זו חלה הן על נוסעים ששילמו את מלוא מחיר הכרטיס לפני הפיחות אך לא הספיקו לקבלו, והן על נוסעים שקיבלו את הכרטיס ושאמורים לטוס במועד יותר מאוחר. מינהל התעופה האזרחית קבע, כי נוסעים אלה זכאים לקבל את כרטיסיהם ולטוס בלי לשלם את התוספת הנובעת מהפיחות האחרון.

TWA's HIGH FLYERS

בחורף הקרוב תוכל להנות ב-ט.וו.א מהצעות מפתות מאוד.

1 טיסות בתוך ארה"ב-רק-.37$

טוס לאמריקה ב-ט.וו.א ותוכל לקחת כל טיסת ט.וו.א **בתוך** ארה"ב (פרט לאלסקה ואיי הוואי) תמורת-.37$ בלבד.
איזו מציאה! מן הצפון הרחוק ועד הדרום, וממזרח עד פאתי מערב. הכל שלך! הכרטיסים תקפים מ-1 בנובמבר 1986 עד 31 במרץ 1987. התאריך האחרון לטיסות - 15 באפריל 1987.
תוכל לבחור בין 4 ל-6 טיסות-פנים, ועליך לרכוש את הכרטיסים 7 ימים מראש.

2 מכונית "הרץ" חינם.

שני אנשים הטסים ב-ט.וו.א לארה"ב זכאים לקבל מכונית "הרץ" חינם לתקופה של עד 7 ימים. תוכל לקחת את המכונית בתוך 7 ימים מיום הגיעך לארה"ב, באחד ממרכזי "הרץ" הקשורים עם ט.וו.א-לא כל הסניפים נכללים בהסדר זה, כך שכדאי לבדוק מראש. ועכשיו - דרך צלחה ברחבי ארה"ב. ההצעה בתוקף בין 1 בנובמבר 1986 ל-31 במרץ 1987.

או

3 סוף שבוע חינם.

סוף שבוע חינם
עם מכונית
ניתן לקבל במלון
"הוליווד" בלוס אנג'לס
או באורלנדו
ב-"גולד קי אין".
פרטים
מסוכן הנסיעות שלך.

4 שירות אמריקאי אמיתי לאורך כל הדרך.

בונוס מיוחד לחופשה שלך הוא השירות האמריקאי הנפלא שתקבל. החופשה שלך באמריקה מתחילה בעצם מן העליה למטוס. לאורך כל הדרך תהנה מתשומת לבו של צוות יעיל השמח לעזור. קבלת הפנים הידידותית ביותר, ושירות אלף-אלף.

אנחנו עושים הכל כדי להבטיח שתהנה מהטיסה עצמה באותה מידה שתהנה מהחופשה.

טלפן אל ט.וו.א 03-651212 או פנה אל סוכן הנסיעות שלך כדי לקבל פרטים נוספים.

מובילה לאורך כל הדרך לארה"ב

TWA

אנשים • אנשים •

אישור

זיאק אטאלי (בתמונה), יועצו הבכיר של נשיא צרפת, פרנסואה מיטראן, עושה עתה בישראל בביקור פרטי. אמש נפגש עם שר החוץ, שמעון פרס ואישר כי הנשיא מיטראן יארח אותו ביום שישי לסעודת צהרים בארמון האליזה בפאריס. אגב, לפני כשנה ערך אטאלי ביקור חשאי בישראל וכש„דבר" חשף את דבר הביקור נגרמה מתיחות בין משרד ראש הממשלה של שמעון פרס לממשלת צרפת. עתה אין מבקשים עוד להצניע את ביקור שר החוץ הישראלי.

יוסי מלמן

שגריר ערבי?

המנכ"ל המדיני של משרד החוץ, יוסי ביילין (בתמונה), מאשר כי יש לו כוונה למנות בקרוב אזרח ערבי לתפקיד של שגריר או לפחות ראש נציגות של ישראל בחו"ל. הוא אמר כי לעדה הדרוזית היה בעבר ויש גם כיום ייצוג בשירות החוץ של ישראל והגיע הזמן שגם לתושבים הערבים יהיה נציג כזה. לדבריו, נבדקים עתה שמות של מועמדים אחדים, אך טרם נפלה החלטה.

יוסי מלמן

חשיפה

ההיסטוריון השואה, אפרים זורוף, מנהל מרכז ויזנטל בישראל, חשף לאחרונה חומר חדש על כומר ליטאי בשם זיגנס אוגנטאוויציוס, ששירת כרועה רוחני של הבטליון ה־12 של המשטרה הליטאית אשר ביצעה רצח המוני של יהודים במינסק, סלוצק, קוידנוב וקובנה. הכומר היה ידוע בתמיכתו הנלהבת ב„פתרון הסופי" ועודד את פקודיו לבצע את מעשה הרצח באומרו שזוהי „מלאכת קודש". עם סיום מלחמת העולם השניה נסע הכומר לרומא שם נתקבל במכללה הליטאית על שם קזימיר הקדוש. בשנת 1951 היגר תחת שמו האמיתי לברזיל בחסותו של סמינר לכמרים קתוליים. הוא השתקע בריו־דה־ז'ניירו והגיע לדרגת סגן הגמון ורועה רוחני לקהילה הליטאית בברזיל.

בימים האחרונים שיגר דיקן מרכז ויזנטל בלוס אנג'לס הרב מרווין הייר מכתב ל„שר החוץ של הוואתיקן", החשמן קזרולי, ובו הוא דורש ממנו לפתוח בחקירה יסודית של המקרה לרבות שהייתו של הכומר במכללה ברומא והסתייעותו במוסדות רשמיים של הכנסיה הקתולית.

נתן רועי

תיק פתוח

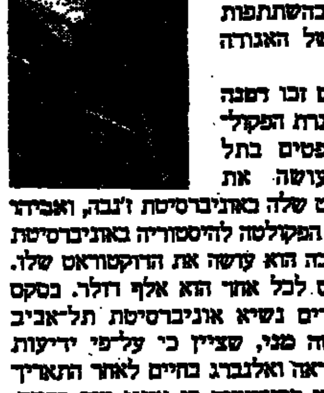

אתמול הוענקו בפעם הראשונה הפרסים על־שם ראול ולנברג (בתמונה) לזכויות אדם ולהיסטוריה. הטקס התקיים באוניברסיטת תל־אביב מטעם אגודת הידידות שוודיה–ישראל, ובהשתתפות משלחת של האגודה משוודיה.

בפרסים זכו דפנה שרגא, בוגרת הפקולטה למשפטים בתל אביב העושה את הדוקטוראט שלה באוניברסיטת ז'נבה, ואביהו רונן, בוגר הפקולטה להיסטוריה באוניברסיטת תל אביב בה הוא עושה את הדוקטוראט שלו. גובה הפרס לכל אחד הוא אלף דולר. בטקס נשאו דברים נשיא אוניברסיטת תל־אביב פרופ' משה מני, שציין כי על־פי ידיעות שהגיעו, נראה ואלנברג בחיים לאחר התאריך שבו הודיעו הסובייטים כי איננו עוד בחיים. השגריר השוודי, סוון הירדמן שהודה בשמו ובשם ממשלתו לאוניברסיטת תל אביב על הכבוד שחולקים לוולנברג הוסיף: „אנו לא נסגור את תיק ולנברג עד שנגיע לאמת".

מזכיר האגודה, ד"ר קורט טורנקוויסט הבטיח כי האגודה תמשיך לתמוך באוניברסיטת תל אביב, שכן התפתחות המדע חיונית לישראל. ד"ר דינה פורת, מהמחלקה להיסטוריה יהודית באוניברסיטת תל־אביב אמרה כי לעם היהודי יש בקורת עצמית גדולה והוא מאשים את המנהיגות היהודית של זמן השואה במעשים דלים, וד"ר ברטיל נרימן, סגן היו"ר של האגודה הודיע, כי הפרס יחולק מדי שנה ב־17 בינואר, יום שביו של ולנברג על־ידי הסובייטים.

פרס קולקטיבי

פרס אגרון לעתונות הניתן מדי שנתיים על־ידי עיריית ירושלים לאמצעי התקשורת יינתן השנה ל„קול ישראל". ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, הודיע על הענקת הפרס לרדיו במהלך העצרת החגיגית שהתקיימה אמש לרגל מלאת יובל לשידור העברי. הפרס ניתן לרדיו על פעולתו הענפה במשך 50 שנות קיומו.

יעל ארמוני

מינויים

הממשלה אישרה אתמול שורה של מינויים, חלקם השנויים במחלוקת: עוזרו של השר שרון, עודד שמיר, מונה למנהל מרכז ההשקעות. יורם בליזובסקי, כמנכ"ל הקבוע של משרד התעשיה והמסחר, ומינויים של חנן עולמי כשגריר ישראל בונצואלה, ושל מאיר פרן כשגריר במלאווי – אושרו גם כן.

יוסי מלמן

ברכות לידיד

היינץ פוצראט, סוציאל־דמוקרט גרמני יהודי פעל שנים רבות לחידוש היחסים בין המפלגה הסוציאל־דמוקרטית הגרמנית לבין תנועת העבודה הישראלית, בתוקף תפקידו כממונה על יחסי החוץ של המפלגה בשנות השישים. מאז יש לו אצלנו ידידים רבים. גם לאחר שיצא לגימלאות הוא ממשיך בפעילות כיו"ר איגוד נרדפי הסוציאל־דמוקרטים בתקופה הנאצית ועושה כל אשר לאל ידו כדי להילחם במגמות ניאו־נאציות וגזעניות מחודשות. בחודש שעבר חגגה המפלגה בראשותו של וילי בראנדט את יום הולדתו ה־70 של פוצראט. בין המברכים היתה גם פרופ' מיזאן מילר סוציאל דמוקרטית ממוצא יהודי שבדומה לפוצראט עברה שנות גלות בלונדון בימי מלחמת העולם השניה.

ש. שלמה

אורחת הכבוד

אירינה שבינסקה, האתלטית היהודיה הפולניה שהשתתפה בחמש אולימפיאדות וזכתה בעשר מדליות באליפויות אירופה, היא אורחת כבוד כ־משחקי הפועל ה־13. יחד אתה תגיע משלחת פולנית גדולה, שתכלול ששה עד שמונה אתלטים בכירים, נבחרת הכדורסל הלאומית וכנראה גם קבוצת התעמלות אמנותית.

על כך סוכם בשיחותיו של מזכ"ל „הפועל" יצחק אופק (בתמונה) בוארשה עם בוליסלב קפיטן, שר הספורט והתיירות הפולנית.

יצחק אופק מסר עוד, כי בפולין נשבר הקרח הספורטיבי ולכל ענף בהתאחדות הספורט הותר לנהל מו"מ נפרד עם מטה המשחקים. כתוצאה מכך, יהיו כנראה במשלחת הפולנית ג'ודאים בכירים וספורטאים מענפים נוספים.

העשיר ביותר

דווקא סופר ממוצא יפני, קאזוו אישיגורו, הוא שזכה בפרס הספרותי הגבוה ביותר, מבחינה כספית, „ספר השנה של וויטברד". לאישיגורו הוענקו 8500 ליש"ט על ספרו השני „אמן העולם הצף" המתאר את נגאסאקי לאחר מלחמת העולם השנייה. אישיגורו נולד בנגאסאקי אך הגיע עם משפחתו לאנגליה כשהיה בן שש.

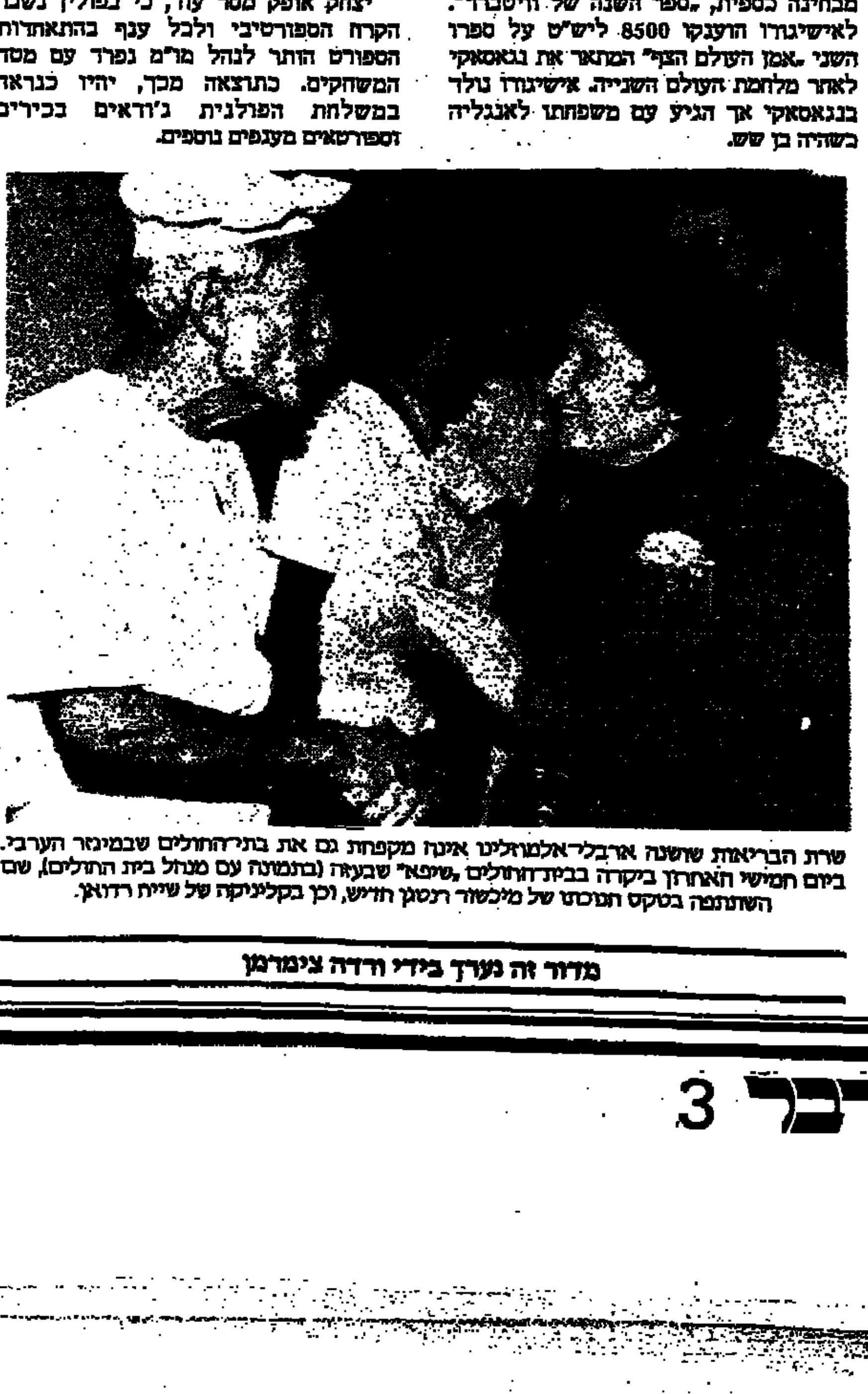

שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו איננה מקפחת גם את בתי־החולים שבמיגזר הערבי. ביום חמישי האחרון ביקרה בבית־החולים „שיפאא" שבעזה (בתמונה עם מנהל בית החולים), שם השתתפה בטקס הנחתו של מכשור רנטגן חדיש, וכן בקליניקה של שיית רדואן.

מדור זה נערך בידי ורדה צימרמן

مكان الأصل

هكذا صدر الأصل

מגמת מסחר חיובית באוירה אופטימית

הצעים וירידות בבנקאיות, עליות בחופשיות

מאת שמואל רוזנבלום*

סוגר קל נרשם בבורסה מהמניות הכבדות לחצי כבדות וחופשיות, תוך המשך אוירה חיובית וביקושים לקרנות הנאמנות. הבנקאיות, שבהסדר ירדו בממוצע כחצי אחוז תוך הצעים גדולים יחסית וקליטת הצעים ע"י הגורמים המסורתיים והקרנות. התשואה הגלומה בבנקאיות נעה סביב כ-18% לערך והיא מהווה תשואה אטרקטיבית למדי בהשוואה לפיקדונות השיקליים לדוגמה. בבורסה קיים מעבר ברור מהשקעות דולריות לכיוון השקעות באג"ח מדדי והמניות. זרימת הכספים המתמקדת באמצעות קרנות הנאמנות מהווה סימן בולט לעניין הקיים במסחר הבורסאי. פרשני שוק מעריכים שבטווח זמן לא ארוך אנו עשויים לחזות במעבר כספי נוסף לכיוון הבורסה, הפעם זה יהיה מהשקעות המדדיות. בכהונה שהאג"ח המדדי ימצה את עצמו בחודשים הקרובים, כבירה ואכן רמת האינפלציה תרד לאזור שני המדדים הבאים, עשוי שוק המניות להוות אלטרנטיבה השקעה בולטת ביותר. במצב הנוכחי מצויים חלק מהמשקיעים בפוזיציות נמוכות יחסית מבחינת החזקותיהם במניות והם עשויים לבצע מימוש ע"מ להגדיל את תיק השקעות. מצב זה חל גם על קרנות הנאמנות שבמחזורים מעט נוחים יותר ינסו להגדיל החזקות בכמות משמעותית.

מעבר מכבדות לחצי כבדות וחופשיות

אתמול הסתמן שינוי קל במגמת המסחר כאשר למניות כבדות מסוג דלק, פולגת, דיסקונט השקעות וכלל תעשיות ונוספות נרשמו עודפי הצע קלים. לעומת זאת נרשמו עודפי ביקוש באים למדי במניות מסוג פטרוכימיים, כלל ישראל, תאת, כלל ליסינג, כלל נדל"ן המוגדרות כחצי כבדות או כחופשיות. מעבר קל זה מעיד על נסיון לשפר תשואה במניות שפיגרו לאחר העליות מבחינת עלית שערן. פעילות ערה מורגשת בכלל אלקטרוניקה, גבים 5, אזורים ודומות נוספות על רקע זה. במניות הקלילות נמשכה פעילות דו כיוונית, אגריה, טרומאבכסט, ועפר וסלע ריכזו ביקושים ערים ולהלך מסוערות נרשמה עליה קלה יותר.

סיבוב בקלילות

בחלק ניכר מהמניות הקלילות מסוג: אילון, לוינשטיין, חירון 5, קינג, צור, רים מורגשת פעילות דלה למדי באחרונה. מניות אחרות מסוג קרדן, (חלוקת הטבה כ-485%), מגרב, אקרשטיין, תעל ונוספות מצויות בשלב "התעוררות". הפעילות בסוג המניות המוגדר כקלילות הינה ספקולטיבית למדי וכך גם תנודות השערים החדות.

עניין מחודש בסקטור האלקטרוניקה

סקטור החשמל האלקטרוניקה בבורסה לא היה מאפיקי ההשקעה המובילים או המעניינים בשוק המניות באחרונה: רווחיות סקטור האלקטרוניקה הוטלה בספק ובמהלך אמצע 1986 נשמעו קולות רבים המספרים על הקשיים בענף. מניות כלל אלקטרוניקה שיקפו את מצבו העגום של הענף בשנה הקודמת. שער המניות נשחק באורח ניכר לאור ציפיה ברורה להפסדים כספיים וקשיים כלכליים. הפיחות בשיעור 10% שבוצע באחרונה, בשילוב עיקור חלקי של תוספת היוקר, עשוי לחלץ את סקטור האלקטרוניקה לפחות באורח זמני מקשיים ביקרים וניתן לצפות להתעוררות כמויות בסקטור זה. השיפור בסקטור עשוי לגרום ליתר פעילות גם במניות קלילות, במיוחד אם הנתונים הבאים ישקפו רווחיות סבירה, כתוצאה מהפיחות בשער המטבע והשחיקה בשכר.

קרנות הנאמנות – גידול בנזילות קיטון בהשקעה

בשבועיים האחרונים זרמו לקרנות הנאמנות סכומי כסף המשוערים בכ-140 מיליון דולר לערך. המעבר הנכר באפיקי השקעה דולריים לכיוון השקעות מדדיות ובמניות עשוי להגביר את זרימת הכספים בזמן הקרוב לקרנות. חלק מהקרנות נקלע למצב מעט "מוזר" שכתוצאה כניסת כסף חדש לקרן פוגעת בתשואת הקרן. קרנות מסויימות המחזיקות כ-60% במניות ירדו לשיעור החזקה של כ-50% לערך כיוון שהחלק הנזיל גדל באורח ניכר בתוך הקרן בסכום כלל את תיק המניות. במספר קרנות אחרות הבעיה גדולה שבעתיים, קרנות אלו צמצמו עד זמן מה לפני הפיחות החזקות במניות ונותרו בלאו הכי בנזילות גבוהה יחסית. נזילות כספית זו גרמה במישרין לפגיעה קשה בתשואות קרנות אלה. המדובר בעיקר בקרנות גמישות ויחסית קטנות. עקב הגידול בהזרמה ביצעה פיא מקבנות בליל רכישה של כ-25000 ע.נ. במניות גבים 5 מחוץ לבורסה ע"מ להגדיל את פוזיציית ההשקעה. ניתן להעריך שבנ"ע סוכים עשויות הקרנות להתגבר שרידים ולרכוש מחזה בגבר הצעים. תופעת רכישה התבילות עשויה אף היא להתגבר בקרוב לאור רמת המחירים הא היכולת לרכוש כמויות מחזה כבדות. אין ספק שבקרנות מסויימות יתבצע בקרוב נסיון לשפר תשואות ע"י פעילות בנ"ע קטנים יחסית בהיקפם הבנסמי.

ריבית בפיקדונות שיקליים

שם הבנק	הסף המינימלי	ריבית תמים שנתית	ריבית מקיום שבועית
בל"ל	10,000 ש"ח	17.25%	0.34%
בל"ל	50,000	17.75%	0.35%
הפועלים	10,000	16.50%	0.33%
הפועלים	50,000	17%	0.34%
דיסקונט	10,000	15.50%	0.33%
דיסקונט	50,000	16%	0.34%
המזרחי	10,000	15.5%	0.32%
המזרחי	50,000	16.5%	0.34%
הבינלאומי	10,000	15%	0.34%
הבינלאומי	50,000	16%	0.34%
ברוקרים פרטיים	10,000	17%	0.34%
ברוקרים פרטיים	50,000	18%	0.35%
פיקדון גמבר 100,000 ש"ח ויותר		18.5%	––

הערות: גרעונות הנזילות במערכת הבנקאית מסתכמים בסכומים כבדים ביותר, דבר שיגרום להעלאה צפויה בשערי הריבית בזמן הקרוב. חלק מסויים מהפיקדונות השיקליים עבר באחרונה לאפיקי השקעה כקרנות נאמנות דבר שהקטין את הנזילות הבנקאית. כיוון שרמת המדדים הצפויה בחודשיים הקרובים עשויה להיות גבוהה יחסית, ניתן לפיכך להניח שהריבית המשולמת למשקיעים הינה שלילית, ותמשיך להיות כזאת בזמן הקרוב.

* הכותב הינו יועץ השקעות

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר: היחידה	הפדיון
אב	4857.72	4790.2
אבוקס		
אגוז	221.40	217.09
אגיד	1496.30	1466.73
אדום	2351.34	2307.38
אופיר	1794.12	1759.47
אור	411.04	402.59
אורוין	153.29	150.27
אורלי	242.28	240.51
אורן	721.55	707.69
אייל	3580.23	3510.35
אילת	4725.89	4619.57
איריס	4782.65	4758.79
איתן	669.54	655.99
אלון	559.91	548.35
אלמוג	655.72	642.94
ארז	617.48	605.63
אש	148.19	147.47
אשל	182.15	178.58
ארגוד	217.90	215.80
ברולה	2316.96	2272.99
ברוש	487.82	478.73
ברק	489.22	479.63
ברקת	822.48	806.45
גביש	1356.93	1350.56
גבע	978.14	965.68
גורן	689.35	676.15
גיא	8887.46	8756.45
גיל	2897.43	2843.44
גלית	571.67	564.54
הדובדבן	370.56	367.80
הגיכות	652.81	640.12
דולב	209.08	204.75
דורון	1389.92	1362.62
דורית	239.19	234.50
דליה	485.60	476.91
דרור	394.76	387.72
דקל	388.05	380.77
הדס	362.38	359.26
הדר	475.27	466.65
הטבית	2756.71	2700.01
זהר	18760.55	18481.98
זיו	17330.03	17072.92
זמיר	932.28	914.55
חבצלת	137.68	134.66
חליפין	125.55	125.01
חלמיש	622.90	610.80
חן	128.62	128.11
טופז	1297.59	1268.21
טל	4705.00	4645.87
יובל	775.82	760.99
יהלום	2176.06	2134.32
יסודות	391.93	388.25
יערה	637.72	623.96
כוכב	1079.88	1059.27
כחל	127.03	124.54
כלנית	538.21	528.70
כנרת	690.26	683.48
כרמל	136.60	133.89
כתר	1055.59	1033.27
להב	4179.54	4100.61
למשקיע	110096.9	108055.39
לנדר	1669.36	1655.40
לקט	948.36	938.86
מגוב	1157.27	1136.9
מגבה	3348.98	3309.72
מגד	217.39	214.18
מגון	3179.87	3149.66
מגל	717.63	704.30
מד	1694.77	1678.89
מגדן	850.85	842.15
מסה	26965.66	26445.09
מיתר	860.99	844.32
משוי	3928.82	3852.88
מעין	728.71	714.87
מקשה	979.44	960.97
מרגלית	1277.39	1252.97
מרוה	107.17	106.77
מרום	1133.48	1111.53
נגבה	25261.95	24887.20
נגיף	879.56	863.15
נוף	476.59	467.25
נילי	5765.88	5682.49
נטען	553.88	545.75
נעל		
נופר	127.04	
סלע	0.06	0.05
סגנית		
סתיו	679.44	666.16
סער	751.40	737.23
ספיר	529.24	526.61
עירית	821.89	812.56
ערבה	7356.54	7214.83
עדי	4921.37	4849.88
עבור	1186.24	1160.78
עגור	2315.74	2294.54
עמרני	625.74	617.58
ערמון	190.51	187.85
פיא	1485.83	1456.49
פנגר	535.84	524.75
פזית	627.68	619.98
פנק	115.57	113.13
צמיד	967.96	947.86
צבעוני	7653.57	7543.21
צופרו	1668.19	1635.78
צלע	3067.78	2057.48
רביבית	16848.88	16693.11
רימון	114.94	114.72
רעות	652.93	641.41
רקפת	711.83	696.91
שביט	752.81	743.66
שגיא	897.77	827.38
שירה	387.88	385.18
שניר	351.38	344.53
שנוב	806.44	795.31
שמיר	812.71	795.02
שקד	127.67	124.19
תאנה	229.65	227.71
תבור	509.10	506.37
תדהר	483.88	477.27
תמר	210.87	206.88
תמיר	191.40	190.13
תרשיש	1488.40	1481.31
תפוז	452.78	446.03

שערי אגרות חוב

הסידרה	השער	השינוי בנקי
4% מלוות (100% הצמדה)		
ש4001	712002.0	+20500
ש4002	602550.0	
ש4003	621506.0	+18102
ש4004	582980.0	
4.25% מלוות בריבית (שקלית)		
ק–331 תשואה 1.14%		
4101	355.2	+3.4
ק–332 תשואה 1.95%		
4102	140.9	+.2
4103	135.5	+.2
4104	131.5	+.1
4301	131.5	+.1
ק–333 תשואה 2.33%		
4302	123.6	+1.1
4303	122.8	+1.1
4304	121.0	+1.1
ק–335 תשואה 2.38%		
4305	111.5	+3.4
7%		
ק–338 תשואה 2.97%		
4105	106.0	+.1
4106	103.3	+.2
4107	108.2	+.2
ק–351 תשואה 3.15%		
4201	118.1	+1.0
4202	119.3	+1.2
4203	117.1	+1.2
4204	113.1	+1.2
4205	111.8	+1.2
ק–352 תשואה 3.21%		
4206	108.6	+.1
4207	108.5	+.2
4208	106.8	+.1
4209	104.6	+.2
4210	101.8	+.1
4211	98.8	+.2
5% מלווה בריבית [illegible]		
2016 א תשואה 8.60%		
ש3601	39592.0	-92.0
ק–2201 תשואה 1.86%		
ש3602	34971.0	-315.0
ק–2201 תשואה 1.90%		
ש3603	32506.0	-335.0
2025 א תשואה 1.90%		
3604	29205.0	-181.0
ק–2202 תשואה 1.80%		
ש3605	26771.0	-291.0
ק–2202 תשואה 1.57%		
ש3606	25455.0	+29.0
ק–2203 תשואה 1.34%		
ש3607	23882.0	-684.0
ק–2203 תשואה 2.07%		
ש3608	21996.0	+28.0
ק–3203 תשואה 1.89%		
ש3609	21514.0	+25.0
ק–2204 תשואה 0.83%		
ש3610	20245.0	+608.0
ק–2204 תשואה 0.86%		
ש3611	19560.0	+592.0
ק–3204 תשואה 1.30%		
ש3612	18674.0	-189.0
ק–2205 תשואה 1.00%		
ש3613	17812.0	+413.0
ק–205 תשואה 0.87%		
ש3614	17215.0	+501.0
ש3615	15916.0	+471.0
ש3616	14590.0	+449.0
ק–206 תשואה 0.66%		
ש3617	13912.0	+403.0
ש3618	13222.0	+390.0
ש3619	12186.0	+846.0
ק–207 תשואה 1.15%		
ש3620	11267.0*	+120.0
ש3621	10915.0*	+116.0
ש3622	9855.0*	+107.0
ק–208 תשואה 0.91%		
ש3623	9374.0	+280.0
ש3624	8859.0	+268.0
ק–209 תשואה 1.86%		
ש3625	7705.0	-149.0
ש3626	7132.0	-148.0
ש3627	6618.0	-133.0
ק–210 תשואה 1.81%		
ש3628	6380.0	+189.0
ש3629	5986.0	+180.0
ש3630	3667.0	+173.0
ק–211 תשואה 1.51%		
ש3631	5869.0	+6.0
ש3632	4778.0	+5.0
ש3633	4604.0	+8.0
ק–212 תשואה 1.08%		
3634	4161.0	+122.0
ש3635	3940.0	+118.0
ש3636	3799.0	+114.0
ק–213 תשואה 1.10%		
ש3637	3568.0	+105.0
ש3638	3327.0	+99.0
ש3639	3050.0	+93.0
ק–214 תשואה 1.12%		
ש3640	2512.0	+74.0
ש3641	2180.0	+65.0
ק–215 תשואה 1.51%		
3642	1904.0	+3.0
ש3643	1655.0	+2.0
ק–216 תשואה 0.93%		
3644	1583.0	+46.0
3645	1410.0	+45.0
4.95% מלווה בריבית (גליל)		
ק–251 תשואה 2.26%		
3701	1136.0	+1.0
ק–252 תשואה 1.86%		
3702	895.5*	+27.3
ק–253 תשואה 2.34%		
3703	769.5	+23.1
3704	659.6	+20.0
ק–251 תשואה 3.22%		
3751	328.6	+.4
ק–252 תשואה 2.81%		
3752	136.7	+4.0
3753	131.4	+3.9
ק–253 תשואה 3.52%		
3901	120.6	+.6
3902	114.9	+.6
3903	114.1	+.6
3904	112.2	+.5
ק–254 תשואה 3.50%		
3754	113.5	+1.1
3755	112.5	+1.1
3756	108.7	+1.2
3757	106.6	+1.1
ק–255 תשואה 3.63%		
3758	103.5	+.1
3759	103.2	+.1
3760	101.8	+.1
3761	99.6	+.2
3762	97.0	+.2
3763	94.0	+.1
ק–271 תשואה 3.21%		
3791	97.7	+2.8
ק–291 תשואה 3.40%		
3826	116.7	+1.2
3827	114.5	+1.2
3828	110.6	+1.2
3829	108.5	+1.2
ק–292 תשואה 3.50%		
3830	105.8	+.7
3831	105.5	+.7
3832	104.0	+.6
3833	101.8	+.7
3834	99.1	+.6
ק–311 תשואה 3.24%		
3861	101.3	-.2
4%–6%–7% מלוות פיתוח הצמדה (80% הצמדה)		
ש3204	212000.0	+3000.0
ש3205	215210.0	+6210.0
ש3206	210500.0	+5000.0
ש3210	214000.0	+3000.0
ש3211	213586.0	+6221.0
ש3212	204500.0	
ש3213	197760.0	+5760.0
ש3214	191440.0	
6%		
ש3501	182000.0	
ש3502	182310.0 ק	+5510.0
ש3503	181416.0	
ש3504	155000.0	
ש3505	154500.0	
7%		
ש3521	159827.0	-4945.0
ש3522	154178.0 ק	+4490.0
ש3523	142001.0	
ש3524	140000.0	+2000.0
ש3525	140088.0	+4080.0
ש3526	138500.0	+3500.0
ש3527	133350.0	
ש3528	128000.0	
ש3529	131737.0	+3837.0
ש3530	129144.0	+2500.0
ש3531	129529.0	+5000.0
ש3532	123852.0	+1000.0
ש3533	123855.0	+1000.0
ש3534	117365.0	+1500.0
ש3535	117246.0	+1000.0
ש3536	116078.0	
ש3537	116951.0	+1000.0
ש3538	110146.0	+1000.0
ש3539	109685.0	
ש3540	109106.0	
ש3541	105425.0	
ש3542	105443.0	
ש3543	100510.0	
ש3544	102685.0	+2000.0
ק–701 תשואה 0.37%		
ש3545	99361.0	+1396.0
ש3549	98803.0	+1380.0
ש3552	98154.0	+1318.0
ש3554	98176.0	+1365.0
ש3555	98176.0	+1365.0
ש3546	104076.0	+1532.0
ש3547	103849.0	+1536.0
ש3548	103756.0	+1539.0
ש3550	98516.0	+1502.0
ש3551	98140.0	+1509.0
ק–703 תשואה 1.05%		
ש3553	88454.0	+99.0
ק–704 תשואה 0.42%		
ש3556	85843.0	+498.0
ש3558	83907.0	+513.0
ש3559	82877.0	+497.0
ש3560	78687.0	+484.0
ק–705 תשואה 0.98%		
ש3557	85515.0	+58.0
ש3572	78016.0	+49.0
ק–706 תשואה 0.44%		
ש3561	78356.0	+449.0
ש3571	78161.0	+450.0
ק–707 תשואה 0.85%		
ש3573	77819.0	-181.0
ש3574	71761.0	-93.0
ש3577	71852.0	-98.0
ש3578	66363.0	-92.0
ק–708 תשואה 0.43%		
ש3575	72249.0	+1134.0
ש3576	72051.0	+1136.0
ש3579	66656.0	+1087.0
ק–709 תשואה 0.95%		
ש3580	61350.0	+225.0
ש3581	55895.0	+209.0
ש3582	51637.0	+198.0
ק–710 תשואה 0.56%		
ש3583	48606.0	+732.0
ש3584	46326.0	+714.0
ש3585	45799.0	+781.0
ק–711 תשואה 0.76%		
ש3586	41318.0	-199.0
ש3588	41358.0	-206.0
ש3589	37743.0	-180.0
ק–712 תשואה 0.61%		
ש3587	41687.0	+45.0
ש3591	38064.0	+41.0
ש3592	38022.0	+41.0
ש3593	37959.0	+41.0
ק–713 תשואה 0.22%		
ש3590	38221.0	+1128.0
ש3595	36507.0	+1099.0
ק–714 תשואה 0.60%		
ש3594	36234.0	-6.0
ש3596	34698.0	-6.0
ש3597	34583.0	-7.0
5% מלוות פיתוח הצמדה (בריבית כפולה)		
ש2001	148480.0	
ש2002	147000.0	+400.0
ש2003	145500.0	+4000.0
ש2004	142300.0	
ש2005	135000.0	
ש2006	134000.0	
ש2007	131800.0	
ש2008	138000.0	
ש2009	131800.0	
ש2010	134512.0	+3912.0
ש2011	128500.0	+400.0
ש2012	127000.0	+900.0
ש2013	127700.0	
ש2014	125000.0	+500.0
ש2015	124000.0	
ש2016	125600.0	+800.0
ש2017	126015.0	+2500.0
ש2018	123566.0	
ש2019	123481.0	
ש2020	121815.0	+2020.0
ש2021	119750.0	
ש2022	112659.0	-1800.0
ש2023	113252.0	
ש2024	107466.0	
ש2025	109282.0	+1000.0
ש2026	107258.0	-1290.0
ש2027	103064.0	
ש2028	102787.0	
ש2029	97720.0	
ש2030	100811.0	+2956.0
ש2031	96504.0	
ק–101 תשואה 0.95%		
ש2032	96612.0	+102.0
ש2034	94250.0	+106.0
ק–102 תשואה 0.26%-		
ש2033	95844.0 ק	+2773.0
ש2035	88215.0 ק	+2653.0
ק–103 תשואה 0.51%-		
ש2036	89034.0	+2689.0
ש2038	89009.0	+2463.0
ש2040	82079.0	+2466.0
ק–104 תשואה 0.44%		
ש2037	82850.0	+89.0
ש2039	79986.0	+86.0
ק–105 תשואה 0.80%		
ש2041	75226.0	-538.0
ש2052	69364.0	-517.0
ק–106 תשואה 0.22%		
2081	76867.0	+2320.0
ק–107 תשואה 1.28%-		
ש2053	73622.0	+72.0
ש2055	68246.0	+67.0
ק–108 תשואה 1.19%-		
ש2054	65525.0	-1679.0
ש2056	58860.0	-1610.0
ק–109 תשואה 0.06%		
ש2057	61253.0	+1803.0
ש2059	55802.0	+1692.0
ק–110 תשואה 0.10%-		
ש2058	55504.0	+387.0
ש2060	51321.0	+367.0
ק–111 תשואה 0.30%		
ש2061	39820.0	-466.0
ש2062	36402.0	-438.0
ש2063	34761.0	-431.0
דולרים		
ב 18	101.5	-1.5
ב 19	100.5	-1.0
ב 20	101.0	+1.0
ב 21	99.1	
ב 22	— הפסקת מסחר —	
ב 23	88.0	-2.5
ש24	85.1	-3
ש25	87.7	
ש26	87.3	-1.0
ש27	ב 90.8	-2.8
ש28	88.1	
ש29	81.0	-3
ש30	95.0	+1.5
ש31	93.5	+.8
תית 15	89.5	11/12/86
32	88.0	-2.3
33	90.1	-2.8
מימון 12	90.9	-1
2	89.6	05/01/87
גמ"ב 34	99.0	
גמ"ב 35	105.0	
פ"ש 36	110.7	
אגרות חוב בנקים צמודות		
אמפל ג	98.0	11/12/86
הפ"ש	98.5	18/12/86
ישראל 11	98.4	11/12/86
ישראל 12	98.4	11/12/86
ישראל 13	96.3	11/12/86
ישראל 14	94.8	28/12/86
מביב 24 ש	84.1	28/12/86
מביב 25 ש	88.0	11/12/86
מביב 26 ש	88.8	11/12/86
מביב 28 ש	88.8	12/01/87
מביב 38 ש	86.4	11/12/86
ה מימון 1	86.0	-1.0
אגרות חוב צמודות לדולר (100% הצמדה)		
סד' 2501	165.7	
סד' 2502	162.1	
סד' 2503	156.9	-1.0
סד' 2504	156.9	-1.0
סד' 2505	150.2	-1.0
סד' 2506	144.0	-1.0
סד' 2507	139.2	+.5
ק–604 תשואה 8.19%		
סד' 2308	ב 109.0	-5.0
צמוד דולר ריבית קבועה		
ק–901 תשואה 11.94%		
2001	232.8	-15.1
2002	225.0	-13.7
ק–902 תשואה 11.50%		
7003	217.2	-.9
7004	199.6	-.9
ק–905 תשואה 11.00%		
7005	193.6	+5.1
ק–904 תשואה 11.50%		
7006	181.9	-6.5
ק–905 תשואה 11.50%		
7007	169.5	-1.5
7008	160.7	-1.4
ק–906 תשואה 11.40%		
7009	155.9	-8.3
ק–907 תשואה 11.50%		
7010	146.9	-1.3
ק–908 תשואה 11.70%		
7011	138.8	-1.0
7012	138.0	-1.0
ק–909 תשואה 10.15%		
7013	ב 131.0	-5.6
ק–910 תשואה 11.75%		
7014	108.9	-2.2
ק–911 תשואה 11.88%		
7015	92.8	-4.8
7016	91.7	-4.9
7017	90.6	-5.0
7018	90.4	-5.0
7019	90.7	-5.1
7020	90.5	-5.1
7021	89.6	-5.1
7022	89.3	-5.0
ק–931 תשואה 10.38%		
7201	ב 91.1	-2.4
7202	ב 92.4	-2.5
7203	ב 92.1	-2.5
7204	ב 92.5	-2.5
7205	ב 92.6	-2.5
צמוד דולר ריבית משתנה		
ק–801 תשואה 3.79%		
ש6101	12674.0	+5.0
ק–802 תשואה 5.00%		
ש6102	7250.0	+4.0
ק–803 תשואה 5.82%		
ש6103	6490.0	+19.0
ק–804 תשואה 5.35%		
ש6104	5875.0	+18.0
ש6105	5561.0	+17.0
ק–805 תשואה 5.15%		
ש6106	5445.0	-16.0
ש6107	5242.0	-16.0
ק–806 תשואה 5.52%		
ש6108	3672.0	-104.0
ש6109	3478.0	-100.0
ש6110	3415.0	-98.0
ק–807 תשואה 5.65%		
ש6111	2851.0	-48.0
ש6112	2742.0	-47.0
ק–808 תשואה 5.61%		
ש6113	1859.0	-109.0
ק–821 תשואה 6.85%		
ש6151	731.9	-23.0
ש6152	702.5	-22.9
ק–822 תשואה 5.90%		
ש6153	615.2	-13.2
ש6154	685.7	-13.7
ק–823 תשואה 5.50%		
ש6155	398.5	-8.0
ק–824 תשואה 5.78%		
ש6156	318.0	-19.2
ק–825 תשואה 6.00%		
ש6157	233.1	-5.5
ש6158	220.7	-5.1
ק–826 תשואה 6.00%		
6159	186.0	-4.6
ק–827 תשואה 6.00%		
6160	174.4	-3.7
6161	167.9	-3.6
ק–828 תשואה 5.85%		
6162	154.6*	-3.8
ק–829 תשואה 5.90%		
6163	143.0	-4.1
6164	137.4	-3.0
ק–830 תשואה 5.90%		
6165	129.1	-3.8
ק–831 תשואה 5.79%		
6166	123.0	-3.5
6167	120.5	-3.4
6168	118.4	-1.5
ק–832 תשואה 6.00%		
בד 6169	109.5	-2.9
ק–833 תשואה 5.80%		
6170	104.5*	-6.1
ק–834 תשואה 5.30%		
6171	ב 77.0	-2.2
6172	ב 75.8	-2.1
ק–851 תשואה 5.08%		
6801	83.0	-3.9
אל-שמ 86	1025.0	
אלבגים 85	185.5	-5.7
אגודם 85	1080.0	
אלבגים 83	— הפסקת מסחר —	
[illegible] 85	684.0	-21.0
[illegible] 86	115.5	
[illegible] 86	481.0	-3.0

שערי המניות

בנקים מסחריים

שאים בהסדר הצמדה

אגוד.ה.ש.	תב 24100	71.0	+1350	+5.8	+45.0
המסנות 0.1	תב 1647	16469	+80	+5.1	+7049
המסנות א 0.5	תב 963	8097	+55	+6.1	+9590
המסנות אפ 2	תב 1305	4582	+140	+12.0	+9909
כללי לא בהסדר	22050	58.0	+300	+1.4	+126
בנק צפ' אמריק 1.	— הפסקת מסחר —				
בנק צפ' אמריק 5.	— הפסקת מסחר —				
הבינלאומי 5.0	4501	5379			+2446
ס.י.ב.י. 0.5	5720	3872			+3086

כלולים בהסדר הצמדה

אידיבי רג 100.0	87990	2312	-810	-3.5	-3388
אידיבי ב 100.0	87990	21.0	-810	-.9	-24.0
אידיבי בב א 2.0	544100				
אגוד 1שח	65830	656	-700	-1.1	-791
דיסקונט ב	112700	90.0	-700	-.6	-79.0
דיסקונט א	112500	948	-850	-.8	-1291
דיסקונט שה ב	13200	10.0	-50	-.4	-89.0
המזרחי ש	36280	3189	-220	-.6	-3597
המזרחי ב	36280	94.0	-270	-.7	-94.0
המזרחי שה 9	16500	64.0	-210	-1.3	-205
הפועלים מבב	104501				
הפועלים ש	59900	6419	-231	-.4	-8894
הפועלים ב	59900	1418	-200	-.3	-1310
כללי א 1.0	153100	99.0	-1100	-.7	-101
כללי שה 5	115500				
כללי שה 7	7300	37.0	-100	-1.4	-240
כלל בנקק 100.0	38037	10199			-10895
כללי שה 11	14220	37.0			+502
מימון ושמו 1.0	50500	12.0	-350	-.7	-9.0
מימון ושמו 5.0	25600	20.0	-200	-.8	-14.0

בנקים למשכנתאות

ארנים 0.1	32500	49.0	+500	+1.6	+129
לאומי משכנתא' ש	8760	63.0	-40	-.5	-50.0
לאומי משכנתא' ב	8985	15.0	+100	+1.1	+14.0
כרמל ש	— הפסקת מסחר —				
כרמל שה 1	— הפסקת מסחר —				
בנין ב 5.0	תב 8554	41.0	+778	+10.0	+539
פת מבנ ש	5090	2069	+140	+4.8	+2661
משכן ב ש	2865	889	+40	+1.4	+656
עצמאות 0.1	12200	117	+400	+3.4	+353
טפחות מבנ ש	20730	39.0	+600	+3.0	+87.0
טפחות רג ש	20060	234	+60	+.3	+98.0
טפחות שה 1	9335	39.0	+280	+3.1	+564
טפחות שה 2	4908	43.0	+55	+1.1	+187
יעסור 1.0	2430	563	+30	+1.3	+309
יעסור 5.0	1260	2500	+2	+.2	+679
מרוב 1.0	7065	261	-5	-.1	-52.0

מוסדות מימון

שלמון א ש	614	14287	+3	+.5	+8568
התקלאות מבנ א	— לא נסחר —				
התקלאות מבנ ב	— לא נסחר —				
לאומי תעשיה א ש	10650	245	-380	-3.5	-517
פתוח תעשיה מבב	— לא נסחר —				
פת תעש בב ג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גגג	— לא נסחר —				
פת תעש בב ד	— לא נסחר —				
פת תעש בב דד	— לא נסחר —				
מרכז קבלנים 5.0	1475	5167	-2	-.1	-3955
תיירות בב	— לא נסחר —				
כלל ליסינג 0.1א	19250	36.0	-750	-3.8	-51.0
כלל ליסינג 0.5ב	15007	183	+507	+3.5	+442
כלל לסינג אג"ח	12995	23.0			-23.0

ביטוח

איתן ביטוח 1שח	279	9100	-6	-2.1	-12504
אררט 0.1	1470	762			+254
אררט א 0.5	807	1113	+35	+4.5	+1792
בטוח משנה 0.1	530	1149			+638
בטוח משנה 0.5	182.0	3309	+2.0	+1.1	+1591
הדר 1שח	תב 400	5629	+30	+8.1	+10542
הדר 5שח	229	8674			-2726
הדר אפ' סד' 2	190.5	64098	+4.0	+2.1	+66257
הסנה ש	363	44855			+1887
הפניקס 0.1	820	7671	+36	+4.6	+20675
הפניקס 0.5	תב 740	5472	+40	+5.7	+5786
המשמר-הראל 1.0	6950		+50	+.7	+100
המשמר-הראל 5.0	3890	157			+79.0
מנורה 1.0	2168	176	-2	-.1	-15.0
מנורה 5.0	1120	935	-20	-1.8	-1074
סהר פיתוח ג	5500	505	+1		+495
סקוריטס 1שח	945	2421			+990
צור ש	337	9488	+5	+1.5	+3709
ציון החזקות 1.0	10250	16.0	+200	+2.0	+26.0
ציון החזקות 5.0	2780	279	+100	+3.7	+187

מסחר ושרותים

מסחר

אינטרטאבא 1.0	7190	550	-10	-.1	-525
אינטרטאבא 5.0	3360	1186			+83.0
מאיר עודא 1.0	1425	3139	+26	+1.9	+748
כלל סחר 1שח	286	33194	+1	+.4	+1149
כלל סחר אפ ד	196.0	65497			-2215
כלל סחר אג"ח 2	109.5	50995	-.5	-.5	-210646
קריסטל 1.0	845	3815			-2661
רפק 0.1	31310				
רפק 0.5	9000	18.0			+12.0
שופרסל א 2.0	8970	1280	-100	-1.1	-446
שופרסל ב 10.0	7590	2889	-60	-.8	-1286

שרותים

דלק ב 0.1שח	4050	4591	-20	-.5	-2692
הראל 1.0	— הפסקת מסחר —				
הראל 5.0	— הפסקת מסחר —				
ספנות הספקה 0.1	תב 16120	54.0	+800	+5.2	+166
ספנות הספ' 0.5א	6600	425	-40	-.6	-496
קזר 0.1	1224	2700			+2284
קזר 1.0	תב 168.0	30056	-15.0	-6.5	-40889
חברת החשמל 0.1	— הפסקת מסחר —				
מחסני ערובה 0.1	3050	463			-465
מחסני ערובה 0.5	1358	3599	+16	+1.2	+1461
קנגורים 0.1	4200	245			-26.0
קנגורים 0.5	3189	529			-642
קופל 1.0	— הפסקת מסחר —				
קופל אפ 1	— הפסקת מסחר —				

מלונות ושרותי תיירות

גלי זוהר 1.0	— הפסקת מסחר —				
גלי זוהר 5.0	— הפסקת מסחר —				
מלונות דן 1.0	1576	64.0	-4	-.3	-221
מלונות דן 5.0	1120	555	-30	-2.6	-405
תרו-האלמוג 0.1	5640	657	+140	+2.6	+515
כנם 1.0	2449	130	+39	+1.6	+10.0
כלונות ירדן 1.0	2740	231	-60	-2.1	-563

מחשבים ושרותי מחשב

איכות 1שח	1611	1390	-79	-4.7	-2283
דסה מיכון 1.0	— הפסקת מסחר —				
ת-ל.ל. 1.0	24350	48.0	-300	-1.2	-23.0
יעבא 1.0	תב 12300	348	+1099	+9.8	+910
כלל מחשבים 1.0	13950	130			-13.0
מ.ל.ל. 1.0	9900	222	-170	-1.7	-202
מ.ל.ל. 5.0	3410	690	+20	+.6	+400
כשגב 1.0	731	2597	+21	+3.0	+1951
כשגב אפ 1	595	859	-7	-1.2	-743
ביקום 1שח	תב 15000	115	-1050	-6.5	-215
ביקום 5שח	7910	278	-80	-1.0	-94.0
תים מחשבים 1.0	1000	2850	-30	-2.9	-2159

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

אבורום גינדי 1.0	— הפסקת מסחר —				
אבורום גינדי 5.0	— הפסקת מסחר —				
ארזן מבנים 1.0	820*	1167	+9	+1.1	+898
* ביצוע חלקי 97.80%					
ארזן מבנים 5.0	398	6758			-8309
אזורים 1שח	997	9250	+10	+1.8	+9522
אזורים אפ 1	659	6907	+14	+2.2	+15016
אזורים אגח 3	121.0	34380			-8514
אילון 1.0	578	13484	-12	-2.0	-25767
אל-רוב 1.0	1460	2997	+20	+1.4	+3287
אבנבים 1 ש"ח	3350	142			+3.0
אפריקה 1.0שח	46200	322	+200	+.4	+244
אפריקה 1שח	39880	457	+100	+.3	+277
אפריקה אפ 5	21700	246			+5.0
ארזים 1.0	2562	784			+93.0
אילרן 1שח	2700	718			-173
אילרן 5שח	1620	2364	+55	+2.2	+2885
בן-יקר נת 1.0	5760*	391	+60	+1.1	+53.0
* ביצוע חלקי 89.00%					
ברנוביץ 1שח	3350	876	+120	+3.7	+1580
ברנוביץ 5שח	2450	450			+397
דנקנר 1.0	5250	391	+120	+2.3	+1001
דודקר 1.0	463	459			-67.0
דודקר 5.0	400	770			-670
דרעד 0.1	9400	38.0	+150	+1.4	+32.0
דרעד 0.5	6665	241	+100	+1.5	+360
המשלול 1.0	תב 1500	871	-151	-9.2	-1018
המשלול 5	1288	228	+2	+.2	+11.0
ת.ל.ב. 0.1	— הפסקת מסחר —				
ת.ל.ב. 0.5	— הפסקת מסחר —				
נכסים ובנין 1.0	4599	4280	-1		-1772
נב-ים 0.1	5800	690			+243
נב-ים 0.5	4480	2601	+80	+1.8	+3582
הכשרת הישוב 1.0	74850	358	+50	+.1	+200
ישפרו 1שח	3210	1869	+110	+3.6	+2652
ישראלום 1.0	1599	1012	-50	-3.0	-1345
ישרס 10.0	18500	341	+681	+3.8	+908
כנן פיתוח 1.0	9520	108	-30	-.3	-68.0
כלל נדלן 0.1	550	27889	+15	+2.8	+59081

לומיר 1.0	5205	119	-95	-1.8	-82.0
לומיר 5.0	1935	1624	-65	-3.5	-2212
מ.ת.ב. 1.0	432	11574			-1371
מ.ת.ב. אפ 2	280	3728	-10	-3.5	-3128
מ.ת.ב. אגח א	104.0	33630			+32659
מאפי בניה 1.0	820	8017			+2948
מישגאל 5 ש"ח	383	8083	+1	+.3	+1645
מגרב 5.0	1875	2816	+75	+4.2	+6798
מר–לו 1.0	883	3312	-17	-1.9	-5515
לינשטיין 1.0	תב 454	399	+24	+5.6	+800
לינשטיין 5.0	159.0	43800			-6856
לימשייק 1.0	1786	716			-173
לימשייק 5.0	949	12232			-7813
גאות אביב 0.5	9000	467	+100	+1.1	+594
נבסי אורים 1.0	961	2373	+16	+1.7	+2507
סהר החזקות 1.0	16992	30.0	+142	+.8	+12.0
סהר החזקות 5.0	12850	20.0			+10.0
סולי 1.0	6500	1.0	+199	+3.2	+29.0
סולי 5.0	3400		+149	+4.6	+55.0
עפר וסלע 1.0	692	15441	+15	+2.2	+12464
עדר 5.0	— הפסקת מסחר —				
קיסריה 0.1	3150	532	+150	+5.8	+1065
קיסריה 0.5	1680	1378	+9	+.5	+114
רוגובין 1שח בנה	880	5447	-1	-.3	-2021
רוגובין 5שח בנה	תב 186.0	8953	-13.0	-6.5	-19159
רוגובין אפ 2	902	1105	+1	+.1	+1127
רוגובין אגח א	107.0	44488	+3.0	+2.9	+223107
רסקו מבנב	8820	201	+379	+4.5	+85.0
רסקו רב	7500	425	+100	+1.4	+132

חקלאות

ממשי תהי 0.1	3456	952	+79	+2.3	+777
ממשי תהי 0.5	תב 2460	855	+150	+6.5	+1097
מהדרין 1 ש"ח	9760	2988	+460	+5.0	+4486
נבסי הדרים 1.0	תב 1635	10193	+85	+3.5	+12886
פריאור 5 ש"ח	3720	3150	+170	+4.8	+3614
שגור 0.1 ש"ח	11148	226	+344	+3.2	+638

תעשייה

מזון ומבק

אסאם 1.0	1390	200	-30	-2.1	-60.0
גולדפרוסט 1.0	3340	298	+85	+2.6	+300
גולדפרוסט 5.0	2050	385	+51	+2.6	+774
גולדפרוסט אפ 1	1350	158	-1	-.1	-270
דובק מב ש	4850	1923			-209
דובק מב ב	4800	1354			-1035
זגלבל 1.0	1224	4174	-56	-4.4	-3496
זגלבל 5.0	957	3311	-10	-1.0	-2778
פרי–זה 1.0	— הפסקת מסחר —				
פרי–זה 5.0	— הפסקת מסחר —				
טמפו בירה 1.0	22575	119	+1075	+5.0	+146
טמפו בירה 5.0	תב 20460	89.0	+1860	+10.0	+194
יכבר 1שח	1480	450	+50	+3.7	+282
יכבר א 5שח	774	850			-615
מן 1שח	תב 938	2087	-103	-10.0	-1570
מן 5שח	483	4686	+15	+3.2	+5479
סנפרוסט 1.0	13650	388	-350	-2.5	-241
עלית 0.1	18999	240	-251	-1.3	-224
עסיס 5 ש"ח	354	10991	-1	-.3	-4751
שלמה אגנל 1.0	2829	265			-74.0
שמן מבוב ש	תב 6160	926	+560	+10.0	+2168

טקסטיל והלבשה

אירגר 1.0	730	13828			+307
אופים 1.0	1579	300	-11	-.7	-995
אופנת ברוך 1 שח	703	4868	+20	+2.9	+11062
אופנת ברוך 5 שח	440	6707	+2	+.5	+2346
אופנת ברוך אפ'	398	39944			-9584
ארגמן רג ש	18950	88.0	-400	-2.1	-136
דלתא–גליל 1.0	3802	2952	-58	-1.5	-2237
דלתא–גליל א 3.0	2760	2257			+1413
מטויות מאוחד 1.	1790				
מטויות מאוחד 5.	949	810	+21	+2.3	+492
ויסלגו 1.0	תב 1659	2015	+111	+7.2	+2695
ויסלגו 5.0	תב 1088	2074	+66	+6.5	+2153
חדירגן 1.0	8500	80.0	+100	+1.2	+12.0
דיקית 1.0	תב 2500	2887	+189	+8.2	+5764
דיקית 5.0	1731	6268	+80	+4.9	+5519
לודזיה 0.1	3450	609	+150	+4.6	+716
לודזיה 0.4	1840	4648	-52	-2.8	-4885
ליגת 1.0	תב 899	11046	+49	+5.8	+13355
כיל גליקו 1.0	571	698	-9	-1.6	-78.0
מקס 0.1	5340	988	-260	-4.6	-790
מקס 0.5	3059	1479	+109	+3.7	+2204
עים 1.0	24535	312	+700	+2.9	+111
עים 5.0	12280	611	+50	+.4	+197
עמק 1.0	1590	2316			-1676
פולגת א 0.1	4450	707			-574
פולגת ב 0.4	3214	5439			-970
פליגון א 0.5	9500	295	-88	-.9	-98.0
פרגוד 1.0	תב 4020	399	+220	+5.8	+1129
גיבור ספורט	תב 17550	1557	+1850	+6.7	+1196
תעש הכדון 1.0	2862	458	+12	+.4	+53.0

מתכת ומוצריה

אקסגגון 5.0	3700	971			-722
אורדן 10.0	7670	689	+240	+3.2	+1684
אורדן 50.0	6400	71.0			+159
אלומית 1.0	7001	341	+51	+.7	+308
אלומית 5.0	4780	100	+100	+2.1	+109
כבלים ש	25300	5.0			+15.0
התנסק 1.0	7150	74.0			-24.0
התנסק 5.0	4758	103	-250	-5.0	-237
התנסק אחסניה	3900	299	-50	-1.3	-104
זיקה 1.0	5400	157	+200	+3.9	+304
זיקה 5.0	2200	268			-438
קופסאות מח 1.0	3555	2794	+31	+.9	+1301
קופסאות מח 5.0	3650*	710	+140	+4.0	+764
* ביצוע חלקי 96.80%					
מתכת מרום 1.0	3110	1863			+516
כבלי ציון 1.0	2320	474	+19	+.8	+943
כבלי ציון 5.0	1340	3408	-40	-2.9	-5166
כבלי ציון אפ 3	600	1560	+5	+.8	+1929
מורגן 1.0	— הפסקת מסחר —				
מורגן אפ א	— הפסקת מסחר —				
מתכת קרסני 1 שח	224	17155			+6731
מתכת קרסני 5 שח	תב 131.0	29927	-9.0	-6.4	-45115
נחושתן 0.1	40200	20.0			+5.0
נחושתן 0.5	13700	34.0	+650	+5.0	+265
פקר פלדה 1.0	16000	393	+700	+4.6	+415
קינג 1.0	1070*	345	-10	-.9	-15.0
* ביצוע חלקי 95.80%					
קינג 5.0	603	1579	-2	-.3	-2464
קליל 1.0	9020	251	-130	-1.4	-432
קליל 5.0	5802	1362	+200	+3.6	+993
שלודות 5.0	6840	367			+301
תעשיות לכיש 1.0	1198	1302			+619
תעשיות לכיש 5.0	659	3001	-1	-.2	-444

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

אלביט 3.0	469500	34.0			+1.0
אלקו 0.1	7700*	135	+540	+7.5	+146
* ביצוע חלקי 97.80%					
אלקו 0.25 ש	3820	934	-160	-4.0	-1589
אלקו 0.25 ב	3918	207			+57.0
אלקטרה 0.1שח	2225	510	+60	+2.8	+444
אלקטרה א 0.5שח	1210	5186	+40	+3.4	+5150
אלקטרה אפ' 5	1020	20178	+28	+2.8	+17698
אלקטרה אג"ח 5	110.0	392580	+3.0	+2.8	+624163
אלרון 3.0	353000	56.0			+18.0
אריח 0.02שח	34000	78.0			-3.0
כלל תעש אלקטרו	2500	5154	+100	+4.2	+12337
ספקטרוניקס 1.0	תב 2640	5532	+140	+5.6	+10990
ספקטרוניקס 5.0	1910	4491	+30	+1.6	+5049
פיבסונגר 1שח	596	5206	+10	+1.7	+3279
פיבסונגר 5שח	410	7508	+14	+3.5	+15188
ציקלון 1שח	2250	245			+150
ציקלון 5שח	1040	800	+37	+3.7	+694
קנבסטין אולר 1.	5050	101	-50	-1.0	-13.0
קנבסטין אולר 5.	3849	32.0			-12.0
ת.א.ת. 1.0	4935*	628	+235	+5.0	+997
* ביצוע חלקי 99.00%					
ת.א.ת. 5.0	2200	4917	+81	+3.8	+5571
ת.א.ת. אפ 1	18450	68.0			-19.0
תראה 1.0	9500	146			-35.0

מוצרי בניה

אי.בי.בלל בנין 1	1135	5467	+35	+3.2	+3901
אי.בי.בנין אפ א	572	11929	+12	+2.1	+15328
אי.בי.בנין אגח א	115.5	100	-4.5	-3.8	-377966
אלקול 5.0	תב 6170	349	-610	-9.0	-437
אקרשטיין 1שח	תב 1010	2614	+49	+5.1	+2309
אקרשטיין 5שח	735	2490	+25	+3.5	+341
אקרשטיין אפ א	389	3144	+4	+1.0	+5519
אקרשטיין אג"ח 1	109.5	102968	+.5	+.5	+53686
בטון תעיך 1.0	— הפסקת מסחר —				
בטון תעיך 5.0	— הפסקת מסחר —				
בר-כון 1.0	תב 1620	170	-180	-10.0	-226
בר-כון 5.0	741	11185			-578
טרומאכבסט 1.0	תב 8747	201	+795	+10.0	+722
טרומאכבסט 5.0	קו 3684		+175	+5.0	+3382
מ.ל.ם. 1.0	899	209	-1	-.1	-109
ב.ל.ם. 5.0	584	384	+6	+1.0	+73.0
מודול השק בתעש	8580	120	-6	-1	-256
מואקי ולפמן 1	— לא נסחר —				
מואקי ולפמן 5	תב 12338	10.0	-1370	-10.0	-20.0

כימיה, גומי ופלסטיק

אגן 5.0	17320	213			-108
אליאנס ב 200.0	2335	285	+25	+1.1	+98.0
גל תעשיות 1.0	13000	10.0			-1.0
גל תעשיות 5.0	9180	98.0	+400	+4.6	+88.0
דקסטר 1.0	תב 3851	106	+156	+5.4	+164
דשנים 0.1	5079	165			-36.0
דשנים 0.5	1543	5077	+15	+1.0	+3737
חיפה כימיקל 10.0	570	31675			-9606
טבע 0.01 ש"ח	10840	2386			+1116
ליפסקי 1.0	2540	671	+40	+1.6	+998
ים המלח 0.1	4580	6362	+18	+.2	+2369
פטרוכימיים 10.0	580	25970	+5	+.9	+12228
מקסימה 1.0	7300	42.0			-50.0
מקסימה 5.0	3930	465			+75.0
נקה 1שח	7270	357	-150	-2.0	-305
סנו 1.0	20800	371	-470	-2.2	-514
סנו 5.0	15500	235	-240	-1.5	-258
פריקלאס 1 ש"ח	530	21001	-15	-2.8	-7356
פריקלאס אפ 1	226	22346			+26490
קרם כימיקל 1.0	תב 11020	168	+700	+6.8	+403
ת.ג.ל. 1.0	3850	50.0	+150	+4.1	+56.0
ת.ג.ל. 5.0	3100	45.0	+101	+3.4	+65.0
תיא 5.0	12100	61.0	-440	-3.5	-155
פרוטארום 10.0	14885	63.0	-15	-.1	-11.0
תרז א 5.0	10700	128			+54.0

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

כתר 1 ש"ח	240	88840	+4	+1.7	+99657
רפוזן 1.0	7850*	96.0	+370	+5.0	+212
* ביצוע חלקי 93.80%					
רפוזן 5.0	4575	49.0	+60	+1.3	+128
ת.ב.נ. 1.0	7706	205			+159
יאה 1.0	5870	305	+180	+3.7	+510
לביד אשקלון 1.	515*	2974	+10	+2.0	+1797
* ביצוע חלקי 96.00%					
לביד אשקלון אפ1	855	302			-302
מולט ב 0.5	49000	40.0	-1300	-2.6	-26.0
מפעלי נייר 10.0	333900	89.0	-100		-32.0
סקופריה 1.0	4100	685			-128
רים 0.1	2680	290	+101	+4.0	+246
רים 0.4	1655	1644	+55	+3.4	+2147
תעל ב 0.2	תב 16880	437	+1400	+9.8	+863

תעשיות שונות

אבריון 1.0	9800	136	-317	-3.4	-126
אבריון 5.0	תב 4300	616	+250	+6.2	+2976
תמיסה יהד 1.0	11122	16.0	-100	-.9	-16.0
ה.ב.פולק 1שח	1979	892	+38	+2.0	+354
ה.ב.פולק 5שח	1306	1650	+1	+.1	+69.0

השקעות תעשייה

מרכזית ב 0.1	9460	1837	+130	+1.4	+1191
כור בב 1.0	9112900	.3			-4
כלל תעשיות 1.0	1880	14699			-6635
מאגרי טכנולוגיה	549	12172			-6958

חברות להשקעה

השקעה ואחזקה

אמפיקי ש	7040	1025			+428
אידיבי פתוח 2.0	6660	4995			+2827
אוסקרה 1שח	111.5	137109	+2.5	+2.3	+118924
אלבר ש	13819	73.0	+419	+3.1	+77.0
אלבר ב	13998	105	+597	+4.5	+159
אלרן ש	4580	4815			+103
אלרן ב	4840	404	+20	+4	+711
אמישר בב 1.0	— הפסקת מסחר —				
אפיק 1.0	239	6184	-1	-.4	-1245
אפיק 5.0	178.0	4837			-863
גחלת השקעות 1שח	תב 1573	736	+145	+10.0	+1056
חברה לישראל 1שח	14020	981	-320	-2.2	-524
חברה לישראל 5שח	11400	424	-420	-3.6	-534
הלסמן 0.1	126000	3.2			+1.7
הלסמן ש 1.0	26208	118	+50	+.2	+37.0
אמפא א 0.5	17950	168	+451	+2.6	+141
פועלים השק ש	תב 7830	1669	-550	-6.6	-2467
דיסקונט השק ש	4221	7920			-1741
בנרוי השק ש	25000	78.0	+700	+2.9	+91.0
כור השק אגח 124	11711		+510	+4.6	+240
חירון 1.0	2950	65.0	+19	+.7	+8.0
חירון 5.0	1315	3085	-35	-2.6	-2343
ישום החזקות 1שח	248	28278	+5	+2.1	+38359
יצוא ש	11100	337	+350	+3.3	+517
ירדן א 0.1	3480	159			+72.0
כלל ישראל 10.0	תב 1182	21532	+72	+6.5	+64812
כלל ישראל 50.0	תב 1031	7882	+80	+8.4	+19962
לבריק 1שח	3880				-100
לבריק 5שח	1200	1253			+330
מנור 1שח	675	3619			-1843
מנור א 5שח	451	3476	+6	+1.4	+2449
מנור אפ ב	334	5305	+6	+1.8	+5459
מנור אג"ח 1	109.5	1000	+1.0	+.9	+19000
עוז השק ב 0.1	3850	432			-128
עוז השק ב 0.5	2090	480			-14.0
פז השק ש בנה	3359	3113			+2042
מבנה א 0.1	12682*	149	-128	-1.0	-38.0
* ביצוע חלקי 87.60%					
מבנה 0.5	7700	358			-118
פריון ב 0.2שח	6428	1427	-140	-2.1	-1313
צמן אבר נכס 1.	341	3443			+57.0
צמן אבר נכס 5.	281	3040	+6	+2.2	+1075
קידון 1שח	תב 1007	49122	+92	+10.1	+69580
קידון 5שח	תב 950	35281	+86	+10.0	+50765

מחקר ופיתוח

כליל טכנולוגיות	— הפסקת מסחר —				

דלק ונפט

דלק חיפושים1.0	3635	286			+89.0
דלק חיפושים5.0	2400	1278	+50	+2.1	+1763
דלק נפט אפ 2	1501	1325			+225
פז חיפושי נפט	24400	145	-200	-.8	-115
יו.א.ג.ל. 5.0	4326	1566			+291
מ.ג.ג. 1.0	8040	108			-59.0
מ.ג.נ. 5.0	2432	1644	-128	-5.0	-801
סראויל ב 0.03שח	8230	302			-62.0
נפטא ש	1870000	2.0	+80000	+4.5	+4.0

נסחרות במט"ח

בית ב	218	269			-856

שערי מטבע חוץ ביום 18.01.87

המטבע	השינוי	בנקנוטים לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב		1.58ת	1.65	1.58	1.65	1.58	1.65	1.6149	1.6351	1.6144	1.6346	1.6149	1.6352	1.6248
1 מארק גרמני		0.86	0.90	0.86	0.90	0.86	0.90	0.8760	0.8870	0.8776	0.8885	0.8752	0.8863	0.8826
1 לי"ש		2.37	2.48	2.38	2.50	2.38	2.50	2.4296	2.4600	2.4265	2.4568	2.4272	2.4577	2.4461
1 פרנק צרפתי		0.25	0.27	0.25	0.27	0.25	0.27	0.2624	0.2657	0.2619	0.2652	0.2620	0.2653	0.2642
100 ינים יפאניים		1.03	1.07	1.03	1.08	1.03	1.08	0.0514	1.0645	1.0497	1.0628	1.0503	1.0635	1.0578
1 גולדן הולנדי		0.76	0.79	0.76	0.80	0.76	0.80	0.7775	0.7872	0.7780	0.7877	0.7760	0.7857	0.7827
1 פרנק שוויצרי		1.03	1.07	1.02	1.07	1.02	1.07	1.0515	1.0647	1.0436	1.0566	1.0445	1.0577	1.0510
1 כתר שוודי		0.24	0.25	0.24	0.25	0.24	0.25	0.2455	0.2486	0.2457	0.2487	0.2454	0.2485	0.2470
1 כתר נורבגי		0.22	0.23	0.22	0.23	0.22	0.23	0.2267	0.2295	0.2264	0.2292	0.2263	0.2291	0.2279
1 כתר דני		0.23	0.24	0.23	0.24	0.22	0.24	0.2313	0.2342	0.2313	0.2342	0.2315	0.2344	0.2329
1 מארק פיני		0.34	0.36	0.34	0.36	0.34	0.36	0.3503	0.3547	0.3501	0.3545	0.3502	0.3546	0.3523
1 דולר קנדי		1.16	1.21	1.16	1.22	1.16	1.22	1.1855	1.2003	1.1836	1.1984	1.1861	1.2010	1.1929
1 דולר אוסטרלי		0.98	1.08	1.01	1.09	1.02	1.09	1.0497	1.0628	1.0508	1.0639	1.0506	1.0638	1.0570
1 ראנד דרא"פ		0.51	0.61	0.53	0.79	0.50	0.69	0.7824	0.7922	0.7844	0.7942	0.7842	0.7940	0.7896
10 פרנקים בלגיים		0.41	0.43	0.41	0.43	0.40	0.43	0.4167	0.4220	0.4241	0.4294	0.4240	0.4294	0.4271
10 שילינגים אוסטריים		1.22	1.27	1.22	1.28	1.22	1.28	1.2458	1.2614	1.2453	1.2609	1.2463	1.2620	1.2533
1000 לירות איטלקיות		1.20	1.27	1.21	1.28	1.20	1.29	1.2327	1.2482	1.2328	1.2482	1.2346	1.2501	1.2403
1 "סל" (ECU)		—	—	—	—	—	—	1.8087	1.8313	1.8086	1.8312	—	—	1.8189
1 דינר ירדני		4.48	4.75	4.40	4.68	4.36	4.62	—	—	—	—	—	—	4.5819
10 לירות לבנוניות		—	—	0.17	0.18	0.15	0.21	—	—	—	—	—	—	0.1646
1 לירה מצרית		0.85	0.90	0.78	0.85	0.81	0.86	—	—	—	—	—	—	0.8374

הנטו יגדל במרץ ב־3%

החלטת הממשלה משאירה לאוצר היכולת לקבוע היקף הרפורמה במס

אם מדרגות המס לא יעודכנו באפריל, תהיה הרפורמה בלתי משמעותית

מאת אמנון אשר

במשכורת המשולמת בתחילת מרץ יקבלו השכירים במשק תוספת של כ־3 אחוזים לשכר הנטו.

העליה בנטו נובעת משילוב של תשלום תוספת יוקר ומעידכון מדרגות המס. הסכם עיסקת החבילה השלישית מכניס שני שינויים בשיטה הקיימת לעדכון שכר השכירים: תוספת היוקר הקרובה יעוקף 2.7 אחוזים ומדרגות המס יעודכנו בכל פעם שתשולם תוספת יוקר, בהתאם למלוא עליית המדד.

כתוצאה משינויים אלה תסתכם תוספת היוקר הבאה בכ־2.5 אחוזים בלבד, אבל עידכון מדרגות המס במלוא עליית המדד יסתכם ב־4.5 אחוזים. והתוצאה מכך: יגדל הנטו בחצי אחוז נוסף, בממוצע.

לעדכון מדרגות המס במרץ יש חשיבות נוספת: באפריל תופעל הרפורמה במס ליחידים ובמסגרתה ייקבעו מדרגות המס החדשות. המדרגות החדשות אושרו כבר על ידי הממשלה ושיעורן פורסם.

השאלה שנותרה פתוחה היא האם האוצר יתחשב בעידכון של מרץ ויעדכן באפריל גם את המדרגות החדשות.

החלטת הממשלה מהשבוע שעבר אינה נותנת תשובה חד־משמעית לשאלה זו והעניין נתון למעשה לשיקולו של האוצר. אם בסופו של דבר יחליט האוצר שלא לעדכן את מדרגות המס באפריל, הרי שהרפורמה במיסים תהיה פחות משמעותית מכפי שסוברים ראשי האוצר.

שינויים ארגוניים ואישיים ב"עלית": היו"ר מרק מושביץ פורש

קבוצת דוד פדרמן תאייש תפקידי ניהול

מאת סופרת "דבר"

הנהלת "עלית" אישרה את הידיעות, שלפיהן מתכוון יו"ר מועצת המנהלים של החברה, מרק מושביץ, לפרוש מתפקידו. הנהלת "עלית" מסרה, כי צפויים שינויים ארגוניים ואישיים בחברה, וכי בעוד כחודש ימים תאשר מועצת המנהלים את השינויים.

מרק מושביץ, ממייסדי "עלית", מכהן כיו"ר "עלית" זה כ־25 שנה ונתן הסכמתו להמשך חברותו במועצת המנהלים של "עלית".

השינויים הצפויים בהנהלת החברה יבטאו את השינוי בהרכב הבעלים, לאחר שמשפחת דוד פדרמן, בעלת "מוגת", רכשה את השליטה ב"עלית" לפני חודשים אחדים.

כור־סחר הקימה חברות חדשות למסחר במזון ונייר

מאיר יגיל – מנהל דגן סחר. גד לוין – מנהל סולניר

מאת סופרת "דבר"

חברת כור־סחר הקימה לאחרונה שתי חברות חדשות בארץ למסחר במזון ובנייר. שתי החברות החדשות פועלות במסגרת חטיבת סחר הפנים בהנהלה על ידי אבי חממי.

החברה למזון – דגן סחר – הוקמה כדי לעסוק בסחר במזון בסיסי (בעיקר קומודיטיס). את החברה מנהל מאיר יגיל, שעמד שנים רבות בראש מינהל הסחר הממשלתי במשרד התעשיה והמסחר. החברה עוסקת בסחר במזון בלתי מעובד, המיועד למאכל אדם ולהזנת בעלי חיים. עיקר עיסוקה של החברה הוא סחר בקפה, סוכר, אורז, תה, קטניות, תבלינים, זרעי שמנים וכן מוצרים עתירי חלבון ושמן, המיועדים לבעלי־חיים.

חברה נוספת שהוקמה לאחרונה על ידי כור־סחר היא סולניר, העוסקת בסחר בנייר, והיא מנוהלת על ידי גד לוין.

התאחדות התעשיינים קוראת לחבריה לרסן העלאות מחירים ולא לחרוג מהסכמי שכר

מאת יקיר צור

ההשלכות השונות של עיסקת החבילה והצורך בריסון העלאות מחירים ושמירה על הסכמי השכר נידונו בסוף השבוע שעבר בפורומים שונים של התאחדות התעשיינים.

יו"ר דור ההמשך של התאחדות התעשיינים, דודו סמירה, קרא בפורום של חברי דור ההמשך לכל התעשיינים החברים בהנהגה לנהוג באחריות ולהמנע מהעלאות מחירים חריגות, אשר אין לכך הצדקה עניינית. הוא הוסיף כי כתעשיינים צעירים, הרואים את עתידם בתעשייה, יש לראות ביציבות כלכלית, ברווחיות באמות השמירות כושר ותחרות, תנאים הכרחיים לעתידה של תעשייה בריאה בישראל. תנאים אלה, ציין סמירה, יתקיימו אם ישמרו התעשיינים על ריסון עצמי, התייעלות והעלאת הפריון באמצעות השקעות ופיתוח מוצרים חדשים.

בפורום אחר של ההנהגה המורחבת של התאחדות התעשיינים קרא יו"ר האגף, דולגנר־אייזן, לכל התעשיינים לנהוג בזהירות ובאחריות, לשמור על יציבות מחירים ולהמנע מלהעלות מחירים בעתיד הקרוב למרות שהדבר כרוך לעיתים גם בהפסדים.

דאגה בבנקים המסחריים בשל ריבית שלילית על אשראי בנקאי הצפויה החודש

מאת יואב יצחק

הבנקים המסחריים מודאגים מהריבית השלילית על אשראי בנקאי, שתקבע כפי הנראה החודש: האטה באינפלציה הצפויה בחודשים הקרובים, ומדיניות בנק ישראל, המתמיד במדיניות המוניטארית הנוכחית, יביאו להערכת הבנקים להפסדים למערכת הבנקאית על הקצאת אשראי.

לפי הערכות פנימיות שהכינו הבנקים, מתברר, כי שיעור האינפלציה בחודשים ינואר־פברואר־מרץ יעמוד על ממוצע חודשי של כ־3.5%. כיום גובים הבנקים על אשראי לסוגיו השונים ריבית נומינלית בשיעור של 3% עד 3.5% לחודש. אי לכך הם צופים, כי כיוון שבנק ישראל לא מעלה את הריבית הבסיסית על אשראי בנקאי, הם יאלצו להמשיך ולספק ללקוחותיהם גם בחודשים הקרובים אשראי זול.

מאידך, כדי להתחרות עם בנק ישראל ולשמור על מצב נזילות תקין, יאלצו הבנקים לשלם ריבית גבוהה על פיקדונות שיקליים גדולים (ג'מבו). אין עתה נתונים על ההערכות הצפויות בתחום שערי הריבית על פיקדונות שיקליים, אולם די אם נציין, כי חלק מהבנקים נאלצו כבר בסוף השבוע שחלף להעלות את הריבית על פיקדונות גדולים (ג'מבו), במטרה לבלום יציאת כספים לבנקים מתחרים.

צפוי גידול במכירות וברווחים של "קליל"

הדו"חות לשנת העסקים שהסתיימה בספטמבר הצביעו על מעבר מהפסד מתואם לרווח של 1 מיליון דולר

מאת יואב יצחק

חברת "קליל" הכפילה בשנת העסקים, שהסתיימה בספטמבר 1986, את מכירותיה ליצוא לסך של 6.4 מיליון דולר. מרבית היצוא הופנה לאירופה ולארצות הברית. הגידול ביצוא נעשה בד בבד עם מאמצי החברה להגדיל את מכירותיה בשוק המקומי וליצוא. סך המכירות של החברה בשנת העסקים האמורה הסתכם ב־24.5 מיליון דולר, לעומת מכירות בסך של 20 מיליון דולר בשנת העסקים שהסתיימה בספטמבר 1985. היצוא מהווה עתה 26% מסך המכירות של החברה.

במקביל לגידול במכירות, הצליחה החברה לעלות על פסי ריווחיות. הרווח המתואם של החברה הסתכם בשנת העסקים שחלפה בכ־1 מיליון דולר, לעומת הפסד מתואם בסך של 0.8 מיליון דולר. השיפור ברווח נובע גם מתשלומי המס המופחתים: החברה הפרישה למיסים נידחים סכום של 0.5 מיליון דולר בלבד, בעוד שבשנת 1985 הפרישה סכום של יותר מ־1 מיליון דולר.

בתגובה לשאלת "דבר" אמר מנכ"ל החברה, שאול איבצן, כי הגידול במכירות והעליה על פסי ריווחיות הושגה בזכות הגידול הכמותי במכירות, ובזכות פיתוח ומכירה של מוצרים חדשים – שנמכרו במחירים גבוהים.

ההערכות, הנתמכות על השיפור הנוסף שהושג בחברה מתאריך המאזן (ספטמבר) ועד עתה הן, כי הדו"חות הכספיים של החברה למחצית שנת העסקים שתסתיים במרץ 1987, יצביעו על שיפור נוסף במכירות ועל גידול ברווח הנקי המתואם.

בנק ברקליס מכשיר יועצי השקעות לסניפיו

בנק ברקליס הצטרף לבנקים הנערכים לביצוע הנחיות המפקחת על הבנקים בבנק ישראל ולקראת האפשרות כי יחוקק חוק להסדרת מקצועות ייעוץ בהשקעות.

הבנק יקיים קורסים לייעוץ השקעות ובמחזור הראשון ישתתפו כ־37 עובדים מסניפי הבנק ברחבי הארץ. הקורס יתקיים ע"י המכללה למינהל והתכנית, שהוכנה ע"י ד"ר אלכס רדיאן וד"ר אריה עוזריה, מקיפה כ־400 שעות לימוד בכלכלה, משפט, מיסוי, מבנה שוק ההון בישראל, הערכת ניירות ערך וכללי אתיקה מקצועית.

טקס פתיחת הקורס נערך בהשתתפות מנכ"ל בנק ברקליס, משה ניודורפר.

בנק הפועלים מכשיר "יועצי יצוא" בסניפיו

בנק הפועלים מכשיר עובדים בסניפים לשמש "יועצי יצוא". במסגרת זו הושלם בימים אלה בבנק קורס השתלמות מיוחד שבו לקחו חלק עשרות עובדים מסניפים המתמחים בנושאי סחר חוץ.

הכשרת "יועצי יצוא" תעלה את רמת השירות לחברות מייצאות ותאפשר להן לבצע את פעולות היצוא באמצעות סניף הבנק הסמוך.

במסגרת הקורס להכשרת "יועצי יצוא" עברו העובדים השתלמות בנוהלי יצוא, שיווק בחו"ל, הסכמים בינלאומיים [illegible] הישראלי, במיוחד הסכמי הסחר החופשי עם ארה"ב ועם השוק האירופי המשותף, ביטוח סיכוני סחר חוץ, ביטוח ימי ואווירי, הובלה ימית ועמילות מכס.

משרד התיירות יבטל פרסום בטלוויזיה האמריקאית בשל קיצוצי תקציב

מאת שמעון וייס

מנכ"ל משרד התיירות, רפי פרבר, הודיע כי קיצוץ תקציב המשרד בהיקף של שלושה מליון דולר יאלץ לשנות בצורה דרסטית את מדיניות השיווק של ישראל בארה"ב ובאירופה לקראת הקיץ ולבטל לאלתר את כל התוכניות לתשדירי פירסום למען נופש ובילוי בישראל בטלביזיה האמריקאית.

במהלך ביקור באזור טבריה והכנרת שנפגע קשה בקיץ האחרון ממיעוט התיירות מחו"ל, סיפר פרבר כי בשנה האחרונה נרשמה ירידה של 44 אחוזים בתיירות מארה"ב והנזק הכספי מכך מוערך בכמאתיים מליון דולר. פרבר ציין כי בתקופה האחרונה ישנם סימנים המעידים על התאוששות קלה, אך זו מחייבת מסע שיווק ופירסום אגרסיביים, בעיקר בארה"ב הכולל פירסום תשדירים בעתונות, ברדיו ובטלביזיה וכן שילוט חוצות.

לדברי מנכ"ל משרד התיירות התקציב המינימלי הדרוש לכך הוא כשלושה מליון דולר, אך החלטת הקבינט הכלכלי לקצץ סכום דומה מתקציב המשרד, יאלץ לקצץ את התקציב, המיועד לשיווק ופירסום [illegible]. פרבר ציין כי [illegible] התיירות הוא המשרד היחיד המביא מטבע זר באופן מיידי לקופת המדינה והקיצוצים הצפויים יכבידו מאוד על השגת יעד זה ויפגעו באורח קשה בסיכוי לשפר את מצב תיירות החוץ בארץ.

החברה הכלכלית לירושלים תשלים "פרוייקט שער הדרום" עד סוף 87

החברה השלימה מבנה לתעשיות מדע בהר חוצבים

מאת יקיר צור

החברה הכלכלית לירושלים מכשירה בימים אלו שטח של 36 דונם ביציאה הדרומית מירושלים לכיוון בית לחם וגילה במסגרת "פרוייקט שער הדרום". בשלב ראשון ייבנה במסגרת הפרוייקט מפעל לייצור תכשיטים עם דוכני מכירה לתיירים, כשלאחריו מרכז מסחרי ומוטל. השלמת הפרוייקט מתוכננת לסוף שנת 1987.

בימים אלה השלימה החברה הכלכלית את בנייתו של מבנה חדש רב־תכליתי בהר חוצבים בירושלים. המבנה, המשתרע על שטח של כ־12 אלף מ"ר, ישמש בניין רב־תכליתי למפעלים עתירי מדע כגון: תעשיות "טבע", "גמורטק", "אידר" "אלפק" וכו'. את המבנה בנתה קרית תעשיות עתירות מדע ופיקוח העבודה נעשה ע"י החברה הכלכלית לירושלים.

הזדמנויות לייצוא תשומות חקלאיות מישראל לפורטוגל

מאת דויד משיוב

לישראל הגיעו מספר פניות מגורמים שונים בפורטוגל בדבר ייצור קווי נוע להשקייה, השקייה בטפטוף, תכנון השקייה במשקים, רכישת ציוד השקייה, ניהול ופיתוח מפעלי שימורים של פירות וירקות, ייצור מכונות חקלאיות, ייצור תרכיז של זבל אורגני, הדגרה ודכוי של תרנגולי הודו ועוד.

פניות אלה באו בעקבות ביקורם של 300 איש מפורטוגל בתערוכת "אגריטך 86", שהתקיימה בתל־אביב. זאב גרוחובינסקי איש משרד החקלאות ממשב הזינב, אשר שהה בשליחות המחלקה לשיתוף פעולה בינלאומי כמה חודשים בפורטוגל מדגיש בדבריו, האפשרויות לשיתוף פעולה בין ישראל לפורטוגל הן גדולות. ארץ זו מעוניינת מאוד בסיוע חקלאי מישראל על בסיס עסקי, אולם שיתוף פעולה זה מחייב טיפול ממושך ושהייה של נציג ישראל בפורטוגל כדי לחבר קצוות ולהביא לידי חתימת הסכמים בתחומים שונים בין ישראל לגורמים שונים בפורטוגל.

לדבריו יש אפשרויות לייצוא בעלי חיים. יש פניות רבות של חקלאים פורטוגזים לייבא מישראל פרות, כבשים לחלב ועזים. יש כיום הזמנה ממשית של 1200 מבכירות, אולם יש בעייה בנושא זה עם השירותים הווטרינריים של פורטוגל, המחייבת טיפול שוטף בנושא בפורטוגל.

לרשות פורטוגל עומד סכום אדיר של 1.5 מיליארד דולר לביצוע תכניות פיתוח שונות במגזר החקלאי בנושאים בהם ישראל מומחית ויכולה לסייע כגון: פיתוח תשתית לחקלאות, מערכות השקייה, מערכות שיווק, אספקת תשומות, תעשייה חקלאית, הדרכה ומחקר חקלאיים, השתלמויות חקלאיות וכן מודרניזציה של המשק החקלאי הבודד.

הייצוא הישראלי לפורטוגל הגיע בשיאו ל־70 מיליון דולר בשנה, כאשר המרכיב העיקרי היתה הכותנה. עם ירידת ייצוא הכותנה קטן הייצוא ולהגדילו שוב אפשר באמצעות שיתוף הפעולה החקלאי בין ישראל לפורטוגל.

משק עולמי / ביל כספי

ירידה תלולה בשער הדולר

שונו שערי המטבעות המאוגדות במסגרת ההסדר המוניטרי האירופאי

בשבוע האחרון הוסיף שערו של הדולר לרדת בשוקי הכספים: ביחס לגילדן ירד הדולר ב־4.2455 אחוזים ל־2.075 גילדן לדולר. גם ביחס ליאן ירד הדולר ב־3.22 אחוזים ל־153.2 יאנים לדולר, ביחס למרק ב־3.9885 אחוזים ל־1.8415 מרקים ואילו הליש"ט עלתה ל־1.519 דולר.

דילרים בלונדון ובניו־יורק מתקשים להסביר את הירידה בשערו של הדולר, כי לא היו לכך סיבות ואיל ובמשך מרבית ימי השבוע לא פורסמו מדדים שהיו יכולים להצדיק את הירידות התלולות בשערו של המטבע האמריקאי. עם זאת, הירידה בשער הדולר קיבלה תאוצה מעצמה, והיא בעיקרה פסיכולוגית. התבטאות של אנשי ממשל בגרמניה וביפאן אשר קראו לבלימת ירידת שערו של הדולר כפי שעשה גם הנגיד של הבנק המרכזי של ארה"ב נפלו על אוזניים אטומות.

מלבד הפעילות הערה של הדולר השבוע שונו שערי החליפין של המטבעות האירופיים אשר מאוגדים במסגרת ההסדר המוניטרי האירופי. הביקוש הגדול למרקים לעומת ביקושים נמוכים לפרנקים צרפתים לא איפשר שמירה על שערי החליפין הקבועים, כפי שמתחייב מתקנות האיגוד המוניטרי האירופי. בתחילת השבוע תוספו המרק והגילדן בשלושה אחוזים, הפרנקים של לוקסמבורג ושל בלגיה בשני אחוזים ואילו הפרנק הצרפתי, הלירטה האיטלקית, הלירה האירלנדית והכתר הדני נשארו ללא שינוי. אך למרות השינויים בשערי החליפין של המטבעות האירופיים יש מומחים הסבורים, שלא די בכך ויש לתסף עוד יותר את המרק ואת הגילדן. אולי בגלל סיבה זו מדברים בגרמניה על הורדת שערי הריבית כאמצעי להקטין את הביקושים ההשקעתיים למרקים.

הכפור האירופי השפיע על שוקי הסחורות:

מחירי מזון ונפט עלו. צפוי ביקוש גדול להדרי ישראל

הכפור העז השורר על חלקים רחבים של אירופה משפיע מאוד על שוקי הסחורות. מחירי המזון למיניהם עלו, כי אירופה שנחשבת לספקית מזון חשובה נפגעה מהכפור. שדות הדגן במערב ובמזרח אירופה נפגעו, וכתוצאה מכך עלו מחירי הדגנים בבורסה לסחורות בשיקגו. [illegible] יבולי הסוכר במזרח ובמרכז אירופה נפגעו.

בסוגי מזונות אחרים צפויה עליית מחירים כיוון שנפגעו באיזור היין, בספרד, באיטליה, ובדרום צרפת נפגעו מאוד היבולים ירדו בצורה גדולה.

הכפור האירופי עשוי להשפיע לטובה על מכירת התוצרת החקלאית שלנו באירופה, כי הפגיעה במדינות כמו פורטוגאל וספרד תקטין את משלוחי פרי ההדר משם, וזה אומר ביקוש גדול יותר לתפוזים ולאשכוליות שלנו.

כמו בשבוע שעבר גם השבוע עלה מחיר הנפט בעקבות הקור העז באירופה, אך לא בשיעורים גרנדיוזיים מתמידים, שמלאי הנפט אשר מצוי בארה"ב וביפאן, שלא לדבר על המלאים הגדולים בגרמניה, הולנד ובלגיה, מנטרל במידה ניכרת את הביקושים המוגדלים לנפט שנבעו מביקוש היתר באירופה. במשך השבוע מחיר הנפט עלה בקצת יותר מאחוז אחד וחבית מסוג ברנט נמכרה ב־18.77 דולרים.

אך לא רק הכפור משפיע על שוקי הסחורות, כי אם הירידה בשער הדולר השפיעה לטובה על הביקושים לזהב ולפלטינה. הביקוש ההשקעתי המוניטרי מעלה את המחירים של הזהב ל־415.25 דולרים האונקיה ושל פלטינה ל־534.9 דולר האונקיה.

משרד החינוך והתרבות

מינהל החינוך

אגף כח אדם בהוראה

הודעה מס' התשמ"ח/2 על משרות ניהול פנויות

אגף כח אדם בהוראה מודיע על משרות ניהול פנויות של מנהלים בבתי־ספר היסודיים, בחטיבות הביניים ובבתי הספר המקיפים השש־שנתיים, לקראת שנת הלימודים התשמ"ח.

בין המועמדים נדרשים כישורים בתחומי ההשכלה הפורמלית והאקדמית, הכשרה מיוחדת במינהל החינוך או מינהל כללי וותק בהוראה של חמש שנים.

התכונות פורסמו בפירוט בחוזר מנכ"ל מ"ג/5 כ"ו בטבת התשמ"ג 21 בינואר 1983, סעיף 131. המעוניינים להציג מועמדותם ימלאו טופס בקשה למשרת ניהול שאפשר לקבלו בכל לשכה מחוזית של משרד החינוך והתרבות. הטופס ימולא בשני העתקים: האחד יישלח אל מנהל המחוז שבו נמצאת המשרה הפנויה, והשני אל המפקח על בית הספר שבו מוצע המועמד.

היום האחרון לקבלת בקשות בלשכות המחוזיות – יום שני, כ"ה בטבת התשמ"ז (26 בינואר 1987).

רשימת המשרות:

א. האגף לחינוך התיישבותי – ת.ד. 7036, הקריה, תל־אביב. טלפון 03-255421
1. בית אלפא: חטיבת ביניים ממלכתית "גלבוע". 8 כיתות ז'–ט'.
2. בית אלפא: בי"ס מקיף שש־שנתי כללי "גלבוע". 15 כיתות ז'–י"ב.
3. קיבוץ דפנה: חטיבת ביניים ממלכתית "הר וגיא". 9 כיתות ז'–ט'.
4. קבוצת יבנה: חטיבת ביניים ממלכתית־דתית בבית הספר המקיף שש־שנתי. 7 כיתות ז'–ט'.
5. כפר מנחם: בי"ס מקיף שש־שנתי כללי "נעמ". 10 כיתות ז'–י"ב.
6. רעננה: חטיבת ביניים ממלכתית־דתית כפר בתיה. 18 כיתות ז'–ט'. המשרה פנויה לשנה.

ב. מחוז חיפה – רחוב סטפ לוקס 7, חיפה. טלפון 04-520251
1. כפר גלים: בי"ס ממלכתי "אבן השר". 13 כיתות א'–ו'. המשרה פנויה לשנה.

ג. מחוז ירושלים – רחוב דוד המלך 18, ירושלים טלפון 02-238211
1. בית שמש: חטיבת הביניים הממלכתית בביה"ס המקיף השש־שנתי "פירסט". 6 כיתות ז'–ט'. פירסום חוזר.
2. בתי ספר בירושלים:
א. ממלכתי "אליאור". 8 כיתות א'–ו'.
ב. ממלכתי־דתי "גילה ב'". 6 כיתות א'–ו'. 2 כיתות ז'–ח'.
ג. ממלכתי־דתי "יהלים" לחינוך מיוחד. 3 כיתות א'–ו', כיתה אחת ז'–ח'.
ד. ממלכתי "פעלות דפנה". 15 כיתות א'–ו'.
ה. חטיבת ביניים ממלכתית "נוה יעקב". 7 כיתות ז'.
ו. ממלכתי־דתי "ביגנים" לחינוך מיוחד. 4 כיתות א'–ו', 5 כיתות ז'–ט'.
ז. ממלכתי "עין הים". 13 כיתות א'–ו'.
ח. ממלכתי "רחביה". 22 כיתות א'–ו'.
ט. ממלכתי־דתי "רמות 01". 12 כיתות א'–ו'. 4 כיתות ז'–ח'.
3. בתי ספר במעלה אדומים:
א. ממלכתי "מעלה אדומים ב'". 12 כיתות א'–ו'.
ב. חטיבת ביניים ממלכתית "מעלה אדומים". 9 כיתות ז'–ט'.
4. נוה צוף: בי"ס ממ"ד "נוה צוף". 6 כיתות א'–ו'.
5. נתב: בי"ס ממ"ד "אבן העזר". 12 כיתות א'–ו'.

ד. מחוז המרכז – שדרות שאול המלך 39, תל־אביב, טלפון 03-254122
1. מזכרת בתיה: ביה"ס הממלכתי. 13 כיתות א'–ו', 2 כיתות אזרגניות, כיתה טיפולית אחת. המשרה פנויה לשנה, עם אפשרות הארכה.
2. פתח־תקוה: בי"ס ממלכתי "אורנים". 14 כיתות א'–ו'.
3. בתי ספר בראשון לציון:
א. ממלכתי "רותקיד". 12 כיתות א'–ו'. 2 כיתות לליקויי למידה, כיתה טיפולית אחת.
ב. ממלכתי "יפה נוף". 19 כיתות א'–ו'. כיתה אחת לליקויי למידה. כיתה טיפולית אחת.
ג. ממלכתי "פרדס מבגס ב'". 7 כיתות ז', 10 כיתות ח'.
ד. ממלכתי "רננים". 5 כיתות א'–ו'. כיתה אחת לליקויי למידה.
4. רמלה: ביה"ס הממלכתי "בן גוריון". 15 כיתות א'–ו'.

ה. מחוז הדרום – בית הממשלה דרך הנשיאים, באר־שבע. טלפון 057-663504
1. אשקלון: חוה לחינוך חקלאי. 35 כיתות א'–ו'. 10 כיתות ז'–ח'.

ו. מחוז הצפון – בית הממשלה בנצרת עלית, ת.ד. 530. טלפון 065-72960
1. אפיקים: ביה"ס הממלכתי. 6 כיתות א'–ו'. 3 כיתות ז'–ח'.
2. גינוסר: ביה"ס הממלכתי. 6 כיתות א'–ו'. 2 כיתות ז'–ח'.
3. חיספין: חטיבת הביניים הממלכתית־דתית. 3 כיתות ז'–ט'.
4. מורן: ביה"ס הממלכתי. 6 כיתות א'–ו'.
5. מסעדה: חטיבת הביניים הממלכתית. 9 כיתות ז'–ט'. מוסד חדש.
6. בתי ספר בנצרת עלית:
א. ממלכתי "הגליל". 7 כיתות א'–ו'. מוסד חדש.
ב. ממלכתי־דתי "תבל". 16 כיתות א'–ו'.
7. עין גב: ביה"ס הממלכתי "קיבוץ כנרת". 14 כיתות א'–ח'.
8. עין חרוד איחוד: ביה"ס הממלכתי. 6 כיתות א'–ו'.
9. עין חרוד מאוחד: ביה"ס הממלכתי. 6 כיתות א'–ו'.
10. עפולה: ביה"ס הממלכתי "רמות". 14 כיתות א'–ו'.
11. צפת: חטיבת הביניים העמלנית הממלכתית. 5 כיתות ז'–ט'.
12. קצרין: ביה"ס הממלכתי. 20 כיתות א'–ח'. המשרה פנויה לשנה.
13. קשת: ביה"ס הממלכתי־דתי. 2 כיתות א'–ו'.

ידיעות אחרונות הלוח הנפוץ ביותר – דבר

לאופנת פיצי דרושות ★ מעצבת אופנה ★ תדמנית מנוסות, רצוי בוגרות שנקר. ת"א – חפץ חיים 10 ק"ד 03-219860

indola דרושות דוגמניות נאות בגילאים 16־25 לתצוגת תספורות שתצולם ע"י הטלויזיה שתערך בהלה הילטון. לפנות לשווקי הקריה בר־יהודה 189 ת"א בין השעות 9.00־20.00

שוק המציאות – רוצים לקנות – רהיטים – מקררים – טלוויזיות – מכוניות – עסקים – אולמות – חנויות – פוליש וניקיון – אסטרולוגיה – ציפוי אמבטיות

[illegible]

هكذا من الأصل

هكذا صدر الأصل

תלמידה הפכה לצמח

הורדמה להפלה בידי רופא־פנסיונר במרפאתו הבלויה

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון

ניסיון לבצע הפלה בקליניקה פרטית ומיושנת שבבעלות רופא צפתי בן 75, הסתיים בסוף השבוע בהפיכת צעירה ל„צמח". הרופאים שבדקוה אינם מותירים סיכוי רב לשיפור במצבה.

בשבוע שעבר פנתה התלמידה בת ה־17, תלמידת תיכון דתי בצפת, לידיד שלה וסיפרה לו כי היא נמצאת בהריון, ככל הנראה בשבוע השביעי, ורצונה לעשות הפלה. הידיד היפנה אותה לידידו, שהוא רופא בבית החולים בצפת אך זה סירב לבצע את ההפלה באורח לא חוקי ושלח אותה לרופא הקשיש, פנסיונר שבבעלותו קליניקה ישנה.

רופא זה העביר אותה למרפאה הפרטית שלו שבה ציוד ישן וכלוי בחלקו הגדול. הוא הזריק לה סם הרדמה ותוך שניות איבדה את הכרתה והחלה לפרפר ולהכחיל. הרופא המבוהל החל לבצע בה הנשמה ובמקביל הזעיק ניידת של טיפול נמרץ שהעבירה אותה למחלקה לטיפול נמרץ בבית החולים בצפת. מצבה הוגדר על־ידי הרופאים כ„אנוש".

בני משפחתה של הצעירה הביאו מירושלים בשבת, במסוק ששכרו, רופא מומחה מ„הדסה" שבדק את הצעירה חסרת ההכרה וקבע כי אין כל סיכוי שתיוותר בחיים לאורך זמן.

יצויין כי לפני ארבע שנים ניצלה הצעירה ממוות כאשר ביקשה להגן על אחותה שנרצחה בחיפה על־ידי בעלה ואגב כך נדקרה מספר פעמים בגופה. המשטרה נקטה בסוף השבוע צעדים לשמירת חייהם של הרופא וחברה של הצעירה החשוד כי הכניסה להריון מחשש שבני משפחת הצעירה ינסו להתנכל להם. מהמשטרה נמסר כי צפויים בקרוב מעצרים בקרב הנוגעים בפרשה.

מקור בכיר בבית החולים הממשלתי בצפת מסר אתמול כי מדי שבוע מגיעות כחמש צעירות המבקשות לבצע הפלה מלאכותית וכן ידוע על צעירות רבות שאינן מגיעות משום שהן רוצות בהפלה חשאית ולכן הן פונות לרופאים פרטיים, שלעיתים אינם מוסמכים כלל לבצע את ההפלה.

בחוף תל־אביב: זה ינואר זה! (צילום: יוסי אלוני – יפפא)

בן מאיר: לא נגעתי בגרוש של מישהו

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

חברת הנסיעות "כנס" מימנה את שליחותו של ח"כ דב בן מאיר למערב גרמניה בין התאריכים 3 ביולי עד 7 ביולי 1986 במסגרת פעילות משותפת לעמותה התל־אביבית לתיירות וחברות הנסיעות הפרטיות העורכות מבצע מסחרי להגברת התיירות ממערב גרמניה בשנת ה־40 למדינת ישראל.

במסמכים שהגיעו לידי סופר "דבר" מתברר כי בחודש מאי 1986 נשלח מכתב ליוסי אדרי, מנכ"ל העמותה לתיירות, מעורך הדין עמי פוטל ובו הוא כותב: "במקרה של שיגור נציג מטעם האגודה לצורך עידוד התיירות בתל־אביב בשיתוף כל גורם מסחרי אחר שמכסה את הוצאותיו כתנאי מוקדם, אינני רואה פגם בכך שהנציג הזה ישוגר ישירות על ידי אותו גוף מסחרי תוך כיסוי ישיר של הוצאותיו על הגוף הזה."

ארבעה ימים לאחר שליחת המכתב התכנסה ישיבה בנושא עידוד התיירות מגרמניה, שבה נכחו אנשי חברת "כנס" וח"כ בן מאיר שהוצג בישיבה זו כיו"ר הכנסת ולא בתפקיד העירוני. מן הפרוטוקול של הישיבה מתברר כי היוזמה של בן מאיר היא שהובילה את החברה המסחרית לערוך מבצע להגברת התיירות ממערב גרמניה לישראל במהלך שנת 1987. עוד מתברר כי ח"כ בן מאיר ושני פקידים נוספים, מ"כנס" ומעיריית תל־אביב, יצאו למערב גרמניה לעידוד התיירות משם.

בן מאיר אמר בתגובה: "העמותה ביקשה ממני לקדם את הפרוייקט כי יש לי קשרים במערב גרמניה. היה דיון לאחר ששבתי מגרמניה ודיווחתי. על כך קיבלתי את הכרטיסים. אבל איך העמותה מממנת את כספי הנסיעה אינני יודע. אינני חבר מועצת המנהלים של העמותה. לא נגעתי בגרוש אחד של מישהו."

להט אינו רשאי לחייב חבישת כיפות בשיעורי תנ"ך בבתיה"ס

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר" לענייני חינוך

שלמה להט ועיריית תל־אביב אינם רשאים לחייב תלמידים לחבוש כיפות בשיעורי תנ"ך – קבעה אתמול הנהלת משרד החינוך.

עוד קבעה כי העירייה התערבה בעניינים פדגוגיים שאינם נמצאים בסמכותה בכך שדרשה והחליטה על חבישת כיפה בשיעורי תנ"ך, בניגוד להנחיות מחייבות שנמסרו לפני יותר מחודש לכל בתי הספר הממלכתיים לפיהן התנהגות שיש בה כדי לסתור את מגמות החינוך הממלכתי אינה מקובלת על משרד החינוך ועל בתי ספר להימנע מפעולות דתיות הסותרות את תפישת עולמם של ההורים בחינוך הממלכתי.

בדיון על יעדי החינוך בשנים הבאות במכון ון ליר בשבוע החולף תקף פרופ' צבי אדר את הגישה המתגוננת של החינוך הממלכתי מול לחצים שמפעילים עליו מדי פעם אנשים הדוגלים בגישה „מסורתית". לדברי אדר החינוך הכללי חייב קודם כל להיות אנושי־כללי ולפיכך מורים אינם חייבים לפעול או לדגול בתפישה יהודית כדי להיות מחנכים טובים.

בכירים במשרד החינוך טענו אתמול בתגובה להצעת צ'יץ לחייב תלמידים לחבוש כיפה בשיעורי תנ"ך, כי דברי פרופ' אדר צריכים להנחות את מערכת החינוך בהתמודדותה עם נסיונות לכפות מערכת ערכים והתנהגויות מסורתיות על החינוך הכללי.

„השירות החילוני" מסר אתמול חוות דעת משפטית לפיה חובת מערכת החינוך הממלכתי כללי חייבת שלא לחנך בניגוד לרצון ההורים החילוניים. השירות הודיע כי יעמוד משפטית לצד כל הורה או תלמיד שיסרבו לממש את הוראת להט ויינקטו עקב כך.

דובר העירייה מסר כי ההצעה לחבוש כיפה בשיעורי תנ"ך היא בגדר הצעה בלבד ואינה מחייבת שום הורה או תלמיד.

● קרן תל אביב לפיתוח גייסה בשנת 1985/86 5.6 מיליון דולר לעומת 3.8 מיליון דולר בשנת 1984/85 – גידול של 50 אחוז. לעומת זאת ירדה השתתפות עיריית תל אביב במימון פעולות הקרן מ־800 אלף דולר ב־1984/85 ל־120 אלף דולר ב־1985/86, כלומר מהשתתפות של 17 אחוז לשני אחוזים בלבד. נתונים אלה מסר אתמול מנכ"ל הקרן חנן בן יהודה במסיבת עיתונאים על מאזן הקרן, שנערכה בבית סוקולוב בתל אביב.

● כתב אישום על מתן טובות הנאה וקבלתן ועל קבלת אשראי במאות אלפי דולרים בתנאים מועדפים מבנק ישראל במרמה ובנסיבות מחמירות – הוגש אתמול לבית המשפט המחוזי בתל אביב נגד מי שהיה מנהל סניף בנק דיסקונט בבניין בורסת היהלומים ברמת גן, ריימונד דרוויש, ונגד שני סוחרי יהלומים, האחים אהרון ושמואל משולם.

מ.פ. גדרה מציעה בורר בסכסוך במפעל „תא"ת"

מאת דני צדוקי

מזכיר מועצת פועלי גדרה, שמואל יעיש, הציע להנהלת „תא"ת", המפעל לאביזרי תעופה, להסכים למינויו של השופט צבי ברנזון (לשעבר בבית המשפט העליון) כבורר יחיד בסכסוך העבודה שבין ההנהלה והעובדים במפעל, שהשביתה שנפתחה בו לפני שמונה ימים נמשכת. העובדים שובתים מפני שהם מתנגדים לפיטורי 80 עובדים, לדעתם ללא סיבה כלכלית מוצדקת.

בית משפט השלום ברחובות האריך אתמול את תוקף הצו שהוציא בשבוע שעבר, האוסר על העובדים למנוע כניסה ויציאה מהמפעל.

שר התחבורה חיים קורפו הצליח למנוע קיצוץ התקציב לסלילת כבישים ולהחזקתם, אולם נכשל במאמציו להביא להכפלת התקציב בשנה הבאה, כפי שדרש. עם זאת, נמשכים הדיונים להגדלת התקציב לנוכח [illegible] התאונות אשתקד.

● הוועדה המרכזת של ההסתדרות אישרה את תכנית ההסתדרות לאירועי 20 שנה לאיחוד ירושלים שבמסגרתם תונח אבן פינה לבית ההסתדרות במזרח העיר. ניסן היפז, העומד בראש התוכנית, אמר אתמול כי בתוכנית ניתן ביטוי לאוכלוסיה היהודית והערבית כאחת, והיא משלבת את כל מגזרי המשק.

● יער הנגב יינטע על ידי הקק"ל בלב המדבר, במלאת 85 [illegible] ולציון [illegible] להולדת בן גוריון.

חזרו בהם: ייפגשו היום עם פרס בנהריה

מאת מחמוד חליליה, סופר „דבר"

ראשי המועצות המקומיות הערביות חזרו בהם מהחלטתם הקודמת לא להיפגש היום בנהריה עם מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס והחליטו לעשות זאת ולבקש ממנו לפרוע להם „שטר התחייבות" למצוא פתרון לבניה הבלתי חוקית במגזר הערבי וגם לפעול לאישור תוכניות המתאר ולהרחיב תחומי השיפוט והתכנון של הישובים הערביים.

הלווית הנרצח בטייבה עברה בלי הפרעות

מאת חנה מאר, סופרת „דבר" בשרון

כוחות גדולים של משטרה ומשמר הגבול אבטחו אתמול את הלווייתו של עבדל כארים ג'אבר (23) מטייבה שנרצח בשבת בירייה. נעצרו שישה חשודים.

בשבת אחר הצהריים לא רצה בעל בית קפה בטייבה להרשות לקבוצת צעירים להיכנס עקב סכסוכים קודמים ביניהם. התפתחה תגרה שבמהלכה נורתה ירייה אך איש לא נפגע. הצעירים עזבו את המקום.

יותר מאוחר חלפה במקום מכונית שמתוכה נורו יריות לעבר בית הקפה. ג'אבר נהרג ואדם שהיה לידו נפצע קשה בראשו.

● מורי בית הספר התיכון ועובדי עיריית אום אל פחם ממשיכים זה השבוע השלישי בשביתת המחאה נגד העירייה אשר [illegible] ולעובדים מזה ארבעה חודשים.

מזג האוויר החמים הוריד מחירי ירקות

מאת דוד משיוב, סופר "דבר" לענייני חקלאות

מזג האוויר החמים ששרר בימים האחרונים, הבשיל ירקות שונים והגדיל את אספקתם לשווקים ובעקבות זאת ירדו מחיריהם הסיטוניים של הקישואים, הכרובית והמלפפונים. מחיר העגבניות עדיין לא הוזל והוא יציב ומניחים, כי אם מזג האוויר החמים ימשך, יגדלו כמויות העגבניות שיגיעו לשווקים וגם מחירן יירד.

ממועצת הירקות נמסר אתמול, כי המחיר הסיטוני של העגבניות נע בין 2.5 עד 3 שקל הק"ג, המחיר לצרכן נע ברשתות השיווק בין ארבעה לחמישה שקל הקילוגרם. המחיר הסיטוני של המלפפונים נע אתמול בין 1.2 עד 1.5 שקל הקילוגרם לעומת שניים עד שניים וחצי שקל קודם. במקביל חלה ירידה במחיר הקמעוני של המלפפונים. המחיר הסיטוני של הכרובית ירד משני שקלים הקילוגרם ל־80 אגורות עד 125 אגורות הקילוגרם. גם המחיר הסיטוני של הכרוב ירד מ־1.8 שקל הק"ג ל־1.2 עד 1.5 שקל. המחיר הסיטוני של הקישואים ירד ל־80 אגורות עד 11 שקל הקילוגרם לעומת מחיר סיטוני של עד שני שקלים הקילוגרם לפני כן. המחיר הסיטוני של הפלפל נשאר יציב והוא נע בין 80 אגורות ל־1.2 שקל הקילוגרם.

מס הכנסה מתעקש על מיליון ד' מגניש

מאת נתן רועי, סופר "דבר"

מחלקת החקירות של מס ההכנסה עומדת על כך שאיש העסקים והקבלן שלום גניש ישלם למס ההכנסה מיליון דולר בתמורה לחובו למס ההכנסה ובעקבות נכונותו למכור את וילתו לאיש העסקים יולי עופר.

נגד גניש תלוי ועומד תיק פלילי על עבירות מיסוי משנת 1982 ותיק אזרחי בעניינים דומים. הוא ניסה להגיע להסדר עם פרקליטות מחוז תל־אביב למיסוי וכלכלה בעניין העונש על התיק הפלילי. מס ההכנסה סבור כי גניש צריך לרצות עונש של שנת מאסר ואילו גניש אמר במספר הזדמנויות כי הוא מוכן לרצות עונש של תשעה חודשים.

גניש נמצא כעת בארה"ב.

קריה הסתדרותית נחנכה ביבנה

מאת דני צדוקי, סופר „דבר" בדרום

קריה הסתדרותית נחנכה אמש ביבנה במעמד מזכיר ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר. היא משתרעת על שטח של כ־1000 מ"ר, והיא כוללת בניין בן שתי קומות למועצת הפועלים, ואולם בן 250 מושבים.

הבניין הישן של מועצת הפועלים שופץ, וישמש כ„בית הנוער העובד". מזכיר מועצת הפועלים, יהודה דוידי, מסר כי בהקמת הקריה הושקעו כ־800 אלף דולר. לדבריו הקמתה תאפשר להסתדרות להרחיב את הפעילות החברתית והתרבותית שלה בעיר.

הסכם עם עובדי שירותי הדואר

מועצת עובדי שירותי הדואר, שהתכנסה אתמול, אישרה את הסכם העבודה החדש שהושג בתיווכו של מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר ובהשתתפות חיים הברפלד יו"ר האגף לאגוד מקצועי וראובן ברעמי מזכ"ל הסתדרות עובדי המדינה.

ההסכם, שנחתם בראשי תיבות, עם יצחק קאול, מנכ"ל שירותי הדואר, מסדיר את תנאי העבודה של 5,000 העובדים, עם מעברם ממעמד של עובדי שירותי הדואר, למעמד עובדי רשות הדואר שתוקם בקרוב.

יוסף דרעי, יו"ר הנציגות המשותפת של עובדי שירותי הדואר, ציין שההסכם הושג לאחר שנה של מו"מ ולכן נדרשה התערבות קיסר בשלביו הסופיים.

הסכם בענף המלונאות

הסכם עבודה קיבוצי חדש בענף המלונאות המקיף 25,000 עובדים בכ־350 מלונות, נחתם אתמול במלון דן בתל־אביב בין התאחדות בעלי המלונות לבין הסתדרות עובדי האירוח.

המזכ"ל הארצי של עובדי האירוח, שמעון אפרתי מסר כי בהתאם להסכם יעלה השכר לעובד כ־90 שקל לפחות, בפריסה מספטמבר '86 עד מארס '87. השכר התחילי לעובדים בעלי ותק של שישה חודשים לפחות יועלה ל־500 שקל ממארס '87. כן יוגדלו ב־15 אחוז שיעורי תוספות הוותק, המשמרת, ההשלמות, העזרה וסיוע מקצועי. התקרה לצורך חישוב תשלומי חוק הגבה ל־30 שנה.

שלמה רוזניק יובא מחר למנוחות בחיפה

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

שלמה רוזניק (86), שהיה שנים רבות מנהל קופת חולים במחוז חיפה, מת שלשום אחרי מחלה ממושכת בבית החולים „הרצפלד" בגדרה. ב־1922 עלה מאוקראינה, שירת בגדוד המצרי בלוד. ב־1928 התמנה למנהל קופת חולים בפתח־תקוה ויותר מאוחר שימש כמנהל קופת חולים בירושלים ובבית ההבראה „ארזה". הקים את המרפאה הראשונה בירושלים והניח יסודות לבתי החולים בקריית ענבים ובמעלה החמישה. ב־1943 השתקע בחיפה והקים בעיר ובגליל המערבי כ־60 מרפאות של קופת חולים. ביוזמתו נפתח בית החולים הישן „כרמל" וכן בתי הנופש „מגידו" בחיפה, בשבי־ציון, בנצרת ובצפת. מילא תפקידי ציבור שונים וכתב שלושה ספרים.

הניח שני בנים ושישה נכדים. הלווייתו תיערך מחר בבית העלמין הישן בחיפה.

אחרי 7 שנים חוזרת תערוכת הפרחים לחיפה – באפריל

מאת אריאלה ראובני סופרת „דבר"

מגדל הפרחים הנודע מהולנד, מוריס צוריאל (יהודי) שהתפרסם גם בספר השיאים של „גינס" בזכות טיפוח זן חדש של ורד בשם צוריאלה ועריכת שירת פרחים נדירה, ישתתף בתערוכת הפרחים הבין־לאומית ה־24 „פלוריש 87" בחיפה. בתערוכה יוצגו רבבות פרחים, צמחים, פירות, ציפורים ודגים מ־20 מדינות באירופה, באפריקה ובאסיה.

אריה גוראל, ראש עיריית חיפה ושמואל ביאליק, מנהל חברת התערוכות והירידים שליד העירייה, מסרו אתמול במסיבת עיתונאים כי לאחר הפסקה של שבע שנים תחדש העירייה את המסורת של תערוכת הפרחים הבין־לאומית בחסות „אינטרפלורה". בשנים האחרונות לא נערכו תערוכות פרחים בגלל קשיי תקציב.

דרישה ללהט לרדת מהחניה בגן מאיר

מאת נתן רועי, סופר "דבר"

אריה צוקר, חבר מועצת עיריית תל־אביב (מפ"ם), פנה אתמול לראש העירייה שלמה להט בבקשה שיפסיק את תוכנית הבניה של חניה בגן מאיר במרכז העיר.

בהצעה לסדר היום שהוגשה למועצת העירייה אומר צוקר כי תושבי תל־אביב „נחנקים בעשן ובפיח ומשוועים לריאות ירוקות ובמציאות כזאת קשה לחיות. לאור שמתברר כי ראש העירייה רוצה לשים קץ לריאות הירוקות של גן־מאיר הוותיק".

צוקר מוסיף כי התייחסותו של להט לתושבי האיזור כמשניים להחלטה להכשיר שטח לחניה בגן היא פסולה בעיקר לאור שהתברר כי ראש העירייה וכמה מחברי המועצה דחו על הסף את הצעת החלופה של אגף התנועה להקים את החניון בכיכר מיכאליס ולא בגן מאיר.

צוקר קובע כי תל־אביב אינה עוד העיר הגדולה בישראל בגלל בריחתם של הצעירים שאינם יכולים לחיות בתוך הפיח והעשן של המכוניות. התכנית המוצעת על ידי ראש העירייה היא סיבה נוספת להחלטתם לעזוב את העיר. "בחלומם ראו מתכנני העיר גידול של מספר התושבים בתל־אביב יפו מ־325 אלף תושבים ביום ל־460 אלף עד שנת 2010. חלום לחוד והמציאות לחוד".

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
נעמת
תנועת נשים עובדות ומתנדבות
יום עיון
בנושא
ההתנדבות במערכת הבריאות הקהילתית בחסותה ובהשתתפותה של שרת הבריאות
הגברת **שושנה ארבלי אלמוזלינו**
יתקיים ביום רביעי כ' בטבת תשמ"ז 21.1.87
בין השעות 09.30 13.00 במלון דן רח' הירקון ת"א
משתתפים: **מאשה לובלסקי** – מזכ"ל נעמת
דרורה מאיר – יו"ר האגף לארגון
ד"ר יעל עצמון – סוציולוגית
אסתר הרליך – יו"ר ועדת יום העיון
נציגי קופת חולים הכללית
★ ★ ★ ★
בתום יום העיון בשעה 15.00 יתקיים באותו מקום
„טקס ההתנדבות ע"ש בבה אידלסון" תשמ"ז
לסניף ★ לקבוצה ★ לנוער

הודעה על רישום הסדר כובל לפי חוק ההגבלים העסקיים תשי"ט־1959

בהתאם לסעיף 23 לחוק ההגבלים העסקיים, תשי"ט־1959, אני מודיע כי נרשם הסדר כובל בענף כימיקלים.

הצדדים להסדר הם:
גרות מסופים לכימיקלים (1985) בע"מ
גרות מיכליות ומאגרים לכימקלים בע"מ
כמיכלל בע"מ, כלל סחר בע"מ

מהות הכבילה
אי קיום תחרות בחברת גרות מסופים לכימיקלים (1985) בע"מ כאמור בהסכם מיום 3.8.86.
עסקי הכבילה יבשתית כמפורט בהסכם.

ההסדר האמור פתוח לעיון הציבור במשרד מסחר ותעשיה רח' אגרון 30 י־ם חדר מס' 42.

זאב גלמור
הממונה על הגבלים עסקיים

י"א טבת תשמ"ז
1 בינואר 1987

1 ס"ח תשי"ט, עמ' 152 תשל"ב עמ' 148

המשתתפים הנה באבלו הכבד
של חברנו לעבודה משה לובלבסקי
במות
אביו ז"ל
ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מחוז הדרום

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	-6 – -8	מעונן
אמסטרדם	-3 – -5	מעונן
בואנוס איירס	23 – 32	בהיר
הלסינקי	-4 – -9	בהיר
הונג קונג	17 – 20	בהיר
וינה	-8 – 5	מעונן
ז'נבה	-7 – -5	מעונן
טוקיו	5 – 11	בהיר
טורונטו	-8 – 3	מעונן
יוהנסבורג	6 – 28	מעונן
לונדון	-3 – -9	מעונן
ליסבון	5 – 11	בהיר
מדריד	2 – 9	בהיר
מונטריאול	-20 – -8	בהיר
ניו יורק	5 – 0	גשום
סאו פאולו	20 – 28	מעונן
פריס	-6 – -4	מעונן
פרנקפורט	-5 – -6	מעונן
ציריך	-9 – -4	מעונן
ריו דה ז'נרו	2 – 36	מעונן
שטוקהולם	-10 – -9	מעונן
שיקגו	-4 – -9	שלג

swissair +

ביום השלושים למות חברנו היקר
שמריהו ברהון ז"ל
נעלה לקברו בשעה 16.00.
אזכרה במועדון בשעה 16.30
יום ג' י"ט טבת תשמ"ז 20.1.87.
המשפחה
ובית קבוצת דגניה א'

יקירנו
שלמה רוזניק ז"ל
נפטר ביום 17.1.87
הלוויה תתקיים ביום שלישי 20.1.87 בשעה 13.30 אחה"צ,
בבית העלמין הישן שער ראשי – חוף הכרמל.
אוטובוס ייצא מקופת חולים אבן סינא
בשעה 13.00 ויעבור דרך מרפאת לין.
המתאבלים:
הבנים: ישראל ותאה רוזניק (צידיד)
צבי ונאוה רזה – רוזניק
בנותיהם: מיכל ויעל
ובניהם: עופר, ערן, עידו ועדי

אנו אבלים על מותו של
שלמה רוזניק
לשעבר מנהל מחוז חיפה בקופ"ח
ומשתתפים בצער המשפחה.
בית קופת חולים

לחברתנו **אהרוני רחל**
אתך באבלך במות
אביך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
סניף יוספטל
ההנהלה והעובדים

לחברנו **יאיר מרגלית**
אתך באבלך במות רעיתך
יעל ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
מחלקה: בטחון, בינוי נכסים ותקשורת

במלאת שלושים לפטירתה של חברתנו
מתיה בינר ז"ל
נעלה לקברה ביום חמישי כ"א טבת תשמ"ז 22.1.87
בשעה 15.00 בבית העלמין של הקבוץ,
בשעה 15.30 העלאת דברים לזכרה במועדון.
המשפחה
וקבוץ בית אורן

עם חברתנו **הניה פרידולד**
מתאבלים מרה חבריך
על פטירת בעלך
שלום פרידולד
היקר באדם

אסיף חיים	ליפצוק אלימלך
אפשטיין יצחק	נוביק משה
אונגר יהודה	נשר דינה
גילן עדה	קויאטק רבקה
הרשקופ יהודית	קלימן רעיה
וייס אטקה	רזניק שמחה
הודורוב שרה	רוזנבוים חנה
ליאחוביץ אליעזר	שושנה דלוגין

לחברתנו **סימי סער**
אתך באבלך במות
בעלך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
ההנהלה והעובדים

אנו משתתפים באבלו של חברנו לעבודה
אלישקשוילי מיכאל
על מות
אמו ז"ל
ומביעים תנחומינו למשפחה
בית זקוק אשדוד
ההנהלה וציבור העובדים

לח' **הנרי אוחיון**
אתך באבלך במות עליך
אמך ז"ל
בנק מסד בע"מ
ההנהלה והעובדים

אמנו וחברתנו
דבורה אופק (פישר)
איננה
הלוויה תתקיים בקבוצת משמר השרון, היום, יום שני י"ח בטבת תשמ"ז, 19.1.87 בשעה 16.00
המשפחה
ובית משמר השרון

לחברנו
אלפרד קרייף
אתך באבלך על מות
אמך ז"ל
בית הסנה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של
יעקב סלע
(ישה ברונשטיין)
הלווייה תצא היום, יום שני, יח' בטבת תשמ"ז 19.1.87
בשעה 13.00 מביתנו רח' ס. בן ציון 19 רחובות.
המשפחה

לחברנו **יאיר מרגלית**
אתך באבלך במות
רעיתך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
ההנהלה והעובדים

לחברנו
אלי יקותי
אתך באבלך על מות
אביך ז"ל
בית הסנה

דבר היום

לא להסכין עם סכין

דקירת ישראלים – יהודים או ערבים, אורחים או תיירים – בירושלים היא תופעה חמורה, הראויה לגינוי לא פחות מכל תופעה פלילית אחרת, הראויה בתכיפותה הגוברת כאופנה. כל תושבי הבירה, כמותם ככל תושבי כל הישובים האחרים בארץ, זכאים לחוש בטחון בלכתם ברחובה של עיר. מותר להם לצפות מהשלטונות כי במדיניות השיטור, הסיכול, הלכידה והענישה השיפוטית ישרו אווירה שתרתיע את המזממים לבצע תקיפה, בסכין או בנשק אחר.

מוזר, עם זאת, שהדקירה נחשבת כאבנה יותר לפי מניעו המשוער של הדוקר. יהודים הנדקרים בעיר העתיקה, בנסיבות המחשידות ערבים בתקיפתם, מסוקרים בראש החדשות ובעמודיהם הראשונים של היומונים. נער הנדקר בדיסקוטק, במריבת צעירים, נדחק לסוף המהדורות ולעמודים האחוריים. כמעט כהישנך של האמירה הבגינית על לבנון, כאשר יהודים דוקרים יהודים, אין מקום לזעזוע. תגובה משונה זו משקפת טישטוש מושגים כפול. ראשית, דקירה היא דקירה היא דקירה, בין שרקעה „לאומי" ובין שמניעיה „פליליים". לשני הסוגים יש להתייחס בחומרה שווה, שכן פליליותו של הדוקר אינה מנחמת את הנדקר, שניצל מפגיונו של „מחבל" אך נפצע בסכינו של „פושע". שנית, בעולם שלמד לחיות עם טרור, גם אם לא להשלים עימו, פיגועים ממניעים הם עניין של יום-יום. ההתנקשות, הפצצה ומכונית-התופת הם מסימני הטרור המאורגן, שהלם גם בגדולות שבבירות תבל. דקירות-סכין פירושן אילתור ויוזמה מקומית של מי שנכשלו באגידת נשק חם, בזכות השקדנות של זרועות הבטחון.

החברה הישראלית אינה יכולה להרשות לעצמה התרגשות-יתר מדקירות-כותל והתרגשות-חסר מדקירות-דיסקוטק. אסור להסכין עם הסכין, בין ביד חבלנית ובין ביד פלילית.

ישראל וסוריה אל עברי פי פחת

מאת גדעון רפאל

המאבק הבא בין ישראל לסוריה עלול להידרדר למאבק בין אמצעי לחימה כימיים לכלי-נשק קריניתיים – תבערה שאף בידי הכבאים האמריקאים-הסובייטים לא יהיה סיפק לכבותה

אם בשנה שחלפה עמדה מלחמת איראן-עיראק במרכז הזירה המזרח-תיכונית, הן מבחינת עוצמתה הצבאית והן מבחינת תוצאותיה המדיניות, עלול להתהוות השנה באיזור מוקד-רעש חדש. בארבעת העשורים האחרונים התפרץ הסכסוך הישראלי-סורי המבעבע ארבע פעמים במלחמות בהיקף מלא. בין המלחמות ליבו את הגחלים העשנות סכסוכי גבול, קרבות אוויר, אש ארטילרית, פעולות טרור ועימות צבאי קצר אך חריף במזרח לבנון ב-1982. כל מלחמה פגעה בסיכויים להסכם שלום והגביהה את מירוץ החימוש.

עוצמתו של העימות בין סוריה לישראל תלויה לא רק בפעולותיהן שלהן; היא תלויה, לא פחות מזה, גם במעשיהן ובמחדליהן של המעצמות העומדות מאחוריהן. האדישות שמפגינות ברית-המועצות וארצות-הברית כלפי דרכי הלחימה החדשות שהוכנסו לזירה המזרח-תיכונית, כמו השימוש שעושה עיראק בגאז רעיל, המיוצר בסיוע תעשיות מערב-אירופיות, הטילים מתוצרת סובייטית שמשגרת איראן לעבר ריכוזים עירוניים בעיראק, יש להם השפעה ישירה על ההיערכות הצבאית של סוריה ושל ישראל.

זה כמה שנים מצייד הצבא הסורי בטילי קרקע-קרקע לטווח קצר, מתוצרת סובייטית, שאחדים מהם אף נורו אל עבר מטרות צבאיות במלחמת יום הכיפורים. מאז סיפקה בריה"מ לסוריה דגמים חדישים יותר, בעלי טווח ארוך יותר ודיוק פגיעה רב יותר, היכולים לפגוע במרכזים עירוניים עיקריים בישראל. יתר-על-כן, על-פי מקורות מהימנים פיתחה סוריה יכולת לחמה כימית והיא מתאימה ראשי-חץ של טילים לפיזור גאז רעיל.

נקודות התלקחות אפשריות אינן חסרות: תנועה פזיזה של כוחות סוריים, הפרעה לסיורים האוויריים של ישראל בשמי לבנון, פעולות חבלנית בחסות סורית ברצועת הבטחון המגינה על גבולה הצפוני של ישראל, פעולות טרור שיפגעו במטרות ישראליות, כמו הנסיון שתכננה סוריה לפוצץ מטוס נוסעים של חברת „אל על" – כל אלה יניעו, קרוב לוודאי, את ישראל לבצע צעדי תגמול חריפים. פעולות אלה ואחרות עלולות להביא לפריצתה של עוד מלחמה ישראלית-ערבית, שממדיה ותוצאותיה יהיו ללא תקדים.

עוצמתו של האיום שהתהווה משנוספו למאגר החימוש הסורי טילים לטווח בינוני ואמצעי לחימה כימיים, שסוריה עשויה להשתמש בהם לאחר שתשיג מה שהיא מכנה „שוויון כוחות אסטרטגי" עם ישראל, אינה מחלישה את סכנת המלחמה אלא להיפך, מגבירה אותה. ישראל איננה יכולה עוד לבטל את איומיו של נשיא סוריה כרהב חסר שחר; האיום להמיט שואה חדשה על העם, כפי שעשה אסאד בנאומו ב-27 בפברואר 1986 („עוד יירשם בדברי-הימים כיצד נהפך הגולן לשיאה של השואה הישראלית") והנפנוף בנשק גאז רעיל בפניהם של אלה ששרדו מתאי הגאזים, הם כה מפלצתיים, עד שיבעירו את חמתו של עם ישראל כולו ויחשלו את נחישותו לעמוד מול האיום בכל האמצעים העומדים לרשותו.

זעקתו של שמשון מנוקר-העיניים: „תמות נפשי עם פלישתים" שמורה עמוק בזכרונו ההיסטורי של העם היהודי. במונחים פרחאיים יותר של השערות עתונאיות מן הזמן האחרון, פירושו של דבר הוא שהמלחמה הבאה בין סוריה לישראל עלולה להידרדר למאבק בין אמצעי לחימה כימיים לכלי נשק קריניתיים. קשה להניח שמול צילה המאיים של קטאסטרופה שכזו, שהשלכותיה תובקות עולם, תוכל האנושות להישאר באדישותה.

ברית-המועצות, על מעורבותה הצבאית והמדינית בסוריה, וארצות-הברית, על מחוייבותה לבטחון ישראל, עם שעמדו בעבר לצידן של בעלות-בריתן, גם נשמרו מלהיגרר על-ידן למצב של עימות מסוכן. בכל אחת מהתלקחויות העיקריות של הסכסוך הישראלי-ערבי התערבו ארצות-הברית וברית-המועצות, לאחר שצפו בדריכות בהישגיהן הקרביים של בעלות-בריתן, בצוותא ובהחלטיות, וכיבו את אש המלחמה. כל אחת מהמלחמות העיקריות הסתיימה בצו של מועצת הבטחון להפסקת-אש, שביצועו נכפה על הצדדים מכוח הסכמה בין שתי מעצמות-העל.

רכישת כלי-נשק להשמדה המונית, החזקת יחידות צבא רבות בכוננות מוגברת, אי-האמון ההולך וגובר ומרחב הבטחון הצר של ישראל עלולים להצית תבערה כה עזה, עד שלא יהיה סיפק אף בידי הכבאים האמריקאים-סובייטים לכבותה לפני שהיא תפרוץ ותעבור את הנקודה שאין ממנה חזרה. לנוכח סכנות כאלה, הנהלים המקובלים של טיפול במשברים הם כבר מיושנים. יש לקדם את פני הסכנות לא בעת התממשותן אלא זמן רב לפני כן.

הדרך ההגיונית ביותר, כמובן, היא ששתי המדינות הנמצאות במצב מלחמה ינקטו צעדים להפחתת הסיכונים. אך במזרח-התיכון ההגיון ושיקול-הדעת הם מצרכים יקרי-המציאות. בהעדר כל סיכוי לדו-שיח נבון בין סוריה לישראל, יכולות רק ארצות-הברית וברית-המועצות, אם יפעלו בצוותא, לעצור את הצדדים היריבים על סף התהום. גם בתקופה שבה המערך המדיני אינו מבשר טובות, מבחינת הסיכוי להבנה אמריקאית-סובייטית בשאלות העולמיות המרכזיות שעליהן נחלקות שתי המעצמות, צריכות השתיים ליטול עליהן, לטובתן, את האחריות לגורלו של איזור, שבו לכל אחת מהן מעורבות נרחבת ומחוייבות עמוקה.

שתי המעצמות איבדו זמן ומרץ יקרים בהתגוששותן בזירה המזרח-תיכונית. עליהן לפתוח, ללא דיחוי נוסף, בדיונים עניינים כדי לסלק אחד האיומים הרציניים ביותר על שלומתם ובטחונם של האיזור והעולם כולו. עליהן ליזום צעדים שישכנעו את סוריה להימנע מפעולות התגרות ומהכנות תוקפניות, העלולות להניע את ישראל לנקוט צעדי-גמול או להכות מכה מקדימה. שתי מעצמות-העל צריכות להבהיר לצדדים היריבים כי אין הן מוכנות, בשום פנים ואופן ובשום תנאי, לסבול מלחמה נוספת וביחוד לא את חציית סף הלחימה הקונבנציונאלית.

כשישתכנעו שני הצדדים היריבים שארצות-הברית וברית-המועצות נחושות בדעתן לעמוד בצוותא מול התוקפן, הם יבינו שלא רק שהמלחמה אינה בלתי-נמנעת, אלא שהשלום הוא חיוני, בסופו של דבר, לבטחונם. ישראל כבר הגיעה למסקנה זו לפני זמן רב; היא מצפה שיריביה ילכו בעקבותיה.

(הכותב הוא מבכירי הדיפלומטים הישראלים, כיהן בעבר בתפקיד מנכ"ל משרד החוץ. המאמר פורסם גם בוושינגטון פוסט)

וינה חוזרת לקואליציה גדולה

מאת שלמה שפיר

מפלגת העם הלכה לקראתה גם בהשפעת הנשיא ואלדהיים שחשש כי תדמית ארצו תושחר עוד יותר והסוציאליסטים – בהשפעת הזכרונות העגומים מהישיבה באופוזיציה בתקופה שבין שתי המלחמות

אחרי יותר מעשרים שנה שוב הוקמה באוסטריה „הקואליציה הגדולה" בין שתי המפלגות הראשיות – הסוציאליסטים ו„מפלגת העם" השמרנית – קואליציה ששלטה בארץ זו במחצית הראשונה של הרפובליקה השניה, מ-1945 ועד 1966. קשה להעלות על הדעת שהקואליציה המחודשת בין היריבים המסורתיים תחזיק מעמד גם הפעם זמן כה רב. אך לפחות לתקופת כהונתו של הפרלמנט שנבחר לפני חודשיים, נראה הדבר מובטח. באוסטריה, שלא כבמערב-גרמניה, לא התממש המפנה השמרני בשלטון. „מפלגת העם" לא הצליחה לתרגם את נצחון מועמדה, ד"ר קורט ואלדהיים, בבחירות לנשיאות להישג דומה בבחירות לפרלמנט ונאלצה להתחלק בשלטון עם הסוציאליסטים ולהשלים עם ראשותו של קאנצלר סוציאליסטי. כל ממשלות „הקואליציה הגדולה" עד 1966 כיהנו בראשותם של ראשי-ממשלה משורות מפלגת העם.

בשביל הסוציאליסטים, שהפסידו בבחירות הכלליות בנובמבר 1986 עשרה מתשעים המושבים שלהם, הקמת הממשלה החדשה בשיתוף „מפלגת העם" היא הפתרון האופטימאלי. יוקרתם פחתה לא במעט בשל הקשיים הכלכליים הגדלים, ביחוד בתעשיה המולאמת, ואף בשל שערוריות שונות, אם כי בשערוריות אלה היו מעורבים גם אישים ממפלגות אחרות. לקואליציה שמאלית יחד עם „הירוקים" – בראשות הסוציאליסטית לשעבר מייסנר-בלאו – לא הספיקו הקולות בפרלמנט, נוסף על כך אין שתי המפלגות הללו רואות עין בעין שורה של בעיות חשובות. המפנה ימינה של „מפלגת החירות" הליבראלית-לאומנית, בראשות מנהיגה הפופוליסטי החדש יורג היידר, הוציא מכלל אפשרות חידוש „קואליציה קטנה" עימה, כדוגמת זו שהוקמה ביוזמת ד"ר ברונו קרייסקי ב-1983 והוחזקה מעמד עד ל„מהפך" של היידר בסתיו שעבר.

בכלל, התברר שקואליציה בלתי-טבעית זאת נגד „מפלגת העם" היתה מיקח טעות. ל„מפלגת העם", שלא הצליחה בבחירות, היתה אמנם חלופה של „ממשלת גוש אזרחי", יחד עם „מפלגת החירות" הימנית, אולם החשש מפני העמקת הקיטוב הסוציאלי הפוליטי הרתיע אותם מפני אלטרנאטיבה זו. בלחץ החוגים הכלכליים ובלחץ נציגי התעשיה ב„מפלגת העם", וגם בהשפעת הנשיא ואלדהיים, שחשש כי תדמית ארצו תושחר עוד יותר, ניצחו באוסטריה מחייבי „הקואליציה הגדולה". הסוציאליסטים מצידם לא התגעגעו לספסלי האופוזיציה, גם בשל הזכרונות העגומים של ימי הרפובליקה הראשונה.

מקום מרכזי במצע ממשלת הקואליציה החדשה תופסים האמצעים להבראת הכלכלה. לשם צמצום הגרעון בתקציב יקוצצו שעות נוספות של עובדי המדינה, יועלו מחירי הדואר והרכבת ולא יתקבלו פקידים חדשים אלא למחצית מספר המשרות המתפנות. בטווח הארוך יותר יאוחדו כיתות בתי-ספר, יבוטלו כמה תשלומים סוציאליים, כגון סיוע לנישואים, והסובסידיות יקוצצו בשליש. בעיה קשה במיוחד היא הבראת מפעלי התעשיה המולאמת: נוסף על הקיצוצים, פיטורי עובדים והוצאתם לפנסיה מוקדמת, בשל המשבר הסטרוקטוראלי של ענף הפלדה, תובעים חוגי הימין המרכזי למכור לאנשים פרטיים מניות של מפעלים מולאמים ושל בנקים.

הסוציאליסטים שמרו בידיהם את העמדות החשובות של משרדי האוצר, הפנים, התעשיה ועניינים סוציאליים; לתפקיד שר הכלכלה והמסחר נתמנה שר מ„מפלגת העם", שהוא חסיד מושבע של „הקואליציה הגדולה". כנגד זה ויתרו הסוציאליסטים, לבד מתיק ההגנה, שלא היה בידיהם גם ב„קואליציה הקטנה" מאז 1983, גם על תיק החוץ. תיק זה נמסר למנהיג „מפלגת העם" אלויס מוק, שיכהן גם כממלא-מקום ראש הממשלה (אך ללא רוטאציה). הוויתור על תיק החוץ היה למורת-רוחו של קרייסקי, שוויתר גם על תפקידו האחרון בהיראכיה המפלגתית – זה של נשיא-כבוד של המפלגה הסוציאליסטית האוסטרית. מטבע הדברים אין באגף השמאלי של המפלגה קורת-רוח מהשותפות „האדומה-שחורה" המחודשת, אולם הקאנצלר וראניצקי, שהוא עצמו נמנה עם הימין הפרגמאטי במפלגה, מקווה שהיו"ר פרד סינובאץ, המקובל גם על השמאל, יבטיח לו תמיכה רחבה ככל האפשר.

בתחום מדיניות-החוץ דובר באחרונה הרבה בזיקה על הידוק הקשרים עם הקהילה הכלכלית האירופית, בגלל התלות הרבה של אוסטריה בארצות הקהילה, ובראש וראשונה במערב-גרמניה. (איגוד הסחר החופשי, שאוסטריה נמנית עם חברותיו אינו תולית לבדו). אולם קשה להעלות על הדעת, שאוסטריה תפנה לקהילייה בבקשת הצטרפות: החשש מפני תגובה סובייטית הוא גדול מדי. אמנם בקהילת ה-12 יש גם

(סוף בעמ' 8)

סביבוני נגזרת ה„לביא"

מאת אמיר אורן

אם חיל-האוויר הישראלי מפקפק ב„לביא", יירתעו זרים מאותו רכש מערכותיו העשוי להפחית את מחירו ובעקבותיו גם את הפיקפוק. כך, לפחות, טוענים בתעשיה האווירית, הרואה בביטול ה„לביא" והקשר הדרום-אפריקאי גם יחד

בתעשיה האווירית שואפים כחול-לבן, אך דואגים אדום-שחור. החודש צפוי פירסומו של מאזן הפסדי לגדול המעסיקים בארץ, לראשונה זה עידן. בצבת השקל הקפוא והשכר הנוסק מחקו כל רווח מהתעשיה האווירית בשנת-הכספים הקודמת. לולא הצטברו הזמנות יצוא קודמות שביצוען הודגני, בהיקף של כמיליארד ורבע דולרים, היה ההפסד גדול הרבה יותר. כעת נדחקה החברה למאמץ אחרון להתקרב מהתחתית האדומה אל קו-האפס השחור, באמצעות התמקחות עם משרד הבטחון על 30 מיליוני שקלים.

הסכומים השנויים במחלוקת נולדו, בין השאר, בתקופה שבה כיהן דוד עברי כיו"ר מועצת המנהלים של התעשיה האווירית. בצירוף מקרים מוזר, נושא המנכ"ל הנוכחי של משרד הבטחון, האמור לייצג את המשרד במחלוקת, שם זהה. עברי (להלן: צד ב') צריך להחליט כמה לשלם לצד א' (לשעבר: עברי). המתדיינים הישירים הם היועץ הכלכלי של משרד הבטחון וקודמו, כיום סמנכ"ל הכספים של התעשיה האווירית.

חיבוק-לביא זה שבין התעשיה האווירית לבין המערכת הממשלתית הועיל בעבר ליצירת הציוד התעופתי, אך מתסכל אותה כיום. אין היא היחידה המדיפה תיסכול: מעט מאוד נחת משודרת מכיוון שר-הבטחון יצחק רבין לעבר המפעלים שנועדו לספק צרכים לצבא וגדלו כל-כך, עד שרצונם להמשיך ולהתקיים החל להכתיב מדיניות בבחינת האפסנאי המשתלט על הלוחם. בהיעדר שתדלן-נגד מאורגנים, נשמע לרוב קולה של התעשיה האווירית בעוז המחריש צווחות פזורות מצד מבקריה במדים ובמפעלים אחרים, אך עוצמת רמקול זה אינה מונעת מהתעשיה האווירית להפגין פתיחות גם כלפי מסתייגים אבודים. למנהליה ולדובריהם אכן יש מה להראות ולהשמיע, אם גם בשיכנוע חלקי בלבד – בחומרת הבעיה יותר מאשר בנכונות פתרונותיהם לה, בצדקתם פחות מאשר בענייניותם.

בתעשיה האווירית מתוסכלים ממה שיכול להיקרא, בהשאלה, ה„ג'ירו" שבמטוס, סביבון-הנגזרת של ה„לביא".

ההסתופפות בכנפי ה„לביא" כה מרכזית לחברה, עד שבלעדיו אפשר שתתמוטט, לפי תסריטי-בלהות המתארים בנימה של מציאותיות מתקרבת. בתוך המישגה הלאומי של הימור ה„לביא" מקופל המישגה העיסקי של עירעור מרכז-הכובד של התעשיה האווירית, כך שבהידום מערכת-הבקרה הממוחשבת של ה„לביא" תיכנס החברה כולה לסיחרור רסקני. מבכירים שונים בחברה נשמעות תשובות סותרות לשאלת תוכניות-המגירה, ליום ביטול ה„לביא". הסתירה מובנת: הם רוצים לשכנע שבלי ה„לביא" צפוי אסון ולפיכך הכרח להמשיך בתוכנית, אך בה בעת להימנע מהרתעת בני-שיח, שסתמו כבר את הגולל על המטוס ולהרגיעם ברמז שיש חיים גם אחרי ה„לביא".

הסביבון העיקרי של ה„לביא" הינו כלכלי. אם יוזל מחירו, יהיה חיל-האוויר פגוע-התקציבים פתוח יותר לאמצו לחיקו, אך ורק אם יתבצע אימוץ זה תחילה, יוזל מחיר המטוס. חוזי-ייצוא רבים, אולי לא של ה„לביא" עצמו או של פריטיו שבפיקוח אמריקאי, אלא של רכיבים וידע שעל חותמת הישראליות, עשויים להיחתם אם ייצא ה„לביא" מן הפיתוח אל הייצור. הלקוחות הזרים שהתעניינו ברכש ציוד וטכנולוגיה, פוקחים עין ספקנית וממתינים למבחן-הגבורות של המטוס: ייקלט או לא ייקלט בחיל-האוויר הישראלי, זה הידוע בכוונתו התמידית לקרב ובהתנגדותו משיקולי הצטיידות המפריעים למשימה. צוות-הפיתוח של ה„לביא", שראשיו התכנסו בערבו של אחד מימי השבוע שעבר, אומר בחמש שנים את התקופה שתידרש לשילוב מערכות ה„לביא" בגוף אף-16. לכן, אומרים בצוות, נופלת מעשיותה של חלופה זו ונותרת רק רכישת אף-16 ממדפי „ג'נרל דיינמיקס", בלי סיכוי להוכיח לזרים את איכות ה„לביאוניקה".

סביבון-נגזרת אחר הוא מתחום ביצועי ה„לביא". מפתחיו טוענים כי גדול יתרונותיו בהפתעות הטמונות בתוכה: לו רק ידעו המסתייגים ממנו עד כמה יפתיע במלחמה, לא היו מסתייגים – אך אז גם לא היה כה מפתיע במלחמה. לדבריהם, מוגבלת הפצת הסוד גם בקרב משתמשיו העתידיים, טייסי חיל-האוויר, שאינם ערים לקשר שבין הישרדות ה„לביא" להישרדותם-הם, בנתיבים נבלשי-המכ"ם ושורצי-הטילים אל היעדים. התורפה הקשה בטיעון זה: גם בין שותפי-הסוד הבכירים יש מתנגדים ל„לביא", בעוד שהמתלבטים ובראשם רבין אינם מבליטים נקודת-זכות זו במאזניהם הפומביים.

מראות מובטלי-המחר ב„מנועי בית-שמש" ובמספנות ישראל, יחד עם מובטלי-אתמול ב„אתא", לימדו את התעשיה האווירית כי דווקא משום שזה עלול לקרות, כאן זה לא יקרה. ביטול ה„לביא" ישבית בו-ביום, במחאה ובהפסקת תורים-מוזמנים, לא רק את האלפים הספונים העמלים בתוכנית זו, אלא עוד רבבה-וחצי של מפגינים שיעלו לירושלים וירדו לתל-אביב. אולי הם משלים את

(סוף בעמ' 8)

והגיור הקונסרבטיבי?

מאת מאיר בראלי

הנסיון לטיוח במחיקת סעיף הלאום הוא חסר-שחר – רק יעביר את הבעיה מתעודת-הזיהוי שבידי האדם למרשם התושבים שבידי הממשל

מחיקת סעיף הלאום אינה פותרת דבר, כי השאלה נשארת: איך תירשם שושנה מילר במרשם התושבים.

הבעיה היא, שקיימת התייהדות לפי הלכה שונה מזו של האורתודוקסיה. אי-ההצלחה לטייח את הבעיה, מקורה לא בעקשנות או בעמידה גאה על עקרונות של שליחם של „חכמי התורה", אלא בקושי למצוא מוצא של פשרה בנושא ששם פשרה אינה אפשרית בו. השאלה אם רבניהם של רוב יהודי אמריקה מוכרים במדינת היהודים אינה שאלה שאפשר לענות עליה תשובה רפה. בעיני מי שאינו מוכן לוותר על יהודי אמריקה הם מוכרים בהחלט, בעיני אדוקי השולחן-הערוך הם פסולים, גם כן בהחלט.

הנסיון לטייח במחיקת סעיף הלאום מתעודת-הזיהוי הוא לא רק נסיון רע, כי הסעיף דרוש מטעמים מעשיים מאד, גם מטעמי בטחון. זהו נסיון חסר שחר, מפני שהבעיה תישאר קיימת אם במרשם התושבים יהיה כתוב הלאום. השאלה רק תעבור מתעודת-הזיהוי שבידי האדם למרשם התושבים שבידי הממלכה. איך תירשם שושנה מילר במרשם התושבים? היא יהודיה לכל דבר בעיני רבים, לרבות כל הגברים היהודים הבאים בחשבון להיות מחזריה ושאחד מהם ישא אותה לאשה, כדת משה וישראל. אין מונופולין לא לרב פרץ ולא לרב שך על דת משה וישראל. יהודי אמריקה הם בעלי-ברית עליה לא פחות מאדוקי ישראל.

אגב, האדוקים מנסים לרמות בעניין נוסף – כאילו מדובר רק בגיור הרפורמי שהם פוסלים. ומה על הגיור הקונסרבטיבי? בכל מהלך הוויכוחים מנסים לטשטש שגם הגיור הקונסרבטיבי פסול בעיניהם באותה מידה, אלא שיותר נוח לתקוף גיור הנעשה בקלות ובמהירות, הגיור הרפורמי. מעניין אם ינסה מישהו להשיב לחנה זמר, שסיפרה ב„דבר" (4.1.87), על גיור במרוקו, שהוא אורתודוקסי מבחינת המגיירים ונעשה בקלות כמו הרפורמי – אדוקינו אינם פוסלים אותו. שינסו...

הבעיה שהביאה להתפטרות הרב פרץ מהממשלה אינה כל הבעיה. פרט זה נהפך במקרה לבעיה „בוערת" – כיצד תירשם שושנה מילר. הבעיה היא כוללת הרבה יותר – איך יתקבלו בישראל יהודים שהצטרפו לעמנו באמצעות רבנים רפורמים או קונסרבטיביים (ויש להדגיש: גם קונסרבטיביים).

בצדק טען בשיחה אתי ישראלי צעיר, החושב את מחשבת עמנו, כי יש יסוד קראי בהיצמדות אל השולחן ערוך, בלי כל הבנה לצרכי העם היהודי, לקראת סוף המאה העשרים. סופר כבר רבות על כך שהעומדים בחזית המלחמה הכבדה למניעת נשירה של יהודים מעמנו הם דווקא הרפורמים, במאמציהם להקל על יהודים שלא לנשור. הם שמחים מאוד כשבנישואים של יהודי עם לא-יהודי, הצד הלא-יהודי מוכן להתגייר (והתגיירותו הרפורמית אינה באה במקום ויתור על נישואים של יהודי עם לא-יהודי אלא במקום ויתור על גיור) הם מנסים להציל מה שאפשר גם כשהצד הלא-יהודי מסרב להתגייר.

אי-אפשר כלל לכופף את היד לרפורמים ולקונסרבטיבים לטובת עמדותיה של האורתודוקסיה, כי אמת החיים של יהדות אמריקה, הקיבוץ היהודי הגדול בעולם, היא עם הרפורמים והקונסרבטיבים, וגם האורתודוקסים עצמם נזקקים לשירותיהם.

יש גם עניין מפלגתי-שלטוני המסבך את הבעיה. אין כוח פארלמנטרי בישראל לרפורמים ולקונסרבטיבים. כשהללו עולים לישראל, רובם מאבדים זיקה לעברם בגולה ומצטרפים פה ליהדות החופשית. המיעוט האדוק בתוכנו מגייס תמיכה של שני הצדדים, הנאבקים על דמותה של ישראל, והכל מחזרים אחריו. מפלגת העבודה אינה מבינה שהיא מחזרת אחרי המיעוט האדוק לשווא. לעולם לא תנצח בתחרות את הליכוד, שיוותר להם יותר, שלא איכפת לו עניין חידות הפרס שהאדוקים הקיצוניים דורשים לוותר עליה: גם אחדותנו עם הרוב הגדול של יהודי אמריקה מטרידה את הליכוד אך מעט, כי הללו „חשודים" בעיניהם בהסכמה לוויתורים מדיניים, שהליכוד לא רק שאינו מסכים להם, אלא הוא רואה בהם „אכילת חזיר".

כותב שורות אלה אינו מן המוכנים לוותר על חלקי ארץ-ישראל, אלא שוויתור על חלקים מהעם היהודי חמור בעיניו אפילו מוויתור על שטחים. ארץ-ישראל ומדינת ישראל נחוצות לעם היהודי, לכל היהודים, גם לרפורמים. דמאגוגיה היא לטעון שפסילת גריהם של הרפורמים והקונסרבטיבים אינה פסילת היהודים-מלידה שהם רפורמים או קונסרבטיבים, כי פירושה של פסילת הגיור הרפורמי והקונסרבטיבי היא פסילת רבניהם.

כדאי למפלגת העבודה להבין, שאת האדוקים היא לא תפריד מהליכוד ועליה לחפש דרך אחרת להיות לרוב באומה.

בעיה נוספת היא בעיניים של אלה שהוטרדו מאד מגישות של התרחקות מכל מסורת תרבותית יהודית ונראה להם שרק קשר הדוק עם האדוקים מבטיח אותנו מפני השטחיות והרדידות של הינתקות ממסורתנו התרבותית. אחד הגדולים שבהם אמר לי: לעולם לא אתן ידי להגבהת הגדר בינינו ובין הדתיים. לא תהיה לו ברירה, השתחצנות של האדוקים, שכוחם כלשון-מאזניים „עלה להם לראש", תאלץ כל יהודי חופשי לקום ולהיאבק על זכותנו להמשיך ולשמור כהבנתנו את חוט התרבות היהודית, המתחילה מעשרת הדברות, הנבואה והתנ"ך, ועוברת דרך המרטירולוגיה היהודית מזה והיצירה התרבותית (שחלק ממנה הוא דתי) מזה, וכיום היא על פרשת דרכים.

מכון ויצמן למדע

בשיתוף עם תכניות החסכון לנוער של

בנק הפועלים בע"מ

מכריז על פתיחת ההרשמה ל-

אולימפיאדה לנוער במתמטיקה תשמ"ז

המנצח באולימפיאדה יזכה במילגת לימודים מטעם בנק הפועלים בע"מ למימון לימודים במוסד להשכלה גבוהה בסך

4,000.- שקלים

פרס שני — 500.- ש"ח

ופרסי-עידוד ותעודות למצטיינים.

ההשתתפות

ההשתתפות פתוחה לבני נוער תושבי ישראל או אזרחיה בתנאי שהם —

א. תלמידי בתי-ספר בישראל;

ב. אינם לומדים בבית ספר (או מוסד להשכלה גבוהה) וביום 1.1.87 טרם מלאו להם 18 שנה.

ההרשמה

1. המבקשים להשתתף באולימפיאדה יפנו בכתב, רצוי על גבי גלויה, אל: היחידה לפעולות נוער, מכון ויצמן למדע, רחובות 76100.
2. טופס הרשמה יישלח לכל פונה בדואר, בצירוף תמצית מתקנות האולימפיאדה.
3. הטפסים יוחזרו כשהם ממולאים לפי ההוראות המפורטות בהם, אל מכון ויצמן למדע. יובאו בחשבון רק טפסים שיגיעו עד 18.2.87

סדרי התחרות

1. משתתפים שבקשותיהם תאושרנה, יוזמנו להשתתף בתחרות שתערך במכון ויצמן למדע ברחובות, ביום 3.3.87.
2. מזכירות האולימפיאדה תשתתף בהוצאות הנסיעה של הבאים ממקומות ישוב מרוחקים.
3. החלטות ועדת השופטים, הממונה על ידי נשיאות האולימפיאדה, הן סופיות ואינן ניתנות לערעור.

مكذا من الأصل

هكذا من الأصل

מכתבים למערכת דבר

„סוף דבר" – או סוף העולם

הופתעתי ונדהמתי לצפות בשידור „סוף דבר" (4.1.87) על מירקע הטלוויזיה ובהופעתו של רב ביגון בדברים שנשא אל אזרחי ישראל. מר ביגון ידוע ומוכר כאחד מגדולי המחזירים בתשובה בארצנו. בכתבה מאת יאיר גרבוז שראתה אור ב„דבר השבוע" מיום 2.1.87 מתואר ביגון – „הרב דב ביגון המכונה ,המחזיר בתשובה מירושלים', הוא אביהם הרוחני נעים הליכות... את הרב ביגון היכרתי אישית בגלגולו הקודם. הוא היה חבר קיבוץ חילוני ותמהוני וכבר אז חייך בלי הרף וללא סיבה נראית לעין. בסופו של דבר מצא באלוהים את סיבת חיוכו הבלתי־רצוני, ומאז משמש פיו הפעור בעווית של כמו־חיוך דוגמה למה שהם מכנים משום מה „דרכי נועם".

מר ביגון רשאי, כמובן, לעסוק בכל עיסוק כרצונו והכרתו, אולם אין הדבר אומר שעלינו להכניסו אל כל בית בישראל באמצעות שידורי הטלוויזיה.

מומחים בפסיכולוגיה (ד"ר גרין, ד"ר קאופמן, ד"ר אלכסנדרוביץ) קבעו כבר בעבר, וללא פקפוק, שההתחרדות (ה„חזרה בתשובה") במתכונתה הישראלית היא כת מיסטית, שלא רק שאיננה נבדלת משאר הכיתות המיסטיות אלא שהיא אף מסוכנת מהן. אחד המאפיינים את כל הכיתות המיסטיות ואת כת התשובה בתוכן הוא, שיש להן שיטות מתוחכמות ביותר להגברת השפעתם והחדרת רעיונותיהם ללב השומע ולראשו. אין צורך שמר ביגון ידבר על „החזרה בתשובה" באופן גלוי: עצם הופעתו על מירקע הטלוויזיה, סבר הפנים ה„תכיב", דברי הנועם על „שלמות המשפחה" או מתק שפתיים אחר, מקנה לו אחיזה בלב רבים, ומכאן תקצר הדרך להחדיר את הרעיונות שיש ברצונו להחדיר.

מתן האפשרות למר ביגון להופיע על מירקע הטלוויזיה, אם בשידור בודד, וגרוע יותר – בשידורי קבע, נותן יתרון פרסומי עצום לדמותו, לחזות פניו ולהוספה בכוח להתחרדות. כולנו יודעים, שקל יותר לדמות מוכרת לחדור לכל בית ולהחדיר רעיונות ואמונות מאשר לדמות בלתי־מוכרת. משרד החינוך והתרבות הצליח, כמאמצים לא קטנים, לסגור את הדלת האחורית שנפתחה למחזירים בתשובה בבתי־הספר הממלכתיים־כלליים, והנה הטלוויזיה פותחת לפניהם את הדלת הראשית!

קריאתו המלודרמטית של מר ביגון מעל המירקע לשלימות המשפחה ולאחדות העם היא מעשה של צביעות כשהיא נשמעת מפיו של נציג מוסדות ההתחרדות המתוחכמים האחראים להרס משפחות בישראל. דב ביגון, כמחזירים בתשובה אחרים, נושא על כתפיו את משא האשם הכבד לקריעת בנים מהוריהם, נשים מבעליהן ובעלים מנשותיהם במסווה של הליכה לכיוון ההתחרדות.

מעטים בלבד הם היודעים, עד כמה מסוכנים הם הדברים המושמעים מפי מחזירים בתשובה מקצועיים, גם אם אין הם מדברים על „חזרה בתשובה" מפורשת. מרבית העם רואה בהם או עליהם רק את הסממנים היהודיים החיצוניים, כשטלית, כיפה שחורה, ציציות או מלמולי תפילה מזכירים להם את ימי בית סבא הרחוקים, על הנוסטלגיה המתוקה והמסתרת. זהו רק ציפוי חיצוני, כשבפנים מסתתר תוכן שונה, לא יהודי, ממאיר!

תופסק איפוא, מיד, הופעתו של דב ביגון מעל מירקע הטלוויזיה!

פרופ' דן מלר
יו"ר ועד העמותה
„נפגעי החזרה בתשובה"

דל כבודנו בגויים

בנקל אפשר לתאר את הסערה שהיתה מתחוללת, ובצדק, אילו היתה מדינת ישראל מעניקה רשיונות עיסוק ברפואה, הנדסה וכו' על סמך תעודה כלשהי, בלי בדיקה נוספת בגרון סמכות המסמיך. ואילו כבודנו הלאומי דל כדי ערכה של פיסת נייר שנדפס עליה נוסח התגיירות.

צא וחשוב: כמה ביוקר עלה לגוי להפוך ליהודי גלותי, מושפל ומדוכא, לעיתים זה עלה לו במחיר חייו כמו לגרף פוטוצקי.

וכמה זול ומוזלז להפוך ליהודי „גאה ומשוחרר" במולדת החופשית.

יחיאל הירשביין
בני ברק

היא מבינה ב„אותיות הקטנות"

במקרה הגיע לידי מאמרו של אהרון גבע „עזרת נשים בבית הנבחרים" („דבר", 23.10.86). מאמר זה הזכירני את אשר סיפרה לי אמי המנוחה אסתר ייבין, אשר היתה עסקנית ציבורית, שלא על מנת לקבל פרס, ועבדה הרבה למען קרן־היסוד, הקרן הקיימת ועוד, אך בעיקר למען זכויות הנשים, יחד עם עדה פישמן, גב' שטראוס ואחרות.

היא נבחרה לאסיפת הנבחרים הראשונה עם כמה נשים, אז קמו החרדים והרימו זעקה, כי לא יישבו יחד עם נשים. המצב היה מתוח: הנשים לא רצו לוותר וכן החרדים לא רצו לוותר.

אז פנה, אם זכרוני אינו מטעני, שפרינצק המנוח לאמי ואמר לה: „מוכרחים לסיים את העניין. יש לי הצעת פשרה: יתלו וילון־מסך בתוך האולם ותיפתר השאלה". אמי, בשם הנשים, הסכימה. פניו של שפרינצק נהרו. אך אמי הוסיפה: לנו הרי לא איכפת לשבת עם הגברים, לפיכך נשב אנו יחד עם כל הנבחרים ואילו החרדים, כיוון שאינם רוצים לשבת עימנו, יישבו מאחורי הפרגוד.

ועוד זוכרת אני, כמה קשה היתה המלחמה ברבנים לטובת הנשים בענייני גרושין, חליצה וכו'. ולאמי תמיד נאמר: „מה אשה מבינה בעניינים אלה", אך בשעת הויכוח נוכחו הרבנים לדעת, כי היא מבינה ב„אותיות הקטנות", בהביאה ראיות מהתלמוד והתנ"ך. לאט לאט בראותם, כי היא מביאה דברי טעם ומסתמכת על המקורות התרגלו אליה וכיבדוה.

פעם הצטרף דיין חדש וקנאי למשפט ושמע, כי אמא שלי טוענת והחל לצעוק כיצד מעיזה אשה בכלל לדבר ולטעון נגד הרבנים, עד שהשקיט אותו אב־בית־הדין ולחש לה: „שא, שא, זי פרשטיט אין די קליינע אותיות".

שולמית עמבור לבית ייבין
חיפה

משאבים לאומיים לקואופרטיבים

ב„דבר" מיום 5.1.87 דיווח דני צדקוני על קומונה חדשה בשדרות ועל ניסיונות נוספים של פעילים בתק"ם להקים קואופרטיבים בערי הפיתוח השונות. למחרת היום דיווחה כל התקשורת בהבלטה על דרישת המפד"ל לחדש את הזרמת המשאבים הלאומיים הדרושים להקמת התנחלויות חדשות בשומרון.

הגיעה השעה שראשי מפלגת העבודה ונציגיה בכנסת ובממשלה יניפו מחדש את דגל הקואופרציה העירונית היצרנית במיגזר העירוני והכפרי כאחד.

זאת ניתן להגשים ולקדם על־ידי הצבת דגל זה כדגל לאומי ציוני שאיננו נופל בחשיבותו הציונית מדגל ההתנחלויות של גוש אמונים בשומרון.

מול כל שקל חדש שמקצה הממשלה להתנחלויות, עת לתבוע הקצאת שקל חדש להקמת קואופרטיבים וקומונות בערי הפיתוח. בדרך זו לא רק שתנועת העבודה תציג את אחד מדגליה המרכזיים שנזנח על ידה, אלא שפעילי התק"ם וצעירי ערי הפיתוח יזכו לתנופה ועידוד פוליטי ומשאבים הולמים בפעילות ציונית מבורכת זו.

אם נרצה, קואופרטיבים וקומונות אלה יהיו שוב לחלוצי הציוני החדש של ישראל אשר ילהיב אלפי צעירים בארץ ובגולה לא פחות ואף יותר מההתנחלויות גוש אמונים בשומרון.

אריה הס
ירושלים

ישלמו הח"כים היטל רכב

ההיטל הראשון שעליו יסכימו פה אחד אלה העוסקים אותנו יהיה המשך תשלום אגרת־הרכב „החד־פעמית". זאת מהסיבה האחת והיחידה: המחליטים על ההיטל פטרו עצמם מתשלומו. כל ניסיון להחילו אף עליהם, בעלי רכב השירות הצמוד, נתקל מיד בוטו מצידם ונדחה בבוז. ההיטל פוגע בנו השכירים ולא בהם, ולכן אנו השכירים הקטנים נמשיך לשלמו עוד שנים מרובות. אין ספק בכך.

לגד יעקבי, הסוציאליסט לשעבר, רצוני להזכיר שמיסים יש לקחת עבור תמורה או שירות. אנו בעלי הרכב משלמים כבר סכומי עתק עבור כבישים שכמעט ואינם נסללים. למרות רצוננו לא שכחנו זאת. אנו אף משלמים במסגרת הביטוח הלאומי את דמי חינוך חינם חובה של ילדינו. אף זאת לא שכחנו. לכן טיעונו שאגרת־רכב עדיפה על אגרת־חינוך הוא שקר גלוי, אחיזת עיניים ותו לא, דמגוגיה לשכירים בורים.

אנו אף ממשיכים לשלם דרך גובה המיסים הנהדר – הביטוח הלאומי – עבור ציוד אב"ך שקנייתו והקרן שהוקמה מספקת לאחזקתו השוטפת ותחלופתו. איננו צריכים לשלם את תוספות שכרכם המופקרות, חברי הכנסת, שעה שמאיתנו אתם תובעים הידוק לאחר הידוק ומיסים בעקבות אגרות. מתחיל להימאס לנו מהגזירות המוטלות השכם והערב ומהאיומים החוזרים ונשנים. אנו השכירים תורמים חלקנו במסגרת הסכם תוספת היוקר המנרב מאיתנו ריאלית עשרות אחוזים בשנה.

אני מציע לשר יעקבי, שאם המצב כל כך מר, שלמו אתם היטל הרכב לשנתיים שהייתם פטורים ממנו צמוד למדד, בטלו תוספת השכר האחרונה שלכם, בטלו את כל תוספות סיר השמן שנטלתם לעצמכם במצח נחושה תוך מעילה בשליחותכם ואז נראה כמה יחסר למשק מאותם 500 מיליון שקלים שבהם חפץ שר האוצר. כשתהיו ככל העם ותרגישו עול גזירות על בשרכם ודאי תנהגו אחרת.

יהודה פלדמן
אוניברסיטת בן־גוריון
המחלקה לביולוגיה

האדישות הציבורית בעוכרינו

דעת־הקהל יש לה השפעה רבה על מהלך העניינים במדינה. יש ארצות בהן הציבור מעורב מאוד בהחלטות ממשלתו ויוצא בהמוניו להפגין. ההפגנה של הנכים מן הראוי היה שיצטרפו אליה המוני בית ישראל. דומני, שאי־אפשר שלא להזדהות איתם. אילו לא נתנו כלי התקשורת ביטוי לשחיתותה של פרשת המנהלים של בל"ל, היתה פרשה זאת משמשת תקדים לרבים ומושחתים. אף אחד מחברי הדירקטוריון של הבנק לא העלה טיעון משכנע לפני הציבור.

כולם ביזו את עצמם בהופעתם בכלי התקשורת.

היכן הם כישוריו העילאיים של ד"ר יפת? האם במפולת מניות הבנקים הראה את יכולתו הפיננסית? איזה מין טיעונים משמיעים באוזנינו? לעיתים נדמה לי, שאלה העומדים בעמדות בכירות אינם מצטיינים כלל ועיקר בכישורים המזכים אותם בתפקידם. בוודאי שאינם נתונים בנקיון־כפיים ואין טובת המדינה לפניהם, אלא רק טובתם הפרטית.

בלי בושת־פנים, אמר אחד מהם שאם יתפטר, הדבר יזיק לבנק, כי אין כמוהו לדעתו המיטיב לנהל את העניינים. הרי העובדות מדברות נגדם. עד מתי יופיעו כל אלה הגורמים למחדלים במצח נחושה ובעזות־פנים לפני העם?

אביבה אהלי
תל־אביב

שובי הביתה, מפ"ם

בעניין רב קראתי את הידיעה בעיתון, שנתפרסמה ביום 14.12.86, ובה כותב יוסי מלמן, כי חברים בגן שמואל מבקשים להקים סניף של מפלגת העבודה בקיבוץ הזה.

כמי שמקיים קשרים עם חברים רבים בקיבוצים שונים של הקיבוץ הארצי, איני מתפלא על ידיעה זו וממקור ראשון יכול אני להעיד, כי במירב המשקים הללו ישנה תפיסה עמוקה ו„עייפות" מדרכה של מפ"ם ואף מהשבר שעשתה במערך.

חברים רבים, ביניהם מנאמני מפ"ם בוותק שלהם ובמיוחד צעירים רבים, כלולים בין מבקשי השינוי וההצטרפות לעשיה במדינה, על־ידי היות מפ"ם חלק ממפלגת העבודה. נמאס להם מהדוגמות והטינה שהנהגת מפ"ם מגלה עתה לאחותה הבכירה.

אין בין כל החברים הצעירים והבוגרים הללו איש החפץ ב„פופוליזם" שמקיף עתה את מפ"ם, המזכיר בכאב לב את היריבות בתנועת העבודה הציונית־סוציאליסטית של שנות החמישים.

מפלגת העבודה צריכה להושיט יד לכל חבר בקיבוץ הארצי ואף בסניפי מפ"ם העירוניים ולברכם בברכת „ברוכים הבאים", כי כמאמץ מאוחד נגול את האבן מפי הבאר ונחזיר עטרת הבניה והעשיה למדינה.

ישראל קסטנברג
קרית חיים

אין לנהוג איפה ואיפה

את הצנזורה יש לבטל. יישבו כל ה„אמנים" עם מדריכיהם הרוחניים מן השמאל ואוהדיהם בקדרה אחת ויתבשלו במיץ השנאה העצמית שלהם. ישחקו שיילוקים באוות נפשם ויהנו. הבוז וההשפלה יהיו נחלתם בלבד. מי שערכיו ערכי מוסר לא ילך להצגותיהם.

דבר אחר על משרד החינוך לאסור: את ייצוגה של ישראל על־ידי הצגות וסרטים מהסוג הנ"ל בפסטיבלים בינלאומיים, כי הם לא מייצגים את דעת כל העם. ועוד על משרד החינוך: כשם שאסר כל הרצאה של „החזרה בתשובה", כביכול, מפני שחלק מהציבור פוחד מכך, עליו לאסור גם הצגות בהן נישואי תערובת, למשל, הם אידיאליים, כי מכך חושש חלק אחר של הציבור.

הצדק צריך להיעשות בצורה שווה. אין לנהוג מנהג איפה ואיפה.

חוה סנדרוביץ
חולון

טלוויזיה

5.30 „עליזה בארץ הפלאות" – שם הפרק: „הצלת פיית האור".
5.55 הופה היי – השלישיה הולכת לפגוש חבר דרוזי מן הכפר דלית אל כרמל.
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 סקירת תכניות – (ערבית).
7.00 תכנית דת – תפילה ארמית (ערבית).
7.30 חדשות (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 „אלגריה" – שעשועון מוסיקה.
8.50 נקודת חן – גלישה בחרמון.
9.00 מבט לחדשות.
9.30 „שלושה למעלה, שניים למטה" – פרק שני: „תרומת האלמן".
10.00 זה הזמן – תכנית אירוח. [illegible] עברון.
10.50 „ספנסר, בלש להשכיר" – פרק הבכורה: „עניינים פנימיים". ספנסר יוצא לעזרתו של עמית, שוטר מכור וישר, שנקלע למעשה סחטנות הקשור בחיי הנישואים שלו.
11.35 חדשות.

טלוויזיה לימודית

08.00 טלטקסט: עד כאן.
08.03 שעת בוקר.
08.15 אזרחות, תמהו"ם כלכלה.
08.40 כלי כתיבה: שווא 4.
09.00 אנגלית ה.
09.20 חשבון פשוט ר"ל הודית וכו'.
10.10 אנגלית ו.
10.30 רגע עם דודלי: לקרוא ולכתוב.
11.00 ערבית מדוברת וד'–ה').
11.15 אנגלית ו'.
11.30 ארץ מולדת: בראשית הבאבק וכו'.
12.00 אנגלית ה.
12.25 תלבוה: שניים אוהוין.
1.00 בדעי הטבע (ד'–י"ב) עכבר הקציר.
1.30 צרפתית: העשרה.
2.00 טלטקסט: עד כאן.
2.03 שעת סיפור.
2.25 קסים קסם: כתה.
2.50 רכבת ההפתעות: סרט אנימציה.
3.10 קשר בשפתיים: עם משפחת האבי.
3.55 שעת סיפור.
4.00 המתרק בערוץ המסת המיילו: פרק 10.
5.00 ערב הרים. בנוהה רפי רקם.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – ב„ביזאנה": „היער הקסום", בלט פנטומימה (הסולנים כוונט בניצוח ק. סימונה). מוצרט: קונצ'רטו בסי במול מג'ור לפסנתר ותזמורת, „ג'נום" ק. 271 (א. ברנדל עם אקדמיה סנט־מרטין/בניצוח נויל מרינר). היידן: רביעיית כלי קשת בסי במול מג'ור, „זריחת השמש", אופוס 76 מס' 4 (רביעיית אורלנדו). ברהמס: ואריאציות על נושא של היידן אופוס 56 א' (התז. הפילהרמונית הלונדונית בניצוח סר אדריאן בולט).

09.00 קונצרט בוקר – יוזף טרינבנה: פרטיטה במי במול מג'ור לשני אבובים, שתי קלרניתות, שתי קרנות ושני בסונים (קולגיום מוסיקום בפראג). יוסף סוק: „פראג", פואמה סימפונית (התז. הסימפונית של פראג בניצוח ולדימיר ואלק). סוטאק: קונצ'רטו ברה מינור לכנור ותזמורת (ג. קרמר עם תז. פילהרמונית בניצוח ר. כוביא). גריג: „פר גינט", סויטה מס' 1 (תז. פילדלפיה בניצוח יוג'ין אורמנדי). רגר: הסימפוניה בלה מג'ור לקלרנית ולכלי קשת אופוס 146 (קרל לייסטר עם רביעיית דרולקה). צ'ייקובסקי: סימפוניה מס' 5 במי מינור אופוס 64 (תז. פילהרמוניה בניצוח ריקרדו מוטי).

12.00 מן הכרזיה.

13.05 בהאזנה נינוחה – מנדלסון: הפתיחה „מערת פינגל", אופוס 26 (תז. פילה. ההדסה ב.). שופן: קונצ'רטו מס' 2 לפסנתר ותזמורת בפה מינור אופוס 21 (כ. קאהן/תז. המבורג). ברגרה: סונטה בסי במול מג'ור לפסנתר ולכנור ק. 58 (ו. אנקואה, פסנתר/ + פ. בדיר, כנור); פליאל: סימפוניה קונצרטנית מס' 5 בפה מג'ור, לחליל, אבוב, בסון, קרן ותזמורת (התז. הקמרית של קלן ב. פילהרמוניה).

15.00 הסברה מוסיקלית – פסנתרו של רביסי.

16.00 באולמי קונצרטים בעולם – התזמורת הסימפונית של רדיו שטוטגרט/אורי סגל, בכיין: אצפה לתחיית המתים; ברוקנר: מיסה מס' 1 ברה מינור (כ. לאקי, סופראן ק. קאליה, אלט א. בלדין, טנור־המסה, הקאם. של „ריאס" ברלין: תחרות המקהלות – הבה נשיר – תבנית ב. מקהלות נוער.

18.00 רגע על הביצוע – „על אחת כמה וכמה".

19.00 תזמורות כלי נשיפה – תזמורת איסטמן בניצוח פרדריק פנל מנגנת מיצירות מלחינים בריטיים.

20.05 אינטרלוד.

20.30 באולמי הקונצרטים שלנו – מאה להולדת ארתור רובינשטיין, שידור חי מהיכל התרבות בתל־אביב, התזמורת הפילהרמונית הישראלית מנצח: זובין מהטה /סולנים: אליסיה דה לה רוצ'ה/ ראדו לופו – פאיה: לילות בגני ספרד (לה רוצ'ה); שופן: קונצ'רטו לפסנתר (לופו); רחמנינוב: קונצ'רטו לפסנתר מס' 2 (לה רוצ'ה).

23.00 מחזורי יצירות – הרביעיות לכלי־קשת מאת לודוויג ואן בטהובן.

הפעם: „ייצור מחשבים בארץ".
16.05 מקום באמצע.
17.20 האנציקלופדיה הפתוחה – „השתקפות השאלה הערבית בספרות העברית בארץ־ישראל בסוף המאה הקודמת ועד יציבר" הפעם: „אגודת יהודי חייבר".
19.05 עיונים בפרשת השבוע – „שמות".
22.05 לכל אדם מכבה.

רשת ב'

18.06 שעה חפשית – ענייני חינוך.
19.35 דין ודברים – ענייני חוק ומשפט.
20.05 שלום הזמירות – מבחר הפזמונים המבוקשים.
22.05 פינת הגג.
23.05 מבזקי לילה.

רשת ג'

18.06 היה היה.
20.05 לי ולך – שיר המריבה.
21.05 קצת אחרת.
23.05 הלילה הוא שירה.

גלי צה"ל

16.05 ארבע אחרי הצהריים.
18.05 זה ישם – הלביא מבריא.
20.05 לאור הזכוכיות – אבי קורן בשיחה עם [illegible] (ס.ת.)
20.05 מצד הזה FM
20.55 פינה הבה לילבי.
21.30 אנציקלופדיה משודרת – על תפיסת הגב בבקרא, התיאולוגיה של מוטיבים נוסיים.
25.05 לילה לילה – F. M.
23.55 „שיחת הצהר" – עם המשורר על אלקים.

רשת א'

12.05 שיר ופזמון.
15.30 השכלה דעת לכל – „מבוא לתכנות ולהכרת המחשב".

בתי קולנוע

■ **תל־אביב**
אסתר: עיסקה ללא רחמים 5, 7.15, 9.40
אדירל: חורה לנעורים 9.30
מוגן (אלנבי לשעבר): [illegible] לעזאזל? 5, 7.30, 9.40
בן־יהודה: משפט הנשרים 4.30, 7.15, 9.30
גורדון: אוונטי פופולו 7.15, 9.30
גת: ג'ק פלש המקפיץ 5.00, 7.15, 9.40
דיזנגוף 1: מכבסה יפהפיה שלי 11, 1.30, 4.45, 7.15, 9.40
דיזנגוף 2: מונה ליזה 11, 1.30, 4.45, 7.15, 9.40
דיזנגוף 3: זכרונות אהבה מפירנצה 11, 1.30, 4.45, 7.15, 9.40
דקל: סינגליות הן כמלות 7.15, 9.30
דרייב־אין: אהבה בשחקים 7.15, 9.30
סקס – חצות
הוד: הקוטב הלוהט 4.30, 7.15, 9.30
בית ליסין: מלחמה ואהבה 11.15
חן 1: הטיפה נעימה 5, 7.30, 9.45
חן 2: ג'ושוע אתמול והיום 5, 7.25, 9.45
חן 3: מלקולם 5, 7.30, 9.40
חן 4: דונה פלור נשואה לשניים 11, 2, 5, 7.30, 9.45
חן 5: קטיפה כחולה 11, 2, 4.30, 7.15, 9.40
לימור: להתחתן שנית 4.30, 7.15, 9.30
לב 1: הקשר הגורבני 2, 5, 7.40, 9.40
לב 2: הנבל הבורמזי 7.30, 9.30
לב 3: מסע אל האושר 2, 5
גבר ואשה לאחר 20 שנה 7.30, 9.40
לב 4: בעקבות הכרך 7.30, 9.30
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מקסים: שתי אצבעות מצידון 7.15, 9.30
סינמה 1: שוטר ללא חוק 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 2: אהבה בשחקים 4.30, 7.15, 9.30
סטודיו: סגור לרגל שיפוצים
פאר: קציר הזעם 7.15, 9.30
פריז: אח מכוכב אחר 12, 2, 4, 7.15, 9.30
11.30 חצות
צפון: המשימה 4.30, 7, 9.30
תמוז – רמת־אביב: בארי לינדון 8.30
שחף: חנה ואחיותיה 4.30, 7.15, 9.30
תכלת: כולם נפלו על הראש 7.15, 9.30
תל־אביב: חיוך ורעם 4.30, 7.15, 9.30
גיל אורי: הטיפה נעימה 5, 7.20, 9.40
בסיר: חנה ואחיותיה 4.30, 7.00, 9.00
סמדר: דונה פלור נשואה לשניים [illegible] 9.15
עדן: שוטר ללא חוק 4.30, 7, 9
עדן: מקסר 4.30, 7.00, 9.00 – זכר
מיטשל: משימה 7.00, 9.15

■ **חיפה**
אורה: המשימה 6.30, 9.00
אורלי: הנבל הבורמזי 6.45, 9.00
אמפיתיאטרון: מחיר הסקופ 4.30, 7.00, 9.15
ארמון: עיסקה ללא רחמים 7, 9.15
עצמון 1: חורה לנעורים 7, 9.15
עצמון 2: אוונטי פופולו 7.15, 9.30
חן: כולם נפלו על הראש 7, 9.15
פאר: ג'ק פלש המקפיץ 4.30, 7.00, 9.15
קרן אור: ג'ינג'ר ופרד 6.45, 9.15
רון: משפט הנשרים 4.30, 6.45, 9.00
רב גת 1: קטיפה כחולה 6.45, 9.15
רב גת 2: הטיפה נעימה 4.30, 7.00, 9.15

■ **קרית־ביאליק**
סטיר: הרומן של אתמול בלילה 7.00, 9.15
בביון: עסקה ללא רחמים 7, 9.15

■ **קרית־חיים**
בית העם: משפט הנשרים 7.00, 9.15
היובל: אהבה בשחקים 7.00, 9.15

■ **קרית־ים**
גיבור: שתי אצבעות מצידון

■ **קרית־מוצקין**
אורות: שוטר ללא חוק

■ **אשדוד**
אסתר: משפט הנשרים 7.15, 9.30
אשדוד: הטיפה נעימה 7.15, 9.30

■ **אשקלון**
אסתר: שבט רב המערות 7.15, 9.30
מאור: נסיעה נעימה 7.15, 9.30
רחל: ראן 6.30, 9.30

■ **באר־שבע**
חן: קיד הג'ינג'ה 4.30, 7.30, 9.30

■ **בתים**
עצמאות: המרמפיסט 4.30, 7.15, 9.30

■ **גדרות**
בית העם: המרמפיסט 4.30, 7.15, 9.30

■ **הרצליה**
היכל: איש הבצה 4.30, 7.15, 9.30

■ **עפולה**
מרפיתורן: המבט 8.30

■ **חולון**
ארמון: עיד ללא רחמים 4.30, 7.15, 9.30
מגדל: עסקה ללא רחמים 7.15, 9.30
מתנ"ס קרית שרת:
הצבע ארגמן 6.45, 9.30
בנות 4
סביון: יפה בורוד 4.30
פולטרגייסט II 7.15, 9.30
ריטה: ג'ושוע אתמול והיום 7.15, 9.30
קרית אונו: [illegible]
מתנ"ס הטוב הרע והלא נורא 6.30
רכבת אל הופש 9

■ **ירושלים**
אדיסון: חורה לנעורים 4.30, 7.00, 9
אורה 1: המשימה האחרונה 4.30, 7.00, 9.00
אורנע: גבר ואשה לאחר 20 שנה 4.30, 6.45, 9.00
בית אגרון: מרי פופינס 3.30
עמנואל 6.00
פינק פלויד 7.30
מ.א.ש 9.30
הבירה: אוונטי פופולו 4.30, 7, 9.15
אור 2: טיים שב הביתה 4.30, 7, 9
אור 4: שתי אצבעות מצידון 4.30, 7, 9
אור 5: הצבע ארגמן 5.30, 8.30

■ **טבריה**
אביב: שוברי הלבבות 7.15, 9.30

■ **כפר־סבא**
עמל: המשימה 7, 9.15
חן: גבור מגע אחר 7

■ **לוד**
אורלי: משפט הנשרים 7.15, 9.30
[illegible]: שתי אצבעות מצידון 7.15, 9.30

■ **נהריה**
הוד: צביטה בלב 7.15, 9.30

■ **נתניה**
סמורה: נשיקת אשת העכביש 5, 7, 9.15
אסתר: אהבה בשחקים 7, 9.15
שרון: שואה חלק א' 6.30

■ **פתח־תקוה**
שלום: עסקה ללא רחמים 7.15, 9.30
היכל 1: שוטר ללא חוק 4.30, 7.15, 9.30
היכל 2: חורה לנעורים 4.30, 7.15, 9.30
הירי בת הנרים 4.30
היכל 3: משפט הנשרים 7.15, 9.30

■ **ראשון־לציון**
נעמן: אוונטי פופולו 7.15, 9.30
ראשון: אהבה בשחקים 7.15, 9.30

■ **רחובות**
בית העם: חנה ואחותיה 7.15, 9.30
הוד: זכרונות אהבה מפירנצה
חן: צרות גדולות בצ'יינה טאון 7.15, 9.30

■ **רמת־גן וגבעתיים**
אואזיס: ג'ק פלש המקפיץ 7.15, 9.40
ארמון: בלגן מאורגן 7.15, 9.30
לילי: חנה ואחותיה 7.15, 9.30
הדר: משפט הנשרים 4.30, 7.15, 9.30
רב גן 1: הטיפה נעימה 7.25, 9.45
רב גן 2: זכרונות אהבה מפירנצה 7.00, 9.40
רב גן 3: מלקולם 7.20, 9.40
רב גן 4: ג'ושוע אתמול והיום 7.20, 9.40
שביט: נשיקת אשת העכביש 7.15, 9.30

■ **רמת־השרון**
כוכב: צרות גדולות בצ'יינה טאון 7
הסיפור האמיתי 9.30

■ **רעננה**
אורות: שבט רב המערות 4.30, 7, 9

■ **רמלה**
אורך: אהבה בשחקים 7.15, 9.30

■ **עבן**
אדיבעודרים: מלכת הביתה 7.9

תורנות בית מרקחת

תל־אביב
בריאות – המלך ג'ורג' 28 – 283731
סופרפארם – איינשטיין 40 רמת־אביב – 413730
ירושלים
מרפאת רח' הנידים – הנידים 1 – 234198/8
חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288
פתח־תקוה
קופת חולים כללית – חיים עוזר – 905271
בני־ברק – רמת־גן
הרצל – הרצל 52 רמת־גן – 722372
בת־ים – חולון
קופת חולים – עין יהב 4 חולון – 884854
אהרון – הפיין 52 חולון – 889153
רחובות
כללית – בני משה – 452381

מידען
מוקד מידע טלפוני
של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה על מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל.
בתל־אביב
בימים א' – ה'
מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב
ביום ו' ובערב חג
מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
אחד תל־אביב
רחוב בר כוכבא 49 – 03־284649
בימים א' – ה' מ־21.00 עד 23.00
בימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
חיפה
הגפן 26 קומה ג' 04־525566
כל יום מלל ערבי חג, שבת וחגים מ־20.00 עד 23.00

ער"ן – עזרה ראשונה נפשית
תל־אביב
ק' למבוגרים 03־261111
ק' לילדים ונוער 03־261113
ירושלים – 02־227171
חיפה: 04־672222/3

קו פתוח – אוזן קשבת לילדים ובני נוער
בתל־אביב 03־221680 (24 שעות)

בבית המשפט המחוזי
בחיפה
המרצת פתיחה 1121/86
מודעה
1. בתאריך 8.1.87 ניתן פסק דין המורה את רשם לשכת רישום המקרקעין בנצרת לרשום בספרי המקרקעין חלקים מחלקה 8 בגוש 15306, הרשומים כיום על שם „בכסים" הנ"ל להשקעות בע"מ, כמפורט להלן:
א. על שם משה קהזי ת.ז. 743177/8 43,260/84,761 חלקים.
ב. על שם יצחק מאיר המונציק ת.ז. 808871 31,000/84,761 חלקים.
ג. על שם מרדכי קת ת.ז. 850040 1500/84,761 חלקים.
ד. על שם סוכה קת ת.ז. 850041 1501/84,761 חלקים.
2. כל הרוצה להתנגד לרישום הנ"ל מתבקש לשלוח לרשם הודעת התנגדות מנומקת תוך 30 יום מיום פרסום מודעה זו, שאחרת יבוצע הרישום כאמור.
בנימין מסרי – עו"ד
רח' רצמן 22, ת.ד. 459
כפר־סבא

סביבוני נגזרת

(המשך מעמ' 7)

עצמם: אם יהזמו רבין ועמיתיו בהפסקת נסייתם המסתמנת לא להכריע בעד או נגד, אלא להמשיך כתכנית המתגששת בין חיים למוות, כבר לא יועילו הפגנות.

יערו הור האמיתי של מאמץ השיכנוע נמצא בוושינגטון. המסר העקיף למימשל האמריקאי הוא, שהעסקה האוצרת יהכנה ברזילון חורו על ה„לביא", או על מאות מיליוני הדולרים של הזמנות, אך לא על תקות ה„לביא" ועל כי התקווה הסונה גם יתר, הממשלה יכולה לייצא למימשל ולקונגרס סיפורים נאים בדבר הפסקת הקשרים הצבאיים, ההוי והבידוד עם דרום־אפריקה. אך גם יהיו האגודות למציאות, תספוג התעשיה האווירית מהלומה אנושה. העניין נמצא אולי בוויישן והפיפוכו – שנתאי – אך גם כאן ימוסמרו סיכומי־שתף להשבות מוסי־קרב מתוחים בידע ישראלי רק אם תישמר יקרוזה המקצועית של התעשיה האווירית, רצוי (לה) ברכש ראשוני של 50 עד 100 „לביא" לחיל האוויר.

מנכ"ל התעשיה האווירית, משה קרת, התרעם בשבוע שעבר על שבויכתה על ה„לביא" וזלזל חלקה של העבודה העברית. קרת, בנו של ותיקה־ההסתדרות ובעצמו טכנאי שצמח מבין השורות הקוראים להרוטה ולניהול, אומר שאין קל ונח ממעבר מיצאו לימקא, מייצור מטוסים ישראליים לתלישת דמי־הסובן של אף־16, אך שלא זה ייעודה של התעשיה המתקדמת בארץ.

נסחו־יהודת של ה„לביא" ונדים לקצב סיפות־הגיוסי של אבי־הטיפוס. אסור להם לאמר ואסור להם להיזעק. כדי להדביק פיגורים קודמים, החליטו שלא לשגר „לביא" לסאלון האווירי בפאריס ולהסתפק שם ב„פאנטום־2000", מטבת המערכות ומגנוע ב„לביא". מכ"ם ה„לביא" יכריא לניסויים מטוסים ראשונים, בעכבר מסוס־תובלה, במקום להמתין למיתוקן ב„לביא" עצמו. כל טיסת אב־טיפוס היא חרדה מתמשכת: די בתקלה פשוטה – כדנסע המסרב לצאת לקראת נחיתה וכופה על טייס־הניסוי נטישה ואובדן המטוס – להמיט על התוכנית אסון שממנו לא תתאושש. שעת־מבחנים. בחישוב מהירות־הטיסה אילצה את טייס־הניסוי של ה„כפיר" להיפרד ממנו ביוזהריכון והבך להמביא אחר משני אבות־הטיפוס. הפיתוח הוא התנהל במשאי, הרוב מפלוחת ומתקשרות. כל מטוסי־הקרב מתרסקים אי־פעם בסובת פיתוחם, אך אם יקרים ה„לביא" להתקלקל באוויר, כאור כל הזרקורים, לא יועילו התחשיבים והמפתעות. במאזן הקובע של ה„לביא", מסכימים בתעשיה האווירית במיגזור אחרו, ירשם או הפסד סופי, גורלי.

וינה חוזרת

(המשך מעמ' 7)

מדינה נייטרלית אותו, אוילנד, אך אין בכך כדי להבטיח, שמוסקבה תשלים עם הצטרפות אוסטריה לקהילה. אגב, שר־החוץ הסובייטי מוק לא הזה עד כה מקובל במוסקווה, משום שהוא מכהן כיו"ר אינטרנציונל המפלגות השמרניות באירופה, וארגון זה הנחה עם מפלגת הנשיא רייגן. מאמציו לזכות בהזמנה לקרמל לפני הבחירות לא הוכתרו בהצלחה.

מינויו של מוק לשר־החוץ יהיה, בכל הנראה, גם מכשול בדרך להחזרת שגריר ישראלי לווינה. בעבר נקטה מפלגת העם השמרנית עמדה ידידותית כלפי ישראל ומפעם לפעם גם מתחה ביקורת על מדיניותו המזרח־תיכונית של קרייסקי. גם בפארלמנט האירופי בבריסל נמנית מפלגת העם השמרנית עם הסיעות הידידותיות ביותר כלפי ישראל. אולם במנהיג „מפלגת העם" היה מוק המצדד העיקרי להצגת מועמדותו של ד"ר ואלדהיים לתפקיד נשיא אוסטריה: לפני הבחירות וגם אחריהן הוסיף להגן על מינוי זה ולהתקיף את השגות הקונגרס היהודי העולמי. מוק ואישים אחרים בצמרת מפלגתו אף מתחו ביקורת על החזרת השגריר האוסטרי מתל־אביב, בלי שישראל תגמול לאוסטריה במינוי שגריר חדש לווינה. שלא כשר־החוץ הסוציאליסטי היוצא, פטר יאנקוביטש, אף אין למוק ולמפלגתו קשרי־גומלין עם גורם ישראלי כלשהו, בדוגמת הקשרים בין הסוציאליסטים האוסטריים ל„עבודה" ובין האיגודים המקצועיים האוסטריים להסתדרות בארץ. אין להוציא איפוא מכלל אפשרות שבנסיבות הקיימות יראה מוק לנכון, שאוסטריה לא תמנה שגריר חדש לישראל כשתסתיים בקרוב כהונתו של השגריר הנוכחי בתל־אביב, והחוסים בין שתי המדינות יוסיפו להתנהל עוד זמן מה.

על עם קטן ומוכה
ועל הגדולים שמכים אותו

מאת יצחק מרידור

"אלפי ילדים, כמעט אחוז מכלל מיליון וחצי ילדי ישראל, מצטרפים מדי שנה לאוכלוסיית הילדים המוכים, במובן הפלילי של ההגדרה. כ־20 אחוז מכלל הילדים המוכים הם קרבנות לפגיעה מינית – ורק אחוז קטן ביותר של ההורים המתעללים בילדים אלה מובאים לדין ובאים על עונשם".

כך אמרה ל"דבר" ד"ר חניתה צימרין, יו"ר אגודת אל"י (האגודה להגנת הילד) ומרצה באוניברסיטת תל־אביב, במהלך יום עיון בנושא "הילד המוכה והמוזנח" שהתקיים לאחרונה בבית־החולים המרכזי בעמק, בעפולה.

ד"ר יהודית אנטונלי, רכזת הפדיאטריה במחוז העמק וד"ר צימרין אמרו עוד, שהתופעה הקשה של הילד המוכה אינה נחלתו של מגזר או רובד מסוים באוכלוסיה והיא רווחת בכל הסקטורים, היהודי והערבי, העירוני וההתיישבותי כאחת.

"בתנועה הקיבוצית קיימת מגמה, שהיא כמעט מדינית, לטייח את התופעה (כדי למנוע פגיעה בשמו הטוב של הקיבוץ), אומרת ד"ר צימרין. "המאפיין את המצב בקיבוצים הוא המידה הקטנה יותר, יחסית, של הפגיעות הפיזיות – לעומת ריבוי הפגיעות המיניות והנפשיות". ד"ר אנטונלי סבורה שבקיבוץ יש נטיה לטפל בנושא בכוחות מקומיים, תוך ניצול הנגישות הרבה יותר במגזר זה אל השירותים הפסיכולוגיים והחברתיים השונים.

יו"ר אגודת אל"י, התריעה ברבריה על הגישה הסלחנית של בתי המשפט לעבירות אלה, אפילו במקרים קשים ביותר של פגיעה מינית מצד אבות בבנותיהם. היא סיפרה על מקרה שטיפלה בו לאחרונה, של אב שהואשם באונס בתו במשך שנתיים, מאז היותה בת שבע. הוא נשפט בבית־משפט בצפון הארץ, הורשע ונדון ל־18 ימי מאסר ו־500 ש"ח קנס. האב מהלך עתה חופשי והילדה שנאנסה עדיין ברשותו, כשהאם רוב הזמן איננה בבית.

"גם משרד העבודה והרווחה אינו ערוך כראוי לטפל בנושא, לא מבחינת רישום סטאטיסטי של המקרים ולא מבחינת מערכת פקידי הסעד", סבורה ד"ר צימרין, הקובעת עם זאת, שהמודעות לחומרת הבעיה חדרה כיום היטב בכל המערכת הרפואית, שנערכה בהתאם ועוברת עתה לשלב של טיפול אינטנסיבי בנושא.

במסגרת אותו יום־עיון נערך גם רב־שיח בנושא "התנסות צוות בית החולים בסוגיית הילד המוכה", בהשתתפות רופאים, עובדים סוציאליים ואחיות.

ספר לילד

חיי יומיום

מאת מאיר בראלי

"סיפורים על אסנת" מאת נירה הראל (הוצאת "מסדה" ספרית "שער קריאה") הוא ספר על חיי יומיום במשפחה טובה. ידועה הבדיחה לפיה משפחה טובה היא משפחה שלא קורים בה דברים. "הקודים במשפחות הכי טובות". אכן, בסיפורים שמספרת לנו נירה הראל על אסנת, אמה, אביה, ואחיה, אין הרפתקאה גדולה, אין שום דבר יוצא דופן במיוחד. אלה הם סיפורי־הווי נאים, שהילד הקורא (או זה שקוראים לפניו, כי הוא עדיין בגן הילדים כמו אסנת שלנו) יכול להזדהות איתם, ולומר מפעם לפעם, תוך כדי

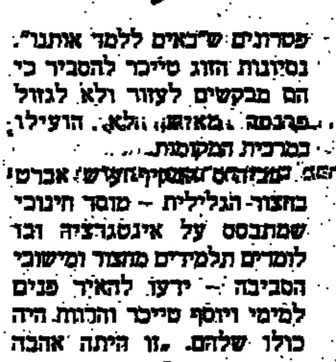

קריאה "כמו אצלנו".

יתרון גדול יש לספריה של נירה הראל לגיל הרך שהם "נקיים", אין בהם שום צרימות.

בספרים רבים, גם ספרים שהם בדרך כלל טובים, אתה מוצא פה ושם משהו שמוטב היה בלעדיו, שאם ואב מעדיפים שהילד או הילדה יפסחו עליו. אצל נירה הראל אין דברים כאלה בספריה, ואין דברים כאלה בספר זה.

אגב, שלא כמו אצלנו בעתונות – מקובלים אצלם, בהוצאות הספרים, "מעברים" בין הוצאה להוצאה. נירה הראל היא עורכת הספרים לילדים של "עם עובד", וממלאה תפקיד בכיר בהוצאה, והיא מוציאה את ספריה גם בהוצאות אחרות (אולי כדי שסופרים אחרים לא יחשדו שהיא מעדיפה את עצמה על פניהם). באחרונה הופיע ספר משלה בהוצאת "כתר".

מעון, מקלט ומחסה

במקלט לנשים מוכות השוכן בעיר־שדה במרכז הארץ יודעים מה עלה בגורלן של 124 ששהו עד כה בין כתליו. לבד ממתן מחסה מפני הבעל המכה, מנסים להקנות בו לנשים דרכי התנהגות שיאפשרו להן להיחלץ ממצוקתן, לומר למצבן „לא עוד!". מסקנות לאחר ארבע שנים של פעולה: אין מגזר חברתי בארץ הנקי מתופעה קשה זו; לא די במקלטים לפתור את הבעיה – יש להעלות אותה למודעות יתר בציבור, לשנות את הטעון שינוי בחוק, ובעיקר – לשחרר את הנשים מהבושה להודות בקיום הבעיה

מאת דני צדקני

ארבעה מקלטים לנשים הוקמו עד כה בארץ. מי שמתמצא בבעיה יודע, שנוכח ממדי התופעה, דרושים יותר מקלטים. ישראל אינה יוצאת דופן בעובדה שיש בה גברים המכים נשים. התופעה היא כלל עולמית, ואין לסווג אותה למוצא לאומי או עדתי, לרמת השכלה או למצב כלכלי. היא נפוצה בכל רבדי החברה. העלאת התופעה והצורך להתמודד עמה לתודעת הציבור היא תוצאה של ההתעוררות הפמיניסטית. מרלה גירון, בעלת השכלה אקדמאית בעבודה סוציאלית ונסיון של 25 שנה במקצוע, היא המנהלת של אחד מארבעת המקלטים, זה השייך לויצ"ו, הנמצא אי־שם בעיר שדה במרכז הארץ. אי־ציון מענו כאן נועד- שלא להביא לקירבתו בעלים נקמניים שאולי אינם יודעים היכן חוסות נשיהם שנמלטו מנחת ידם.

מרלה אומרת לנו, לאחר שצלצלנו בפעמון, הזדהינו, והשער החשמלי של הגדר המחושמלת נפתח בפנינו, שאנחנו יכולים לציין כי המקלט הוא גם מרכז לטיפול באלימות נגד נשים. לאו דווקא מצד בעלים. לפעמים מי שעושה זאת הם אחים ואבות.

למקלט מופנות ומתקבלות נשים שגילן מעל 18. כי בנערות מתחת לגיל זה מטפל השירות לנערה במצוקה. התנאי לקבלתן: שלא תהיינה חלילה זונות. לא מפני שנשים אלו אינן זכאיות להגנה. אלא כדי שסביבת המקלט לא תרחוש סרסורים. בגלל אותה סיבה לא מתקבלות למקלט מכורות לסמים – שלא יגיעו למקום סוחרי סמים. כן לא מתקבלות נשים הסובלות ממחלות נפש.

המטריה הפרושה על המקלטים היא מועצת המקלטים במשרד העבודה והרווחה, שבראשה עומדת יוספה שטיינר. את המקלט של ויצ"ו שבו אנו מבקרים הקימו במשותף משרד העבודה והרווחה, הביטוח הלאומי וויצ"ו, לפני ארבע שנים. הקמתו נעשתה לאחר מחקר, המלווה את פעולתו עד היום. מרלה יודעת מה עלה בגורלן של 124 הנשים ששהו בו מאז ועד היום. נתייחס לכך בהמשך. אגב, למקלט זה, שיש לציין את נקיונו, קישוטו, ואווירתו המשפחתית, לא מתקבלות נשים מהעיר שבה הוא שוכן.

בתחילה הניחו כי מתן מקלט למשך שלושה חודשים יענה על הצרכים. הסתבר, שפרק זמן זה די בו אולי כדי לתת לאשה הגנה זמנית מפני בעלה האלים, אך אינו מספיק כדי להקנות לה דרכי התנהגות שיאפשרו לה להיחלץ ממצוקתה. מרלה ממצה את זאת ביכולת של מקבלת הטיפול לומר "לא".

לעתים מוכות נשים בשיטתיות במשך שנים, ולכאורה איש אינו יודע. הנשים אינן ממהרות להתלונן, מסיבות של בושה, פחד וכו'. שנים חולפות עד שאשה מוכה מודה במצבה. מי היה יכול לתאר לו, למשל, שבקוטג' פלוני בשכונת יוקרה מסוימת מכה הבעל את אשתו. האשה, שמסיבות מובנות לא נחשוף כאן את שמה, היא בוגרת ה"סורבון". אביה הוא איש תקשורת ידוע בצרפת. בקיצור, "בחורה טובה מבית טוב". לארץ הגיעה כתיירת התאהבה בבחור צעיר ולא משכיל במיוחד מאחד מפרורי תל־אביב. הצעירה המשכילה התחתנה אתו בניגוד לרצון הוריה. לבעלה אין עבר פלילי, הוא מסודר בעבודה קבועה. נהג במשך שנים להרביץ לה מדי לילה, מכות רצח. הקרובים מפריס, שהיו באים לבקר את בתם, לא ידעו על המכות. גם לא השכנים. בלילה, לאחר שקיבלה את מנת האלימות היומית מבעלה, היתה יוצאת מחדר השינה כדי ללון על מחצלת במרפסת. בבוקר היתה משכימה קום, מתאפרת, מכינה לשני ילדיה ארוחת בוקר, שולחת אותם לבית־הספר ויוצאת לעבודתה. עולם כמנהגו נוהג. עד שהחליטה לפנות לרבנות. שם הציעו לה ללכת למקלט. האשה העדינה היא, בעצם, עולה חדשה בארץ זרה. לא ידעה לאן לפנות. למזלה, מול משרדי הרבנות נמצא המשרד של ויצ"ו. הרבנים הפנו אותה לשם. בדרך זו, האקראית למדי, הגיעה למקלט של הארגון.

חמישה חודשים שהתה בו. אביה הוזעק מפריס. התברר שיש לה עוד אחים ואחיות בארץ. כולם העמידו פנים, בשם כבוד המשפחה, שאינם יודעים כלום. במקלט היתה האשה מקבלת התקפות רעד. רועדת ביום ורועדת בלילה. בתחילה חשבו שהיא מקרה פסיכיאטרי. מרלה סברה אחרת. היא התעניינה בספרות המדעית במגמה לגלות את סיבת הרעד. התברר שזו תגובת פחד של האשה מהמכות שהיא ידעה שהיא עומדת לקבל. בסופו של טיפול שעדיין לא הסתיים, השתחררה ועדיין לא ברורים סיכוייה להשיג גט מבעלה. זוהי "מחצית הדרך", שלב שפירושו עצמאות וחיים עם ילדיה בנפרד מבעלה בדירה משלה.

למקלט הגיעה גם בחורה שהיא בת משק ותיק. הוריה עזבו את המשק. לאחר שירותה הצבאי התחתנה עם בחור שלא שירת בצה"ל, בתחושת שליחות ואמונה ביכולתה לשקמו. אף הצליחה להביא לגיוסו. שלוש שנים חי הזוג בשלום. נולד בן שאובחן כאוטיסט. הבעל נכנס לסמים. כדי לממן את רכישתם הוריד נערה אחרת לזנות. כשההכנסות מזו לא הספיקו למימון צריכת הסמים שלו, הוא דרש מאשתו שתצא גם היא לכביש. זו סירבה. אז איים עליה שיכניס את שני ילדיה למוסד דתי, בטענה שהיא זונה. אם המכות שהיכה אותה לא גרמו לה לנסות להשתחרר ממנו, עשה זאת ה"איום הדתי". הודות לטיפולו של המקלט שופרו יחסי האשה עם משפחתה. הסתבר שהיחס "הקר" של אמה כלפיה תרם להתפתחות העגומה שאנו מביאים אותה כאן בקצרה. הילד שנחשב כאוטיסטי הפך לפתע, לאחר שעזב את הבית ועבר למקלט, לילד פתוח ומגיב. הוא נשלח לבית־ספר רגיל, והוא אחד התלמידים המצטיינים בו.

הנשים המוכות הן, לרוב, נשים בודדות. המתביישות לחשוף את צרתן. אם ידוע עליה לשכנים, לקרובים או לידידים, הם משתדלים להתרחק מהן. מסיפורי הנשים האומללות הללו, אפשר לעשות מלודרמות או סיפורי חור המנעול. מרלה סבורה, על סמך נסיונה ו"הידע האישי" שצברה בעבודתה, כי הסיבה לתופעה היא רצונן של נשים צעירות שסבלו מחסר אמוציונלי במשפחתן, או ממצוקות שונות כלכליות או אחרות בבית, לבנות להן בהקדם בית חם ושנה. לרוב הן מוצאות בן־זוג בעל אילוצים דומים. אך מה לעשות, אומרת מרלה, "שני מינוסים אינם יוצרים פלוס". כשרמתו של הבעל נחותה משל אשתו, ולרוב שניהם אינם מודעים הכרתית לכך, עליונותו היא בכוחו הפיסי בלבד. התוצאה היא מכות.

מעשה במהנדס, עולה מברה"מ, שנהג להכות את רעייתו המהנדסת. כשהיתה מוטלת על הריצפה מאפיסת כוחות, היה מורה לבתם להגיש לה מים, "כי אמא נפלה". השניים היו בטוחים שהם מעלימים מהבת את סוד הנפילה. לא סיפרנו כאן על השפעות המצב הזה על ילדי הזוג, שלהם מספרים ש"הפנס" בפני האם הוא כתוצאה מהיתקלות בארון. אגב, כדי לגלות נשים מוכות פועלת מרלה אצל אחיות חדרי המיון. למען תשמנה עין על נשים חבולות המגיעות אליהן, והיא מלמדת אותן כיצד לדובבן בעדינות כדי לגלות אם הפציעה היא לא, במקרה, מהבעל.

לדעתה של מרלה, בעלים מכים הם, לרוב, בנים לאמהות שתלטניות ואבות חלשים. נשים מוכות הן, בדרך־כלל בנות של אמהות קרות. אחת המשימות של המקלט היא לגרוע את מעגל האלימות.

כאמור, עברו את המקלט במשך ארבע שנות פעילותו 124 נשים שהביאו עימן 306 ילדים. 89 מהן כבר בשלב של הדיור העצמאי ("מחצית הדרך"): 49 בהליכי גירושין, 40 כבר גרושות. שמונה חזרו לבעליהן וממשיכות לקבל מהם מכות. 27 עוברות יחד עם בעליהן, שהסכימו לכך, טיפול בקהילה.

במקלט שבו ביקרנו יש מקום לשלושים דיירות כולל ילדים. הוא מתנהל כמו קיבוץ. אם החיים המשותפים בהתיישבות מבוססים על אידיאולוגיה, הרי במקלט הם תוצאה של צרה משותפת. מימון קיומו הוא מדמי־מזונות, מהביטוח הלאומי וממשרד הרווחה. לבד ממתן חסות פיסית וטיפול פרטני בכל אשה ואשה, כולל הטיפול במקלט גם הכשרה מקצועית ועזרה משפטית של הלשכה המשפטית של ויצ"ו.

למקלט יש קשר טלפוני למשטרה, נל"ן ו"נקודה לנקודה", שסיורים שלה פוקדים אותו, כפי שיש לו קשרי שיתוף פעולה עם השירותים החברתיים הקהילתיים האחרים.

ברור, שהפתרון להכאת הנשים מחייב – נוסף על המקלטים – שינויים תחוקתיים, שינוי ערכים אצל הגברים והנשים, שינוי עמדות והעלאת המודעות האישית והציבורית, שלא כאן המקום לעמוד עליהם. לפני שויצ"ו פנתה למרלה, שהיא עובדת סוציאלית ותיקה, היא לא ידעה דבר על התופעה. כשנסעה לתל־אביב לפגישה בעניין זה, היא סיפרה למכרה אינטליגנטית, משכילה ובעלת עמדה על הג'וב שהוצע לה. "חשוב שתקחי את התפקיד", אמרה לה רעותה, שהסתבר כי חוף מעמדה ורמתה החברתית היא מוכית ע"י בעלה.

הנשיא שעלה אל העם

מאת שמעון וייס

"בשביל מה זה טוב?" שאל יוסף טייכר כאשר פנינו אליו בבקשה לראיין אותו ואת אשתו. אחר־כך הסביר שלפעמים הדברים הטובים מתקלקלים כאשר הם מתפרסמים והוא לא רוצה שהמפעל שלו ושל רעייתו בחצור הגלילית יתקלקל בגלל כתבה בעתון. מי שסייע בהקמת המפעלים הפטרוכימיים בחיפה ומפעל "אליאנס" בחדרה, ומי שהיה נשיא אוניברסיטת חיפה ועשה עוד הרבה דברים טובים ומועילים למדינה בחייו – פרופסור יוסף טייכר – לא רק נשמע צנוע, הוא באמת כזה. בקושי שוכנע להתראיין וגם אז ניסה להמעיט מערך פעילות אשתו ופעילותו־הוא בחצור הגלילית. "יותר משאני נותן לילדי חצור", אמר, "אני מקבל מהם ובעצם זוהי הפריה הדדית". בחצור לא ממעיטים כלל מפעלם של בני הזוג טייכר והם יודעים למה.

יוסף (68) ומימי (63) הם אנשי העולם הגדול. הוא נולד בצפת והיא בגלאזגו שבסקוטלנד וכיום הם מתגוררים בחיפה, אבל הספיקו להיות ברחבי העולם, בדרך כלל לצרכי עבודה וגיוס כספים למען האוניברסיטה החיפאית ומוסדות אחרים. גם כך, ליבם בחצור הגלילית. טייכר, בוגר ביה"ס הריאלי בחיפה, מהנדס־כימאי במקצועו, שירת כאיש מודיעין תעשייתי בצבא הבריטי וכשהשתחרר מונה כמנהל מפעל "המגפר" שאז עסק בחידוש צמיגים וכמרוצת השנים עבר גם לתעשיית נעלים. אחר־כך, כאמור, נמנה עם מייסדי חברת "אליאנס" והיום הוא לא מסתיר את כאבו על המתרחש בה, אף כי הוא מבקש שלא להתייחס לנושא.

ב־1974 השתחרר מעולו של ניהול ויצא להתרענן בלימודי פסיכולוגיה בסקוטלנד. בגיל 57 עשה תואר שני בפסיכולוגיה. "זו היתה תרפיה מצויינת", הוא נזכר ומציין כי לא רצה לעסוק עוד בתעשיה, אך אילוצים שונים גרמו לו לקבל על עצמו את ניהול המפעלים הפטרוכימיים בחיפה.

לפני שש שנים החליטו בני הזוג טייכר, כבר לא צעירים אז, לחפש את מעין הנעורים שלהם, כלשונם, ולצאת להתנדבות בעיירת פיתוח. כאן ציפתה להם הפתעה מוזרה, אבל אולי מוכרת במציאות הישראלית. הם סבבו בעיירות פיתוח בצפון והציעו עצמם כמתנדבים בתחום החינוך וההוראה. לאכזבתם נתקלו בתגובות אדישות עד חשדניות בערי פיתוח רבות, שאנשיהן סברו כי מדובר בעוד זוג פטרונים ש"באים ללמד אותנו". נסיונות הזוג טייכר להסביר כי הם מבקשים לעזור ולא לגזול פרנסה מאיש, ולא [illegible] הועילו. במערכת המקומית. [illegible] אברהם בחצור־הגלילית – מוסד חינוכי שמתבסס על אינטגרציה ובו לומדים תלמידים מחצור ומישובי הסביבה – ידעו להאיר פנים למימי ויוסף טייכר והכוונות היה כולו שלהם. "זו היתה אהבה ממבט ראשון", מודה טייכר ומציין כי כבר בפגישות הראשונות התרשם בצורה בלתי רגילה ממנהלי ביה"ס ומוריו, שחשים בכל יום ובכל שיעור תחושה של שליחות במעשה החינוך. בעיקר התרשמו מגרונר בנבנישתי, המנהל שהוא יליד תורכיה, מהנדס מכונות במקצועו,: "בנאדם עם רגש ומטען של שליחות שמצליח מאוד למרות הקשיים הרבים", מתאר טייכר.

כבר אחרי ההיכרות הראשונה היתה ההתלהבות הדדית. אנשי חצור מיהרו לרקום תוכניות גדולות סביב בני הזוג טייכר. ביקשו להכניס למערכת הלימודים את הכימיה כמקצוע חובה עם מעבדות שאותן ינהל יוסף, אחר־כך הציעו לשניים ללמד בשיעורי מתמטיקה ואנגלית ועוד בטרם התאושש זוג המתנדבים מחיפה, כבר הוצע ליוסף להיות מחנך אחת הכיתות בביה"ס. "אני אוהב את תחום ההוראה והחינוך גם בלי להיות בעל תעודה והכשרה מקצועית לכך", מסביר טייכר, "היתה לנו מוטיבציה להעניק לילדים [illegible] וגירויים גם בנושאים אקטואליים".

לפני חמש שנים התחילו בני הזוג טייכר ללמד בחצור והחליטו לעבור לגור בצפת. ליוסף היתה זו שיבה אל נופי הילדות. מטבע הדברים, דרך ביה"ס החלו מימי ויוסף להיות מעורבים במתרחש לא רק בחצר ביה"ס, אלא גם בחוצותיה של חצור, אף כי נמנעו מלכפות עצמם על בני משפחות התלמידים. כשהאהבה פורחת – היא לא רק נשמעת, היא גם נראית, בפרט כשמדובר בעיירות פיתוח וביוצאי עדות המזרח. "בחצור הבינו מיד שאנחנו לא באים כפטרונים, אלא מתוך כוונה כנה של עזרה", אומר יוסף טייכר. נסיון החיים הישראלי של הפרופסור הביא אותו גם לשבור מחיצות עדתיות, כביכול, בתוך כתלי ביה"ס. באחד השיעורים הראשונים שלו חילק את הכתה לספרדים ואשכנזים על־פי מוצא הורי התלמידים וכל צד ייצג את טיעוני הצד השני. לא חסרו דעות קדומות וסטיגמות וטענות, אבל כאשר סיפר טייכר כיצד נולד הגפילטע־פיש, סימלם של האשכנזים, הופתעו הכל. איש מהתלמידים לא ידע שזהו מאכל שנולד על רקע של עוני ודלות שהיו מנת חלקם של היהודים בגולת אירופה בראשית המאה. אז גילו שני הצדדים שאין בעצם הבדלים ברקע של שניהם.

בשיעוריו של המורה טייכר דנים בבעיות שמעלה המציאות האקטואלית. תופעת הירידה מהארץ, ציונות, התיישבות, אינפלציה, מושגי יסוד בכלכלה, טכנולוגיה מתקדמת, האטום. לפני כמה ימים בא אליו תלמיד, תושב קצרין וביקש לדעת כמה פצצות אטום צריכה ישראל כדי להשמיד את סוריה. תלמיד אחר בא ואמר בוקר אחד: עכשיו, סוף־סוף, אני מבין מה זו אינפלציה וכמה היא מסוכנת. לכל שאלה ניתנה תשובה ועד מהרה רבו מספר התלמידים הבאים להתייעץ עם המורה טייכר גם בנושאים שמחוץ ללימודים. "נעלמו אצלי מושגי ישראל הראשונה והשניה", הוא אומר ומוסיף: "הייתי רוצה שחלק ניכר מהתלמידים ילמדו מקצוע בחיים ושיבינו שזו התשתית העיקרית של עם קטן – ההשכלה. מלחמת האיכויות מתחילה להיות רצינית וללא מוטיבציה של הנוער – זה קשה עוד יותר. אם יש מוטיבציה – גם קשיים כספיים נעלמים".

כשנה לאחר שהחלו ללמד בחצור, הפנתה אוניברסיטת חיפה לטייכר בקשה לבוא ולשמש נשיאה. טייכר לא התלהב. הוא אהב את חצור ותושביה אהבו אותו, אבל גם התפקיד המוצע החמיא. לפיכך התנה את מילוי התפקיד החדש בהסכמה של מנהלי ביה"ס בחצור וכמציאת מחליף לתפקיד נשיא האוניברסיטה במהרה. לחצורים הבטיח, כי בכל מקרה, מיד עם סיום תפקידו בחיפה ישוב אליהם – וכך עשה. [illegible] כי גם באוניברסיטה ביקש להחדיר מקצת מהשקפת עולמו. כך, יזם את שיתוף הפעולה היהודי־ערבי במסגרת המוסד האקדמי הגבוה והרחיבו, וכך גם הרחיב את אפשרויות ההתנדבות ואימוץ הסטודנטים במסגרת היחידה לגישור פערים הפועלת באוניברסיטת חיפה. מימי ויוסף אימצו בעצמם שישה סטודנטים שהתקשו לעמוד בנטל החומרי של הלימודים הגבוהים.

מימי טייכר

יוסף טייכר לפני כיתתו בחצור. (צילומים: ז'אן, צפת)

כאשר סיים את תפקידו בחיפה, במסגרתו הירבה לשהות בחו"ל לצרכי גיוס כספים לאוניברסיטה, שבו מימי ויוסף טייכר לחצור. החבר'ה שם חיכו להם בקוצר רוח. איך לא.

בקיץ האחרון חלתה מימי וסבלה מהתקף לב. לבית החולים בחיפה נהרו רבים מתלמידיה ומכריה מחצור. לא רק בגלל זה, היה ברור לה ולבעלה כי כאשר תחלים, ישובו לחצור. וכך היה. היום עושים בני הזוג טייכר יומיים בשבוע בביה"ס בחצור. הם באים ביום רביעי בבוקר, מלמדים עד שעות הצהריים, בערב מרצים לפני מורים ותלמידים ונוסעים לישון בבית־ההארחה של אילת־השחר, שם הם משלמים בכספם בעד האירוח. למחרת הם חוזרים לחצור ומלמדים עד שעות אחה"צ. בערב הם שבים לחיפה. אילמלא חלתה מימי, ודאי היו שוהים יותר בחצור, אבל גם כך הם נותנים הרבה יותר מאחרים. טייכר אומר כי הוא מכבד את פרטיותם של אנשי חצור ולפיכך אינו כופה עצמו עליהם ללינת הלילה. עכשיו, אחרי כמה שנים במחיצת הילדים בחצור, הוא יכול לסכם:

"לא גילינו דברים חדשים," הוא אומר, "אבל הזדעזענו מירידת מעמדו של המורה בשנים האחרונות. כשהייתי חניך ב"ריאלי" של חיפה, היה למורה מעמד אליטיסטי. כאן חל פיחות עצום במעמד המורה ואין פלא שישנה בריחה מהמקצוע זה. היום נדיר למצוא מורה־גבר בעיירות הפיתוח, אבל לעומת כל זה, בביה"ס בחצור יש קבוצת מורים שטרם נתקלתי כבמותם. מורה נכנסה פעם עם עגלת התינוק שלה ללמד בכתה. הבייביסיטר לא באה באותו בוקר, אבל לא עלה על דעתה להיעדר מהשיעור. חצור מתפתחת יפה מאוד, היא הרבה יותר נקיה משהיתה, יש בה שירותים חברתיים טובים ומתנ"ס יוצא מהכלל. היום מבינים שצריך לעבוד הרבה על פעילות חברתית. ההזנחה הכללית בהוראה בכל חלקי הארץ עוד תתנקם בנו". מימי ויוסף טייכר לא רק מרגישים את השינוי שחל בתדמיתן של עיירות הפיתוח, וחצור בתוכן. הם בקו הראשון של המאבק לשינוי התדמית.

עכשיו אולי תבינו למה עשו כמה מחניכיהם של בני הזוג טייכר, המכהנים כיום בצה"ל, מאמץ גדול להשתחרר לערב אחד ולהשתתף במסיבת הפתעה שערכו להם, לא מכבר, התלמידים והבוגרים מבית הספר. זה לא היה קשה להביא את הטייכרים בשעת ערב מאוחרת למתנ"ס בחצור. ביקשו מיוסף שירצה על התפתחות הטכנולוגיה בשנת אלפיים והוא בא בלי לשאול שאלות. אז גילו הוא ואשתו שמדובר במסיבת "אלה הם חייך". חיים של לתת.

אין די בתים לכולם

כך טוענים – ומתוך נסיון – אנשי "אגודת צער בעלי חיים" ומתכוונים לחיות המחמד הנעזבות, המוזנחות, המעונות, בעיקר החתולים והכלבים שמסתובבים על יד פחי האשפה, או שעוזבו אותם ברחוב למות, או אלה העזובים בצידי הכביש וגם אלה המסיימים חייהם כ"שפני נסיונות" במעבדות. הסיבה: הם אומרים, היא שאנשים אינם רואים קשר בין תופעות אלה להתפוצצות האוכלוסין של בעלי החיים, -שהיא, עצמה, נובעת מכך שבעלי חיות המחמד אינם דואגים שלא יהיו המלטות בלתי מבוקרות.

"אם אתם חושבים שהמלטת שישה גורי חתולים או כלבים היא הילולת החיים, אנחנו יכולים לומר לכם, שכל חתול או כלב שנולד במדינתנו, בין שהוא מעורב או גזעי, בין שהוא מהמלטה מתוכננת או בטעות, רק מוריד את הסיכויים של כל חתול או כלב אחר למצוא בית טוב... אתם לא רואים את הקשר בין הגורים שמכרתם ל'בתים טובים' לבין העובדה שהיום אולי היינו צריכים לחסל שישה כלבים במקלט שלנו. אך הקשר הוא עמוק ואם אתם מרשים לכלבה שלכם להמליט, אתם בהחלט תורמים לבעיה של התפוצצות האוכלוסין... אפילו כלבים יקרים לא יכולים להתחמק מהגורל האכזרי. תתפלאו לדעת כמה כלבים גזעיים מגיעים למקלטנו. הם מגיעים ככלבים עזובים וכמקרי התעללות, אפילו בעליהם מביאים אותם בגלל שהם גדולים מדי או שהם גורמים נזקים בבית... לכן אנחנו מדברים על הבעיה כל הזמן בתקווה שתסרסו ותעקרו את החיות ובתוצאה מכך פחות חיות יסבלו מידם של בני־אדם" – דברי אנשי אגודת צער בעלי חיים בישראל.

לשם כך יוצאת האגודה למסע הסברה שבמסגרתו מופצת עתה כרזה, שתפקידה לגרום למודעות יתר של הציבור. אנשי האגודה מדגישים, שאין לבעלי החיות לחשוש מהשפעה רעה של הסירוס או העיקור על בעל החיים. להיפך, הם אומרים, הניתוח קל וכדאי לברר עם הווטרינר את הזמן האופטימאלי לביצועו. מפחית את סכנת מחלות אברי המין אצל החיות, משפר את חייהן ומקרב אותן לבני אנוש. הם נעשים בעקבותיו יותר מעוניינים בחברה של בני־אדם ומעניקים יותר חיבה.

איפה הגבול?
קופים באזור הדימדומים

ובנושא בעלי חיים, כותבת לנו שיפרה הורן מטוקיו:

קופים חיים שימשו שפני נסיון בתאונות דרכים מבויימות שבוצעו על ידי המכון לחקר המכונית שביפאן. הניסויים נעשו בעיר המדע טסקובה ונמשכו שבע שנים – כך מגלה מחקר האגודה להגנת הקופים שמקום מושבו בארה"ב.

רעיון התאונות המבויימות והנהגים הקופים עלה בבית הספר לרפואה של אוניברסיטת טוקיו, אשר גייס למטרה זו שמונים קופים יפאניים ששימשו כנהגים במכונית המתרסקת. הקופים קובעו למושב הנהג בעזרת מסגרת ברזל ורצועות והמכונית כוונה בעזרת שלט־רחוק לעבר גדר בטון שם התרסקה.

שינויים בהתנהגות הקופים ומצב מערכת העצבים שלהם עד למותם נבדקו ונצפו בעזרת מכשירי מדידה רפואיים. במחקר נמסר עוד כי לקופים ניתנה כמות מוגברת בלבד של חומר הרגעה, היו מהם שנמקו ימים רבים לאחר התאונה, וללא ספק, כולם מתו בייסורים קשים. קופים אומללים אשר שרדו לאחר התאונה שימשו שוב ושוב בניסויים. 18 קופים השתתפו ב־74 מקרי התרסקויות.

בעקבות הגילוי מסר ריו אישה, המשמש יו"ר האגודה לאקולוגיה, כי מאחר וליפאן אין כל חוקים

המגבילים את הניסויים בבעלי החיים, מתים כל שנה על מזבח המדע כ־20 מיליון בעלי חיים, המשמשים קרבן לניסויים אכזריים.

אין גבול. כך זה נראה, למעשי ההתעללות של בני האדם בבעלי חיים הנתונים בידיהם, נתונים לרחמיהם.

הרצאות וסימפוזיונים

אקי"ם תל־אביב: ביום ג', 20.1.87, 20.00 בבית תבורי, רח' שולמית 7 תל־אביב, ירצה ד"ר קנדל, מנכ"ל האגף לשירותי טיפול במפגר במשרד העבודה והרווחה על מדיניות הטיפול במפגרים שנקטה האגף. כניסה חופשית. לפרטים: טל. 03-651477.

סימפוזיון על אימוץ ילדים: ביום ד', 21.1.87, בין השעות 09.30–17.00 בקרית האוניברסיטה העברית, הר הצופים, בבית מאירסדורף. לפרטים נוספים: אלה בלאס, השירות למען הילד, טל. 02-719081, 02-719132.

נשים בגופים ציבוריים דתיים: בנושא זה תרצה עו"ד חביבה אבי־גיא, יו"ר האגף למעמד האשה של נעמת, ביום חמישי, 22.1.87, בשעה 14.00, באוניברסיטת חיפה, חדר 715 בבניין הראשי. ההרצאה מטעם החטיבה ללימודי האשה באוניברסיטה ובחסות "נשים לנשים – ארה"ב/ישראל".

רב־שיח בנושא "התקשורת ואלימות נוער" יתקיים ביום ג', 3.2.87 בבית סוקולוב בתל אביב, בין השעות 09.30 – 13.0. יוזמת: מועצת ארגוני נשים בישראל.

مكان الأصل

هكذا صدر الأصل

חצרים זה לא רק ,נטפים'

מאת אמיר רוזנבליט

בקיבוץ חצרים שבנגב עולם כמנהגו נוהג. כשם שבשנים הטובות לא חרגו כאן בהוצאות ראוותניות והקפידו להפריש אחוזים מההכנסות לטובת קרן רווחה פנימית, כך גם היום, כאשר רבים מקיבוצי התק"ם נקלעו לקשיי נזילות, הקיבוץ המבוסס ניצב בראש כדי לסייע להם להיחלץ ממצוקתם.

חוסנו הכלכלי של הקיבוץ נשען על מפעל „נטפים" לייצור מערכות השקיה בטפטוף. היתה זו גישה אגרוטכנית מהפכנית, שנחלה הצלחה מסחררת. מוצרי ההשקיה של „נטפים" משווקים כיום ל־45 מדינות ברחבי תבל, בהם הגוש המזרחי ומצרים.

למרות ההצלחה המדהימה של „נטפים", המחייבת התחדשות מתמדת וקליטת כוח־אדם נוסף, מקפיד הקיבוץ שלא להעסיק עבודה שכירה מכל סוג שהוא. זהו ערך מקודש, הנשמר כאן מאז עליית היישוב על הקרקע ב־1946, בעליית 11 הנקודות בנגב. צבי שקל, מוותיקי הקיבוץ, רואה קשר הדוק בין הצלחת המפעל להימנעות הקנאית מהעסקת שכירים: „הדבר מתבטא במידת האחריות והאיכפתיות של החבר לנעשה במפעל". גם בעקבות הביקוש העולה למוצרי „נטפים" בארץ ובעולם לא התפתה קיבוץ חצרים. במקום לקלוט עובדים שכירים שיקלו את המעמסה, הוחלט למסור חלק מן הייצור לשני קיבוצים נוספים: מגל (1974) בשרון ויפתח (1979) בגליל העליון, וזאת בתנאי אחד: שגם הם לא יעסיקו עבודה שכירה. השנה יסתכמו מכירות המפעל על שלוש שלוחותיו בכ־30 מיליון דולר, כמחציתן ליצוא, ומספר המועסקים בו מגיע ל־125 עובדים, כולם חברי משקים.

המזכיר יושב בשמרטפיה

על אף הבסיס הכלכלי האיתן מתעקשים בחצרים לנהוג לפי הכלל של "והצנע לכת". מאז 1984, כאשר הושלמה הקמתו של חדר־האוכל החדש והמודרני (דלתות הזזה המופעלות באמצעות עין אלקטרונית, פאיה מרהיב־עין בכניסה), לא בוצעו כמעט כל השקעות צרכניות בקיבוץ, אם כי בחצרים חסרים כיום מבני ציבור הכרחיים כגון בית מינהלה (בהיעדר משרד מתאים נאלץ מזכיר הקיבוץ לאמץ לעצמו משרד בשמרטפיה), אולם תרבות, מרכז סיעודי לאוכלוסיה הבוגרת ועוד. מזכיר הקיבוץ, מריו גרדנר, טוען כי המשק משווע היום לעשרות חברים נוספים, אולם קליטתם מתעכבת, בין היתר, בשל המחסור החמור במבנים למגורים. הוא שולף, על־פי בקשתי, רשימה הכוללת 26 פרוייקטים לבניה המתעכבים עקב ההחלטה לקצץ בהוצאות ולהצטמצם בהשקעות. בגלל המחסור במבני ציבור, מסביר מריו, האולפנה למחול מקיימת כיום את פעילותה במקלט של חדר־האוכל. חוג לטיסנאות וכן חוגים נוספים מתקיימים אף הם במקלטים הפזורים ברחבי הקיבוץ.

כאמור, מדובר בקיבוץ מבוסס למדי. ואולם כאן הגיעו מזמן להכרה, כי יש לחיות לפי היכולת ולהשקיע רק ככל שהתקציב מאפשר זאת. כיוון שכך החלו בחצרים לנקוט מדיניות של צמצומים עוד לפני הרבה קיבוצים אחרים, שמצבם המשקי שפיר פחות. גם בתקופתו של יורם ארידור כשר האוצר ואף לאחריה, כאשר קיבוצים הסתבכו בהלוואות ב„שוק האפור" ובמניפולציות פיננסיות, שמרו בחצרים בקנאות על עקרונות החברה הקיבוצית והתרחקו מתופעות המנוגדות לערכי היסוד של הקיבוץ, כגון עסקות ב„שוק האפור" במטרה לעשות כסף מכסף. אחוזים ניכרים מרווחיו הנאים מפריש הקיבוץ לצרכים חברתיים־לאומיים, כגון שיקום נוער במצוקה, העסקת אסירים מצטיינים העומדים בפני שחרורם מהכלא, פעילות בקרב שכונות מצוקה בבאר־שבע, קליטת קבוצות של עליית הנוער.

תרומה של יותר מחצי מיליון ש"ח

החלטת מרכז התק"ם האחרונה, לפיה יירתמו הקיבוצים החזקים לסיוע לקיבוצים שנקלעו לקשיים כלכליים, התקבלה בחצרים בלב שלם, אם כי פה ושם התגלעו על רקע זה חילוקי דעות ויכוחים בין החברים. אברומי רוקח, עוזרו של מזכיר הקיבוץ, טוען כי ההחלטה עברה הפעם באסיפה כמעט ללא התנגדות, מכיוון שלדבריו כל הלחץ ו„הקיטורים" של חלק מן החברים כבר השתחררו לפני כחצי שנה, בעת שהוכרז על המלווה הפנימי של התק"ם. „יש קיבוצים", אומר רוקח, „שבשנים האחרונות הוציאו ובזבזו כספים ללא פרופורציות ליכולתם ולהכנסותיהם, בעוד שאנו תמיד נהגנו לכלכל את צעדינו בתבונה ולהשקיע לפי ההכנסות הריאליות שלנו. אין זה סוד, שיש קיבוצים שלחבריהם יש חסכונות פרטיים מירושות וממקורות אחרים, בניגוד לתקנות. אנו תובעים מאותם קיבוצים, שיסדירו תחילה את הדברים בינם לבין החברים האלה, לפני שידרשו סיוע של קיבוץ אחר".

מזכיר הקיבוץ, מריו, סובר בדומה לאברומי, כי בקיבוצי התנועה יש להסדיר תחילה את הערבות ההדדית בין החברים לבין הקיבוץ ורק לאחר מכן לבוא בבקשות סיוע מהקיבוצים המבוססים בתנועה.

אומר מרכז המשק של חצרים, יגאל אייזנברג, כי פירושה המעשי של החלטת מרכז התק"ם לגבי חצרים היא תרומה של יותר מחצי מיליון ש"ח לתקופה של ארבע שנים לטובת הקיבוצים הנתונים במצוקה כלכלית.

גולת הכותרת בפעילותו של קיבוץ חצרים בתחום החברתי־לאומי היא, ללא ספק, הקמתו של כפר הנוער החינוכי „קדמה", לא הרחק מקריית־מלאכי, בשטח שבעבר היה בו קיבוץ של הקבה"מ אשר נכשל. זוהי אכסניה לבני נוער, שבהיעדרה היו חלק מהם מגיעים במוקדם או במאוחר לאחד מבתי־הסוהר בארץ. כאן מנסים לחנך את הצעירים על־פי דפוסי חיים קיבוציים. הכפר נהפך לסיפור הצלחה וחלק גדול מהצעירים שהתחנכו בו גויסו לצה"ל. „קדמה" הוקמה הודות לשגעון פרטי־כמעט של חברת הקיבוץ, ידידה רון, שבהתלהבותה סחפה אחריה חברים נוספים. המעורבות של הקיבוץ בפרויקט אינה מתבטאת רק בהקמתו, אלא גם בשיגור פעילים מטעמו בתחום הפדגוגי ובהזרמת משאבים כספיים לארגונים.

„קדמה", אומר מריו גרדנר, „היא דוגמה מוחשית ובולטת למעורבות שלנו בחברה הישראלית, מעבר לד' אמותינו. כשם ששומה עלינו לתרום לחברה הלא־קיבוצית, מוטלת עלינו החובה, כקיבוץ מבוסס ומצליח, להתייצב לימין הקיבוצים בתנועה שנקלעו למשבר כלכלי. אנחנו איתם בטוב וברע, מכיוון שפשוט אין דרך אחרת".

יש גם קיבוצים משגשגים

אם שליש מקיבוצי התק"ם נכללים בתכנית הסיוע הממשלתית שהוחלט עליה לאחרונה, ואם כשיעור הזה, גם־כן שליש בקירוב, של קיבוצי „השומר הצעיר" שרויים בחובות כבדים – עדיין נשארים שני שלישים בכל התנועה שאינם זקוקים לסיוע, ושני שלישים, כידוע, הם הרבה יותר משליש אחד.

לא כל שני השלישים האלה שרויים באושר ובעושר. רבים מהם, אולי בעצם רובם, מתפרנסים פחות או יותר בכבוד, אבל לא הרבה יותר מזה. אולם יש ביניהם גם פורחים ומשגשגים ממש, כבר שנים רבות ברציפות, וגם בימים אלה.

היכן טמון סוד ההבדל הזה בין „עשירים" ל„עניים"? בדרך־כלל – לא בחקלאות. לא רק משום שהחקלאות תורמת לרוב פחות ממחצית ההכנסה, לפעמים הרבה פחות, אלא גם משום שהחקלאות היא „שוויונית": כל הקיבוצים משלמים אותו מחיר בעד התשומות ומוכרים את פירותיהם, כותנתם וגרעיניהם באותם מחירים ובשיווק מאורגן. גודל שטחי השלחין ומכסות המים זהים פחות או יותר בכל הקיבוצים. וכאשר החקלאים בקיבוץ אחד ממציאים חידוש כלשהו שיש עימו חסכון או רווח יוצא־דופן, מיד השמועה עושה לה כנפיים ועוברת בין כל הקיבוצים כאש בשדה קוצים.

שונה המצב בתעשיה. מפעל תעשיה בקיבוץ, כמו גם בעיר, יכול לנוע בכל מגוון האפשרויות בין הצלחה מסחררת ובין כשלון גמור. הכול פתוח, לטוב ולרע. ואמנם מרבית הקיבוצים הפורחים, אלה שמכונים „עשירים" בפי קיבוצים אחרים לא בלי קנאה, הסוד הטמון מאחורי הצלחתם הוא מפעל תעשיה שתוצרתו נמכרת כמו לחמניות טריות ברווחיות יפה. לפעמים היה מונח ביסודו של מפעל כזה רעיון מבריק, חד־פעמי – לפעמים מנהליו משכילים כל העת להתאים את תוצרתם לתנאי השוק המשתנים.

אבל גם בכלל הזה נמצא יוצאים מן הכלל: יש קיבוצים ששמרו על אופיים החקלאי הראשוני ובכל־זאת מצבם איתן ביותר.

ההבדל בין קיבוצים עשירים ועניים אינו ניכר תמיד לעין. הדשא ירוק בכולם באותה מידה (ואם פה ושם הוא מצהיב מעט, הרי זה לא בגלל חוסר משאבים, אלא משום שלא נמצא בהם הגינן הראוי). בתי המגורים ובתי הילדים שטחם דומה, ריהוטם דומה, הרי יש נורמות תנועתיות, לא מחייבות אמנם, אבל מגבילות. כיוצא באלה לגבי תקציבי הכלכלה וההלבשה, החינוך והבריאות. יש גם גורמים של ניוולציה מסוימת בעזרת מה שקרוי „עזרה הדדית" או „ערבות הדדית" במישור התנועתי – מסים מדורגים נוסח הקבה"א או מלוות פנימיים או סיבסוד מלוות חיצוניים, כפי שראינו לאחרונה בתק"ם. לכל היותר ניכרים ההבדלים במראם של בנייני הציבור – חדר האכילה, בית התרבות וכיוצא באלה.

וגם זאת: רמת החיים בקיבוץ אינה משקפת תמיד את מצבו הפיננסי. איך אומר אפרים („פרויקה") רזון, מזכיר הקבה"א? לפעמים המזכירות של קיבוץ זה או אחר פונה אלינו, למוסדות התנועה, בבקשה שנעזור לה לרסן את החברים. הרי בקיבוץ כל החברים נוטלים חלק באסיפה הכללית ומרימים את אצבעותיהם הם „גזברים", לפחות בצד של ההוצאות, אם כי לא בצד של ההכנסות. ולא מנינו עדיין גורמים אנושיים נוספים, שהם בין המכריעים להצלחתו המשקית או לכשלונו של קיבוץ, בצד התנאים האובייקטיביים והמזל.

על הקיבוצים הכושלים כבר נכתב רבות, אולי יותר מדי. הסדרה שאנו פותחים בה היום באה לספר על הקיבוצים המבוססים, המבוססים מאוד, ומנסה להתחקות על סיבותיו של ביסוס זה.

חדר־האוכל: דלתות הזזה המופעלות בעין אלקטרונית

הסוד של „נטפים"

(מתוך ספרו של צבי קרן „נוה במדבר")

כל המסתכל על סמלו של המפעל מבחין בלי ספק באחד ממרכיביו, העשוי שתי טיפות בלתי־שוות, כשהגדולה רודפת את אחותה הקטנה. אינני יודע למה התכוון הגרפיקאי בשתי טיפות אלה – בעיני הן נראות כדיאגרמה מתמדת של היקף הייצור ב„נטפים", כאשר הטיפה הקטנה מסמלת את הייצור בשנה האחת והגדולה את הייצור בשנה שלאחריה. הפרופורציה בין שתי הטיפות אינה מדויקת ואינה תואמת לגמרי את המצב בכל שנה ושנה, אך באופן כללי היא משקפת נכונה את התהליך.

שיעור קומתו של המפעל נמדד הן בהיקפו והן בצניעותו והם תולדות ישירות של היותנו ענף מענפי המשק.

אני מסתכל על הדבר מבעד לעדשה החברתית־מוסרית, אף כי ניתן בוודאי גם לבחון זאת באמת מידה כלכלית־עסקית... החברים העובדים במפעל – מבוע השראתם ומקור כוחם הוא בהיותם חלק בלתי־נפרד ונושא באחריות ההדדית של קבוצת אנשי כפר, העובדים את אדמתם. עובדי המפעל שואבים את המסירות והיוזמה, התעוזה וההצלחה מכוח היותם חלק מציבור של זורעים וקוצרים, שותלים וקוטפים, חרדים ליום חמסין וכמהים לגשם שיבוא בעיתו. מן האדמה הם יונקים את כוחם, על האדמה הם חשים את השתייכותם ואל האדמה הם מחזירים את פרי עמלם, בצורת מיליוני טפטפות, המרוות קרקע חקלאית בכל אתר ואתר.

גם פֶּסֶל צריך להתקבל לחברות

אשדות־יעקב מאוחד: פסלו של יגאל תומרקין – מגרוטאות

גנוסר: פסלו של יחיאל שמי – לזכרו של יגאל אלון, בלי דמותו

מאת שמעון וייס

העובדה שזכה בפרס ישראל היוקרתי לא עמדה לפסל יחיאל שמי, איש כברי, כאשר בא לעצב ולבנות פסל בחזית בית יגאל אלון בגנוסר. עוד לפני ששמי השלים את עבודתו, עת שעדיין הובאו מוטות עץ עבים וחתיכות ברזל גדולות לחזית הריקה של הבית, שיהיה ביום מן הימים מוזיאון גדול – כבר החלה הסערה בקיבוץ. חברים התלוננו כי הדבר נעשה, בעצם, בלא ידיעתם ובלא שנתקבל אישור האסיפה לכך. מלבד זאת נמצאו לא מעט חברים שחלקו על אופי הפסל, שהיה אמור להיבנות משני סוגי חומרים: עץ וברזל.

יחיאל שמי מגדיר את יצירתו „מחווה לאלון עם איפוק ועוצמה". הוא מסביר, כי החליט לעצב את הפסל באופן שימלא חלל מסוים שנוצר בין הבית, הנושא את זכרו של אלון, לבין הכנרת החשופה והפתוחה עם הרי הגולן באופק וחורשת האקליפטוס שלידו. עם זאת אין דמותו של יגאל המנוח ניבטת מן הפסל, וזה אולי מה שהרגיז חברים בגנוסר שסברו, כי אין לפסל כזה מקום ליד ביתו של יגאל אלון. „הפסל הזה לא אומר כלום", מסבירה חברה בגנוסר. „תיארתי לעצמי את הכול אחרת, חשבתי על פסל שהוא דמות". אבל שמי חשב אחרת לגמרי. „אין שום קשר לרעיון מסוים או ליגאל אלון. זה פסל נטו. כל כוחו בנוכחותו. יגאל נתן את שלו ואני נותן את שלי".

שמי מספר, כי מאז הוטלה עליו המשימה ביקר עשרות פעמים בקיבוץ, בדק את המקום, מדד ושקל ולבסוף החליט על אופי הפסל, גודלו וצורתו. „זה לא מקרה שבחרתי בעץ ובברזל. העץ שייך לחורשה הסמוכה ולטבע, הברזל – לאנשים", הוא אומר.

דיאלוג אומלל עם תומרקין

באופן מקרי לגמרי מתחוללת באותה עת עצמה סערה דומה במרחק כמה עשרות ק"מ דרומה מכאן. באשדות־יעקב־מאוחד הזמינו את הפסל יגאל תומרקין להציג מיצירות הציור שלו במוזיאון של המשק. תומרקין חשב לתומו, כי יהיה זה יפה לנצל את ההזדמנות ולהציב בחזית המוזיאון פסל פרי יצירתו, שיישאר בחצר המשק גם לאחר שתערוכתו תפורק, מעין מתנה לחברים. כך חשב – ולא ידע לאילו צרות נקלע. באשדות־יעקב אהבו את תומרקין כל עוד הוא אהב, שיבח והילל אותם. משום כך עבר הפסל תהליך מקובל של אישורי מזכירות ואסיפת המשק, ולמרות התנגדות חברים אחרים נתקבלה ההחלטה בעד.

כל זה היה טוב ויפה, עד שהחלה הבניה. לחברי המשק נתחוור עד־מהרה, כי תומרקין הולך על משהו שרבים מהם התקשו להבין: פסל עשוי מגרוטאות של מפעלי תעשיה, שלפי התכנית יוצב בלב החצר, במקום שאליו נוהרים רבים מן החברים ואורחיהם. תומרקין קרא לפסל „דיאלוג", אבל נדמה שבדיוק ההיפך קרה לו עם חברים במשק.

דברי הביקורת גברו והגיעו גם לאוזניו הרגישות של הפסל הידוע. מי שמכיר את תומרקין לא יתפלא, שהוא לא נשאר חייב, והוא השיב במלים תומרקיניות מוכרות. במאמר שפרסם בעתון „על המשמר" אף כינה את החברים בקיבוץ בכינוי הלא־מחמיא „זומבים". לא כולם הבינו מה פשר הכינוי הזה, אבל כאשר נודע להם שהמדובר במעין רוחות רפאים על־פי מנהגי פולחן „וודו" בהאיטי, גבר בהם הזעם. התמרמרה חברה ותיקה באשדות: „אנחנו אולי לא פרופסורים, אבל גם לא רובוטים או אינדיאנים".

בקיץ שעבר ננעלה התערוכה ועימה גם הפסל בחזית, אבל אש העלבון והזעם הוצתה והנושא נהפך לשיחת הקיבוץ. חברים תבעו להסיר את הפסל מן החצר. אילנה טייכר, מנהלת המוזיאון והאשה שמאחורי יוזמת הקשר עם תומרקין, נהיתה מטבע הדברים מוקד לטענות החברים. היא פרסמה מאמר בעלון המשק וביקשה לנתק את אישיותו של הפסל מיצירתו. הפסל, הסבירה, יישאר בחצר, לא כך תומרקין האיש. בעקבות מאמר זה באו מאמרים אחרים. עלון המשק היה לזירת התגוששות בין התומכים למתנגדים. כל חבר ראה עצמו מבקר אמנות מדופלם. מעניין שדווקא הוותיקים היו מתונים יותר ביחסם לפסל. יש באשדות המסבירים זאת בניצוצות הנוסטלגיה שניבטו אליהם מגרוטאות פסי הרכבת והקרון ששימשו את רכבת־העמק, אשר מצאו עתה שימוש מחודש ביצירתו של תומרקין...

קופים ובבונים

בסך־הכול, באשדות־יעקב כמו בגנוסר, העלו הפסלים ומעצביהם מעודדי המחלוקת משקעים ותסכולים אישיים של חברים ותיקים וצעירים החיים בחצר אחת. רותי, חברה באשדות־יעקב ומרכזת מחלקת התרבות במועצה האזורית עמק־הירדן, מסבירה כי החצר הקיבוצית אינה רכוש פרטי של איש, אלא של קיבוץ עם הרבה חברים בעלי השקפות ודעות ורגשות, שיש להתחשב בהם כאשר באים ומציבים משהו חדש ובעל משמעות כה רצינית.

אם לא היה די במאמר שפרסם, שיגר תומרקין מסר אופייני לחברי אשדות־יעקב בפרט ולחברי קיבוצים בכלל. מעל מרקע מגזין הווידאו האזורי של עמק־הירדן, שערך כתבה מעולה בנושא, הודה תומרקין לקיבוצניקים, ש„הילדים לא ישחקו על הפסל", ואחר־כך הוסיף: „בקיבוצים יש מין פולחן ילדים כאלה שמרשה להם הכול. זה מין תסביך של אשמה: כיוון שההורים אין להם די זמן לבלות עם ילדיהם – הם מרשים להם הכול. פסל נועד שיסתכלו בו וידברו עליו. לא יותר. אצל קופים ובבונים מטפסים על פסלים". נו, נו, עכשיו בכלל ישתוללו החבר'ה באשדות־יעקב ואולי גם בקיבוצים אחרים, שאינם מוגדרים דווקא כבלובים לקופים ובבונים. אבל תומרקין אינו מתרגש, כך נדמה, מן הביקורת הקיבוצית. „כל אחד ייקח מזה מה שהוא רוצה, ומי שלא רוצה – שלא ייקח", הוא מסכם את חלקו בוויכוח. חברה אחרת מסכמת: „אלו הם פסלים שצריך להתמודד איתם. הם לא רק קישוט לחצר. אנחנו צריכים לחיות איתם כל החיים, אז למה לא שואלים גם אותנו מה וכיצד לבנות. ככה נאהב יותר את היצירות".

אגב, תומרקין לא ביקר בחצר של אשדות־יעקב־מאוחד מאז פירק את תערוכתו בשלהי הקיץ.

יוסף בר־סעדיה – משורר לפני מסתערב

מאת דילני

יוסף בר־סעדיה, אשדות־יעקב, מאוחד. יוסף מה„מסתערבים של הפלמ"ח". במלאות לו 70 הגישו לו בניו שי, ספר שירים מפרי עטו, „בערוב היום"*. מרביתם נכתבו עוד בטרם היה מסתערב, משהו כמו יובל שנים לאחור.

לא כרעם ביום בהיר נפל דבר היותו כותב־בסתר, כיוון שבביתו מוכרות רשימותיו ביומן; אדם מתבטא. אבל כדי פרסום שירים כספר לא הגיעו הדברים, עד שישבו ילדיו וטיכסו עצה איזהו השי שאבא יאהב יותר מכול „בערוב ימיו". הבת מביאה לו את הנחת בבית, חמישה נכדים, והבנים יצאו את הקיבוץ ועוסקים איש באמנותו. הספרון מעוצב בטוב טעם ומביא את הקוראים בו לאיזושהי הרגשת נקיון פנימי, למרות הכאב האצור בין השורות הקצרות של השירים, שהרי נאמר בשיר היחיד שנכתב לאחר היובל, 1984: „חי לו אדם/.../נושא על כתפיו/את משא חייו/עצבונותיו ומחדליו/וזהיר זהיר/בין המדקרות הזעירות/מושך את נתיבו/חייו".

יוסף נולד בימי מלחמת־העולם הראשונה בשכונה המוכרת נוה־צדק בתל־אביב, שעדיין נשאה את שם בתוליה – מחנה יוסף. יוסף ממחנה יוסף. לאחר שהורשו המגורשים לחזור לבתיהם, העדיפה משפחתו לחיות בשעריים, ליד רחובות, שכונת תימנים. אנשים עובדים. סניף „אמיתי" של „הנוער העובד", שכמה מבוגריו הלכו לקיבוץ. יוסף יצא לעמק הירדן. „ואז כן עתה/ירדן באפיקו יארס/המית גליו כאז בי ונסך/עצבת מלאת תוגה".

השיר המוקדם בספר, שלהי 1930, שיר של עלם עורג. „חושך ערב קיץ/חושך מגרה, משיא/חמימות הערב יצקה/אש בדם תורתיתהר". כשם שתחושת התוגה ומכבד החיים נטוו בנפשו בשכונת ילדותו העמלה, כך נמסכו בדמו מראות נופי חיים בקיבוץ העמק־ירדני. סהר, חושך, פרדסים, חלקת מי האגם (הכנרת), עשבים טלולים, שמש. לילה כמוס, שדה עירום ועריה ושדות הנשקפים אל מול הרי גלעד – אלה ואחרים פריטים של נוף בו עושה האיש את חייו. היום – הרי הכול אחרת, ואילו בשירי הימים משכבר נשתמרו צלילי הדממות, כאשר היש היה מפולש להרבה הלל.

באשדות יעקב („בשרי בראשיתה) פגש בן תימן ביעל בת עליית הנוער מגרמניה. לפגישה אז, המתמשכת עד היום, עדות בחירוז, 1935: „... צרבה הנשיקה את שפתי/צנח ראשה על כתפי/הכה המשוט בגלים/מהר תותרה הסירה./החוף קרא לנו". ובשיר שאינך יודע אם נכתב אי־אז או כעבור יובל, במשפטים קצרים שטון רוב הימים הוא שעושה את „המוסיקה" שלהם, קוראים כך: „שבי עוד עמדי/ואם תלכי/ושקעה שמשי/ונס ששוני/ואנכי אותר/עירום ובאין כל".

יוסף זוכר: ב־18 ביוני 41 נקרא על־ידי יצחק שדה והתייצב במטולה לפלוגה הראשונה של הפלמ"ח. בפלמ"ח, כידוע, ניתנה השירה (רק) למשוררים (והפרזה – לסופרים). האחרים עסקו איש בתפקידו.

מלחמה, בשלב בין מלחמה ולירקה, לא היה שדה השירה של יוסף, לפחות אין לכך עדות שירית בספרון. יוסף הצטרף אל המסתערבים בתחילת הדרך, הוא היה סגנו של יצחק חנקין, המפקד הראשון. לימים יספר, כי אין למנות אותו „כאחד המרגלים הראשונים", אולם הוא עשה ב„מחלקה הערבית" עד לאחר מלחמת השחרור. כשחיפשו אחר אדם „המבין באנשים", בחרו ביוסף לתור אחר מגויסים חדשים. הרמ"א של ההגנה, ישראל גלילי, הפקיד בידו מכתב הרשאה, לפיו רשאי היה להיכנס לכל הבסיסים חופשי־חופשי ו„לדלות" אנשים מתאימים. לא בנקל מפקיד היה גלילי בידי אנשים זכאות אשר כאות.

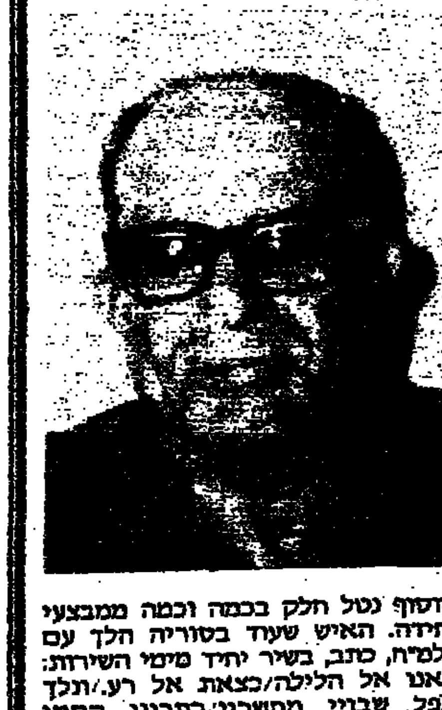

יוסף נטל חלק בכמה וכמה ממבצעי היחידה. האיש שעוד בסוריה הלך עם הפלמ"ח, כתב, בשיר יחיד מימי השירות: „יצאנו אל הלילה/כצאת אל רע./תלך באפל שבויי מחשכיו/כתרונו קסמי לילה/שטפנו כליל דממנו המשתרת". ושוב, הפעם – גוף ראשון רבים, אנו־אנו. לא הרואיקה, קסמי לילה; כביכול יצא עם חבריו להילחם על הזכות לחיות בין קסמי כנרת ולילות סהר. מסתבר כי במסתערב – ובנוער כזה הרי הוא מוכר בציבור – היתה נפש פיוטית, מסביב למחתרת שורר בערבית שירי־יהוד ובליבו מסתתרת שירת היחיד.

סיפר ארבל גלעד, משורר, כי בימים הקשים של הפלמ"ח, ימי ההתנכרות לתנועה, המחסור בתקציב, היתה פניה של כמה מראשי המוסדות לגייס אנשי פלמ"ח לצבא הבריטי. 600 פלמ"חאים כונסו לחורשת זיתים בגליל ושם דנו במצב. כאשר התבטא אחד הדוברים: „יושבים כאן 600 טרגדיות", קם יוסף וזעק: „לא נכון, רק 599!"

שירים פשוטים. ייתכן ש„מביני שירה", הרואים בספרי שירה משהו אליטרי, לא ימצאו בו חפץ, אולם אנשים מן השורה יגלו בו שירה כלבבם, שירה שיש בה, למרות היותה מתת יום־הולדת של בנים לאביהם, משהו פיוטי.

* יוסף בן סעדיה, „בערוב היום". שירים.

מיכה – חזור לאספסת!

יד על הלב: למראה תמונותיו והכרזותיו של מיכה אפרתי, המציפות את העיתונות הכתובה והמשודרת, לא ששנו לצרף קול נוסף למקהלה ואבן לסוקלים. אבל מה אפשר לעשות, הילד הזה הוא אנחנו... מתוך התנועה הקיבוצית לא שמענו שום קול. לא קול המגן על שליחנו ולא קול הקורא לו להסיק מסקנות.

הלב רוצה לגונן עליו, אבל בכל פעם שעולה שאלת אחריותו האישית של שליח קיבוצי והסקת מסקנות ממנה, אנחנו נזכרים בחיים יוליש – איש קטן, נוסע בתק"מית מקומטת, שוועדת סנטה שילחה מן השליחות לביתו, בשל חלקו, כמנהל א.ש.ת, בפרשת בלאס.

חברות וחברים! מזכירי תנועה הלוחצים להצבעה פה אחד! קוראות וקוראים סבלניים! ועדת סנטה קבעה נורמה, מקובלת בכמה תרבויות דמוקרטיות וחדשה בתנועה הקיבוצית: מכשלון נובעות גם מסקנות אישיות. שליח שלא מילא את שליחותו נכונה – משולח לביתו. זה שמיכה אפרתי נכשל בתפקידו כדירקטור בבל"ל – מקובל גם עליו. זה שבמרכז החקלאי הוא שליח התנועה הקיבוצית (ולא נבחר, למשל, בבחירות אישיות על־ידי ציבור החקלאים המאוגד במרכז החקלאי) – גם זה אינו ניתן לערעור. מה, אם כן, ההבדל בין חיים יוליש המשולח למיכה אפרתי השליח? רק דבר אחד: מיכה אפרתי הפקיר ליפות ולשאר שועי הבנק, את כספי הלאום והלקוחות, בעוד יוליש הפקיר אצל בלאס את כספו־אנו.

ממש בא לספר פעם נוספת על המוז'יק הרוסי, שבנסיון לשכנעו להצטרף לקולקטיביזציה בכפרו (בטרם בוצעה, לבסוף, בכוח) הסכים לשיתוף בפרות השבות מן המרעה; הסכים לשיתוף בסוסים המלחכים בשלף שיבולת־השועל; הסכים לשיתוף בחזירים המתפלשים בבוץ בעיבורו של הכפר; ורק לשיתוף באווזים הצורחים בעקבות רועת האווזים – סירב. למה? כי האווזים היו שלו...

הרי אם אפרתי, שנכשל בבל"ל, יכול להמשיך לכהן במרכז החקלאי, יוליש שנכשל בא.ש.ת ראוי עכשיו לכהן כדירקטור בבל"ל.

אנחנו משתדלים לשכך את הזעם על הבושה שהוסיף אפרתי לתנועה הקיבוצית, כשהיא מפרפרת להשיב לעצמה את כבודה. אבל איננו יכולים להימנע מלכתוב את הדברים, משום שנראה לנו שאותו סימפטום של חוסר אחריות אישית הוא מן המרכיבים של חוסר אחריות בסגנון־חיים, שהיה אולי בין הגורמים לנפילתם הכלכלית של חלק מן הקיבוצים (בפירוש דק של חלק) אל „הרשימה".

גם התופעה של בני כפר המסתנוורים במסדרונות הממון איננה חריג, אלא תופעה חברתית רחבת היקף, שהיתה בין המרכיבים שהמיטו עלינו קלון ואסון כלכלי.

ואם כן, בבקשה מכם, מזכירי התק"ם: או הדחת מיכה אפרתי או התייצבות אמיצה (שהסבר בצידה) לצידו.

תמר ועמוס רודנר,
גבעת־ברנר

כדורגלני הנוער חייבים הבוקר לנצח את אוסטרליה

מאת משה הר געש

הבוקר יקבע בבראזה גורל מונדיאל קדם גביע העולם לנוער, כאשר שנבחרת ישראל תתמודד מול נבחרתה החזקה של אוסטרליה.

במחנה הישראלי היתה אתמול רוויחות רבה. כל השחקנים הביעו את אכזבתם הרבה מתוצאת התיקו – 1:1 מול ניו זילנד. במחנה הישראלי סבורים, כי ישראל היא הנבחרת החזקה ביותר במחזור ובהולם ניתן לגבור על האוסטרלים הטובים.

כדי להשאר בתמונת המאבק על כרטיס העליה לגמר גביע העולם • שינויים בהרכב הפותח: טל ברזל במקום דורון ביטון ומפי כהן במקום איתי מרדכי • עושה המשחק האוסטרלי לו אריסטודולו שוב להרכב • ראשי המשלחת הישראלית קיימו שיחה ממושכת עם הנערים ללא נוכחות המאמן

בהרכב הישראלי יחולו שני שינויים לעומת המשחק מול ניו זילנד. טל ברזל יחליף את דורון ביטון ומפי כהן ישחק במקום איתי מרדכי. השינויים נועדו להטעות את המאמן האוסטרלי, שחזה במשחקה של הנבחרת מול ניו זילנד.

טל בראל ויצחק לוי החלימו מפציעותיהם תודות לטיפולו המסור של רופא המשלחת הישראלית, ד"ר רוזנובסקי.

אין ספק, כי ישראל חייבת לזכות בנצחון, אם ברצונה להשאר בתמונת המאבק על כרטיס העליה למשחקי גמר גביע העולם. אתמול קיימו ראשי המשלחת הישראלית, אריה קרמר ויצחק סופר, שיחה ממושכת עם השחקנים ללא נוכחות מאמן הנבחרת. בשיחה זו הביעו השחקנים את שביעות רצונם מהתנאים להם הם זוכים והסבירו, כי יכולתם הפושרת מול ניו זילנד היתה בגלל חולשה פתאומית שפקדה אותם.

– להרכב האוסטרלי ישוב עושה המשחק המצטיין שלהם, לו אריסטודולו, שכבר שיחק מול ישראל לפני שנתיים. במשחק הוקים ישחקו נבחרות פיג'י וסיוואה.

אוסטרליה הבוגרת שינתה כליל הרכבה

מאת משה הר געש

נבחרתה הבוגרת של אוסטרליה שינתה כליל את פניה מאז משחקי גמר הגביע העולמי, שנערכו בקיץ במכסיקו.

תשעה משחקני הנבחרת האוסטרלית, ששיחקו במכסיקו, פרשו מהנבחרת ובמקומם שולבו שחקנים צעירים. בחודשים האחרונים קיימה אוסטרליה שלושה משחקי ידידות. את סין ניצחו האוסטרלים בקאנטון – 0:2 ובמיפגש הכפול מול ניו זילנד זכו האוסטרלים בנצחון אחד – 1:2 ובמשחק השני נפרדו בתיקו – 1:1.

את הנבחרת האוסטרלית ממשיך לאמן פרנק ארוק יחד עם עוזרו אדי תומפסון.

בנבחרת ניו זילנד לא חלו שינויים רבים, אך העתונאים המקומיים סיפרו, כי נבחרת זו מגלה [illegible].

מארדונה נפצע ונטש המגרש אך נאפולי ניצחה בראשייה

נטישת השדה ע"י כוכבה דייגו מארדונה בדקה ה־61, בעקבות פציעה, לא מנע אתמול מנאפולי נצחון ליגה חשוב על בראשייה בשיעור 1:2. היה זה נצחון ראשון של הנאפוליטנים על בראשייה במגרשם הביתי מאז 1965. הנצחון הותיר את נאפולי בראש טבלת הליגה.

מארדונה נטש את השדה בדקה ה־61 במצב של 1:1, אולם גם בלעדיו הצליח ג'ורדאנו להבקיע מהנקודה הלבנה (64) ולהעניק לקבוצתו את הנצחון. מארדונה עזב את המגרש פעמיים במהלך המחצית הראשונה לקבלת טיפול לפני שידד ספית. רופא של הנצחון אמר בסוף המשחק, כי פציעתו של הכדורגלן הארגנטינאי אינה קשה וכי ישוב לשחק בעוד שבועיים.

אינטר שמרה על פער שתי הנקודות מהמובילה, כשגברה על אמפולי בתוצאה 1:2. ג'אנפרנקו מאטאולי ואנדראה באנדוריליני הבקיעו לזכות אינטר. השוודי ג'ונ אקסטרום הבקיע לבנוצחים בדקת הסיום.

האלופה יובנטוס ניצחה את אודינזה 1:2, בזכות יכולת טובה של מישל פלטיני. מיכאל לאודרופ הוליך את יובה ליתרון. גראציאני הותיק השווה 10 דקות לאחר מכן, אולם בנפרדוניה העניק את שתי הנקודות למארחים משער בדקה ה־70.

אסקולי, שלא ניצחה בביתה מזה שבעה חודשים, הפתיעה את מילאן בנצחון 0:1, משער של המגן ויטוריו פוסרו, לו היה זה שער בכורה בקבוצה. בעקבות ההפסד התדרדרה מילאן מהמקום השלישי לשישי.

במשחקים נוספים: אטלאנטה – סמפדוריה 0:1; קומו – רומא 0:0; פיורנטינה – אווליינו 0:0; ורונה – טורינו 1:2.

קובנטרי עצרה את המוליכה

קובנטרי סיטי, המדורגת במקום השמיני, עצרה אתמול את המוליכה, ארסנל, כאשר כפתה עליה תיקו אפס במשחק רווי במסגרת המחזור ה־25.

למרות שלא נוצחו מזה 21 משחקים, איבדו התותחנים את יתרונם הגדול בפיסגה והם מקדימים עתה את אברטון בשתי נקודות בלבד.

משחק ההגנה המתוגבר של האורחים מקובנטרי מנע מחלוצי ארסנל להגיע למצבי הבקעה. וגם כשהגיעו למצבים כאלה, החטיאו מעמדות נוחות.

הבריטים של ברצלונה מבקיעים

צמד הבריטים של ברצלונה הבקיעו לזכות קבוצתם במשחק הנצחון על אתלטיקו בילבאו 1:4.

גארי ליניקר הבקיע את השער הראשון כבר בדקה ה־17. חברו קארסקו העלה ל־0:2, כחלוף ארבע דקות הוסיף הוולשי מארק יוז שער שלישי.

בילבאו הקטינה בדקה ה־65 ברגלי איסמעל איטורבי, לפני שרוברטו פרננדז קבע את תוצאת המשחק דקות מהסיום.

ריאל מאדריד ממשיכה לרדוף אחרי ברצלונה. אתמול ניצחה ריאל את סוסיאדאד בחוץ 0:2 והיא מפגרת בשתי נקודות אחרי המוליכה.

יתר התוצאות: אתלטיקו מאדריד – קאדיז 0:2; רסינג – סביליה 0:2; באטיס – אספניול 0:2; סאראגוסה – מורסיה 0:0; לה־פאלמה – ספורטינג 1:2.

• ביוון: אולימפיאקוס שמרה על מקומה בראש הליגה, למרות שנפרדה בתיקו אפס מאוקסה. פאוק השניה הביסה את פאניוניס 0:4. א.א.ק הדביקה את ואריה בשיעור 0:5.

• בפורטוגל: הפתעה נרשמה בסיבוב הרביעי בגביע, כאשר קארטאקסו מהליגה השניה כפתה תיקו (0:0) על בנפיקה. פורטו מוצצה את כאמורה קודיה 0:5 וספורטינג ניצחה את אורינטל 2:3.

גדעון דמתי חלוצה של שמשון ת"א מפלס לו דרך בין מגיני מכבי חיפה במשחק גביע הטוטו

רומיניגה חותך את הגנת אמפולי בדרך לנצחון קבוצתו אינטר אתמול בליגה (1:2)

ולצר: גביע הטוטו עדיף על משחק ידידות בבערה

48 שעות אחרי שבת

[illegible]

חולון – מכבי ת"א במוקד הכדורסל

מאת משה כהן

המשחק בין קבוצות הפועל חולון ומכבי ת"א יעמוד הערב במוקד משחקי המחזור ה־18 בליגה הלאומית בכדורסל.

שתי הקבוצות כבר איבדו עניין במשחקי הליגה. החולונים, שאיכזבו עד כה את אוהדיהם הרבים, ינסו לנצל את אולמם הביתי כדי לזכות בנצחון יוקרתי מול האלופה. שחקנים כמו באגיסקר, אלימלך וברמור ישאפו להוכיח לכולם, כי מוקדם מדי היה להספידם.

המכבים עייפים משלושת משחקיהם במסגרת גביע אירופה. אין ספק, כי מאגי, ג'מצ'י וחבריהם עייפים על החולונים, לכן כל תוצאה, פרט לנצחון תל אביבי ברור, תיחשב להפתעה.

ל"דרבי" הרמת גני בין הפועל ומכבי תהיה הערב חשיבות מכרעת על המאבק בתחתית הטבלה. הניצחון של אחדהם יהיה יפרדה כבראה בתום העונה מהליגה הלאומית. הערב יהיה זה למעשה הסיכוי האחרון שלהם להשאר בתמונת המאבק נגד הירידה.

לשחקני מכבי יש את יתרון הביתיות. משחקם יותר מגובש והם משחקים בשאפתנות רבה, לכן הם מועמדים לזכות בנצחון חשוב.

משחק מרכזי שני באולם רוממה, שם תארח מכבי חיפה את הפועל גליל עליון. שתי הקבוצות שואפות לבסס את מעמדן בצמרת הטבלה. שחקני הגליל טובים יותר, אך לחיפה יש את יתרון הביתיות.

יתר משחקי המחזור ה־18: אליצור נתניה – הפועל חיפה; הפועל ירושלים – בית"ר ת"א; הפועל ת"א – הפועל איתן/גבת.

בליגה הארצית

• מחוז דרום: אליצור רמלה – הפועל גבן 72:100; מכבי ראשל"צ – מכבי דרום ת"א 66:89; רמת השרון – בית"ר ירושלים 65:84; הפועל גבעתיים – מכבי ירושלים 67:77.

• מחוז צפון: מכבי כרמיאל – הפועל גן שמואל 75:90; מכבי חדרה – הפועל עמק הירדן 76:86; הפועל עין דוד – מכבי בת גלים 63:78; הפועל בקעת בית שאן – הפועל בית אלפא 55:93; הפו"ל נהריה – מכבי קרית מוצקין 76:79 (לאחר הארכה).

שבינסקה – אורחת כבוד במשחקי הפועל

אירנה שבינסקה, האתלטית היהודיה הדגולה מפולין, שהשתתפה בחמש אולימפיאדות וזכתה בעשר מדליות באולימפיות אירופה, תהיה אורחת כבוד במשחקי הפועל ה־13.

בצד הספורטאית הפולניה, תבוא למשחקי הפועל משלחת פולנית גדולה, שתכלול 6 – 8 אתלטים בכירים, נבחרת כדורסל וכנראה גם קבוצת התעמלות אמנותית. שתופיע בטלג"ים. על כך סיכם בשיחותיו מזכ"ל הפועל, יצחק אופק, עם בוליסלב קפיסן, שר הספורט והתיירות הפולני. אופק בסר עוד, כי בפולין נשבר הקרח ולכל ענף בהתאחדות הספורט הוסתר לנהל מו"מ נפרד עם מטה המשחקים. כתוצאה מכך יהיו כנראה במשלחת פולין גם ג'ודאים בכירים והספורטאים מענפים אחרים.

במהלך ביקורו בורשה, ערך טקס, בו הגיח אופק זר לרגלי האנדרטה לזכר לוחמי גיטו ורשה.

הפנים החדשות בריאל מאדריד גרמו לזעזוע וחוסר יציבות

מאת שמואל טל

עם רקורד של שבע זכיות בגביע אירופה לאלופות (בפעם האחרונה ב־1980) וזכייה אחת בגביע למחזיקות גביע, תגיע לכאן השבוע האלופה הספרדית, קבוצת ריאל מאדריד, למשחקה נגד מכבי ת"א.

בהופעתה ה־13 בארץ תציג הנציגה הגאה של ספרד הרכב חדש יחסית וכמעט בלתי מוכר לחובבי הכדורסל בארץ. את אותות הזעזוע שעברו על ריאל, עם עזיבתם של שלושה משחקני הרכב הפותח, ניתן לראות במיקומה בטבלת הבית. לאחר ארבעה מחזורים ממוקמת ריאל במקום השישי והאחרון. מאזנה – שלושה הפסדים (מהם אחד ביתי לאורטסו) מול נצחון ביתי בודד.

אין ספק שלשינוי בהרכב יש השלכה על מאזן הישגי הקבוצה.

פרננדו מרטין

שום קבוצה ותהיה הטובה ביותר לא היתה מצליחה להתגבר על עזיבת כוכביה. בעיקר אמורים הדברים לשחקן הציר המצטיין פרננדו מרטין, שהעדיף להוליך את מזרי קבוצת האם שלו באלה של הפורטלנד טרייל בלייזרס מהליגה המקצוענית באמה"ב.

עזיבתו של מרטין הותירה חור מתחת לסלים וגם הענק פרננדו רומאי (27, 2.13) הגבוה ממרטין בשבעה ס"מ אינו מצליח לסתום חור זה.

שני האמריקאים שמוסטו אשתקד את מכבי ביד אליהו, ריין רובינסון ולינסון סאונס, עזבו גם הם. את מקומם תופסים שני אמריקאים אחרים: לארי ספרינגס (27, 2.00) שחום עוד שהופיע במדי יוסטון, שיקאגו והלייקרס באנ. בי. אי ובראד בראנסון (28, 2.08) לכן לשיחק בליגה המקצוענית באמה"ב ובאיטליה (אשתקד בבראשה). השניים אכבם כדורסלנים טובים אך טרם הצליחו להשתלב לגמרי בקבוצה.

עיקר המעמסה במשחקים עד כה הוטלה על הוותיקים המוכרים לנו היטב ובראשם הרכז המעולה ד"ר חואן אנטוניו קורבאלן (32, 1.84) שהוד בו מכוונתו לפרוש ומיטיב עדיין לשחק. יחד עמו מופיעים איטוריאגה (27, 1.96), די קוראל (26, 1.92), רפאל רולייאן (34, 2.07).

את הצוות של מועדון הפאר הספרדי ממשיכים להוביל המאמן המנוסה מנואל (לולו) סאינז ועוזרו קליף לויק, המכירים היטב את שחקני האלופה הישראלית ובוודאי ינסו להסמין לו מלכודות במשחק ביום חמישי הקרוב.

שלושה מדורגים הודחו במלבורן

כמה הפתעות היו בשמינית גמר [illegible] סטרליה הפתוחה בטניס במלבורן, כאשר המדורגים חמישי [illegible] מצרפת, השביעי [illegible] והשמיני, קווין קארן, יליד דרום־אפריקה הודחו על־ידי מניחים בלתי מדורגים.

לקונט הפסיד לאחר מאבק בן חמש מערכות, לאמריקאי פול אנאקון שפיגר בשתי המערכות הראשונות 6:1, 6:4, 3:6, 4:6, 8:10.

בוד גילברט נוצח בידי בן־ארצו דוסכאגנו בן ה־21 בארבע מערכות וקארן ה"פיינליסט" ב־1984 נוצח ע"י האוסטרלי דוהאן המדורג 297 בעולם 4:6, 6:3, 6:4, 6:4.

יאניק נואה המדורג שלישי, נאלץ להיאבק עם האמריקאי באד שולץ לאורך חמש מערכות לפני שניצח 6:7, 6:4, 6:7, 4:6.

עד כה הודחו שבעה מדורגים. קודם לכן נוצחו, הצ'כי מילאן שרייבר (12), יוהאן קריק, יליד דרום־אפריקה, (10), יעקב לאשק משווייץ (15) וההודי ראמש קרישנאן (16).

הפתעה גדולה היתה גם באליפות הנשים, כאשר האוסטרלית אליזבת סמיילי ניצחה את המדורגת מספר 4, הצ'כית הלנה סוקובה 7:5, 6:3, 5:7 לאחר שפיגרה 5:3 במערכה האחרונה.

ברבע־הגמר תפגוש סמיילי את המדורגת 5, הגרמניה קלאודיה קוהדקילש, שהכניעה את בת־ארצה סילביה האניקה 6:3, 6:1.

מארטינה נאוורטילובה עלתה לרבע־הגמר, בנצחון קל על תומפסון מאוסטרליה 6:4, 6:1, והשוודית לינדקויסט (10) ניצחה את מנואלה מאלייבה מבולגריה, 6:3, 6:3.

פאם שרייוור מארה"ב המדורגת שלישית, הכניעה את הבריטית ג'ו דיורי 6:1, 6:2, והצ'כית הנה מנדליקובה, המדורגת שניה ניצחה לאחר מאבק את הקנדית קארלינג באסט, המדורגת 12, בשיעור 6:2, 6:4, 6:2. דינה גאריסון, המדורגת שביעית, הכניעה את האוסטרלית הותיקה וונדי טרנבול.

הפתעה בזוגות

הפתעה היתה במשחקי הזוגות, כאשר האוסטרלים פיטר דוהאן ולורי וורדר, המדורגים 16, ניצחו את המדורגים 2, בוריס בקר והסלובודאן זיבויינוביץ' 6:3, 7:6.

פול אנאקון מארה"ב וקריסטו ואן רנסבורג מדרום־אפריקה המדורגים במקום הרביעי, גברו על קווין קארן והנרי לקונט, בשלוש מערכות 2:6, 7:6, 14:12.

פאט קאש וגרי דונלי המדורגים 6, הפסידו לגרי מילר וטוד נלסון המדורגים 12, בשיעור 6:2, 4:6, 6:2.

הולנד – הודו 0:2

נבחרת ההוקי של הולנד זכתה בגביע באגדי לאחר שניצחה במשחק האחרון את המארחת, הודו – 0:2.

בטורניר, שנערך בנידלהי, תפסה פולין את המקום השני, לאחר שהכניעה את קניה 0:4 והודו סיימה שלישית.

ברית־המועצות תפסה את המקום הרביעי, בנצחון על דרום קוריאה.

איש לא הצליח לנחש 14 בטוטו

איש לא ניחש 14 תוצאות נכונות במשחקי השבת הוולפת בהם נערכו משחקי "גביע הטוטו" בליגות הלאומית והארצית. לפיכך עובר הפרס הראשון לשבוע הבא, בו הוא יעמוד על מינימום של 800,000 שקל.

מספר ההפתעות שהושגו במשחקי המחזור גרם לכך שמנחשי 13 תוצאות נכונות יזכו ב־11,480 שקל.

126 ניחשו 12 תוצאות נכונות וכל אחד מהם יקבל כ־1,184 שקל. 1028 ניחשו 11 תוצאות נכונות וכל אחד מהם יקבל כ־145 שקל. 6,394 ניחשו 10 תוצאות נכונות וכל אחד מהם יקבל כ־23 שקל.

מינימום הפרסים במחזור הבא יעמוד על 1,400,000 שקל.

אלופת העולם בגלשני רוח הנורווגית וורן אורגן בפעולה

האוסטרי ספרל מועמד ודאי לזכות היום באליפות הגלשנים

מאת ברוך הגן

אם לא יחול מהפך בלתי צפוי הבוקר בשיוט השביעי והאחרון יזכה האוסטרי, רוברט ספרל באליפות הבין לאומית הפתוחה של אסיא בגלשני מפרש הננערכת באילת.

ספרל, שניצח אתמול בשיוט השישי וסיים שני בשיוט החמישי, מקדים בתשע נקודות חובה את יואקים לארסון – מנצח השיוט החמישי.

ספרל יזכה בבכורה בכל מקרה, אם יודרג היום במקומות 1־4. שלישי בדירוג הוא הדני גלן בילסן, שניצח אומנם אתמול באחד מהשיוטים, אך נפסל ואיבד כנראה את הסיכוי לזכות בבכורה.

אלופת העולם לנשים, הנורווגית יורון אורגן, מדורגת שביעית ומקדימה 15 גברים. הבוקר יערך גם דו קרב אישי בין שני חברי הסגל האולימפי הישראלי, אמיר אברהם וגד אברהם, בסיומו יקבע מי מהם יהיה הישראלי הראשון בתחרות.

בינתיים מקדים אורד (מקום 10) את אברהם ב־1.7 נקודות חובה. הגולש המפתיע בן ה־14, עמית ענבר, סיים למעשה את התחרות, לאחר שנפסל במרוץ הראשון ופרש מהשיוט השני לאחר התקלות עם אורד.

שייט

שני מנצחים כבר נקבעו: עלי חמרי בין הסטודנטים ותמי ישראלי.

אהרון בוצר, סגן יו"ר ההתאחדות הבינלאומית בגלשני מפרש, הביע את אכזבתו מהשגי הגולשים הישראלים, אך לדבריו ניתן יהיה להכין את הגולשים הישראלים היטב לקראת אולימפיאדת סיאול.

לאחר נצחונו המשכנע בנוק אאוט טכני על טומי קאלי חיבק אלכסיס אספינוזה את בנו בן השנתיים ופרץ בבכי

יפאני מצטיין בליגת הכדורגל בעמק יזרעאל

מאת שמעון וייס

מתנדב יפאני בן 24, השוהה בקיבוץ תל־יוסף שבעמק יזרעאל, גונב מדי שבת את ההצגה במשחקי הליגה האזורית בכדורגל ומוביל את קבוצתו, הפועל תל־יוסף, לנצחונות גבוהים על יריבותיה בליגה.

המתנדב, יושי הוסה קולדה מהעיר אואיטה, המרוחקת קרוב לאלפיים ק"מ מטוקיו, ניחן בתכונות של כדורגלן מעולה ולדעת מאמנים ושופטי כדורגל שראוהו, טוענים, רמתו של המתנדב היפאני גבוה הקודמה זהה לרמה של הליגה הארצית ואף הליגה הלאומית שלנו.

בכל משחק רואג יושי, המשחק במרכז השדה, לפסם את חבריו לקבוצה בכדורים שקשה מאוד להחטיאם. הוא עצמו ממעט להבקיע שערים. יכולתו הוירטואוזית הפכה אותו לכוכב אמיתי בחצר הקיבוץ ואפילו אנשי "הפועל" בית שאן התעניינו באפשרות שהמתנדב היפאני ישחק בשורותיהם, אלא שהתברר, כי הוא בא לישראל לתקופה של מספר חודשים ואין בכוונתו לעשות קריירה ספורטיבית בארץ, אלא להכיר את אנשיה ונופיה ולשוב לביתו.

לדבריו, מעולם לא ראה בכדורגל מקצוע ולפיכך לא חשב להיות כדורגלן מקצועי. גם החיזורים הבית־שאנים וההתלהבות בעמק מיכולתו, לא שינו מתוכניותיו של המתנדב היפאני שהפך לכוכב הכדורגל בעמק.

50 התזמורת הפילהרמונית הישראלית
מנהל מוסיקלי: זובין מהטה

קונצרט לנוער מס' 1

זובין מהטה
מנצח

בהשתתפות:
שרון בצלי, חלילנית – **יפעת ולטמן**, צ'לנית – **דניאל פלאם**, מנגן בטרומבון – **רועי שילוח**, כנר
התזמורת הפילהרמונית הצעירה

בתכנית מיצירות:
פרדיננד דוד, צ'ייקובסקי, שמיטאו, לאלו ורימסקי־קורסקוב

תל־אביב, היכל התרבות ע"ש פרדריק ר' מאן
יום שלישי, 20 בינואר 1987 בשעה 5.00 אחה"צ

מינהל מקרקעי ישראל

"בנה ביתך" בכרמיאל, מגדל העמק, נצרת עילית ועפולה
יתרות מגרשים

במסגרת תוכניות "בנה־ביתך" שפורסמו בעבר, נותרו מגרשים בהתאם לפרוט שלהלן:

א. כרמיאל – גבעת־מכוש
במסגרת תוכנית שפורסמה באוקטובר 1986, נותר מגרש אחד לבניה חד־משפחתית.

ב. מגדל־העמק
במסגרת התוכנית שפורסמה באוגוסט 1984, נותרו 3 מגרשים חד־משפחתיים לבניה חד־משפחתית ו־2 מגרשים דו־משפחתיים לבניה דו־משפחתית בקיר משותף.

ג. נצרת־עילית
במסגרת תוכנית שפורסמה באוגוסט 1984, נותר מגרש אחד לבניה חד־משפחתית ו־4 מגרשים דו־משפחתיים לבניה דו־משפחתית בקיר משותף.

ד. עפולה – גבעת המורה
במסגרת תוכנית שפורסמה באוגוסט 1984, נותרו 18 מגרשים לבניה חד־משפחתית ו־4 מגרשים דו־משפחתיים לבניה דו־משפחתית בקיר משותף.

המגרשים יוקצו לציבור לפי ערך קרקע, תנאי תשלום, אשראי והוצאות פיתוח מעודכנים. יתר התנאים, כפי שפורסמו בברושור המקורי וכפוף לשינויים המתחייבים מפרסום זה.
הקצאת המגרשים לציבור תחל ביום רביעי 28.1.87 שעה 10.00 בשעה זו תתקיים הגרלה בין הנוכחים במקום.
יתרת המגרשים ישווקו בשיטת "כל הקודם זוכה".
בעת ההרשמה שתערך במשרד ערים, חברה לפיתוח עירוני בע"מ, רחוב עצמון 16/100 נצרת עילית, טל' 065-71312 - יש להפקיד סך של 500 ש"ח, בהמחאה בנקאית, לפקודת מינהל מקרקעי ישראל, וזאת כמקדמה על חשבון ערך הקרקע.
פרטים נוספים ניתן לקבל בחברת ערים, בכתובת הנ"ל.
תוקף הודעה זו עד לגמר שווק המגרשים ולא יאוחר מ־31.3.87.

"בנה ביתך" – בקרית־מלאכי – שכ' צמונית
יתרות המגרשים

במסגרת תוכנית "בנה ביתך" שפורסמה בחודש יוני 1986, נותרו 10 מגרשים לבניה חד־משפחתית ו־10 תאומי מגרשים דו־משפחתיים לבניה בקיר משותף.
מגרשים אלה יוקצו לציבור לפי ערך קרקע, תנאי תשלום, תנאי אשראי והוצאות פיתוח - מעודכנים. שאר התנאים כפי שפורסמו בברוסקפט וכפוף לשינויים המתחייבים מפרסום זה.
הקצאת המגרשים לציבור תחל ביום רביעי 28.1.87 בשעה 17.00, במשרדי המועצה המקומית בקרית מלאכי. בשעה זו תתקיים הגרלה בין הנוכחים במקום.
יתרת המגרשים ישווקו בשיטת "כל הקודם זוכה", במשרדי מינהל מקרקעי ישראל מחוז ירושלים, רחוב בן־יהודה 34, קומה 12, טל' 224121 בימים ובשעות העבודה המקובלים.
בעת ההרשמה - יש להפקיד סך של 500 ש"ח בהמחאה בנקאית לפקודת מינהל מקרקעי ישראל, וזאת כמקדמה על חשבון ערך הקרקע.
פרטים נוספים ניתן לקבל במחוז המינהל, בכתובת הנ"ל.
תוקף הודעה זו עד לגמר שווק המגרשים ולא יאוחר מ־30.4.87.

מינהל מקרקעי ישראל מחוז תל אביב
הצעה להחכרת מגרש המיועד לבנית יחידות דיור, חנויות ומשרדים בגבעתיים
מכרז מס. תא/143/86

מינהל מקרקעי ישראל מבקש הצעות לחתימה על חוזה פיתוח בגין קרקע שפרטיו בעת פרסום המכרז הם כדלהלן:

גוש מספר	חלקה מספר	מגרש מספר	שטח במ"ר בערך	יח"ד אחוזי בניה	מחיר מינימום מ"ר בש"ח (לא כולל מע"מ)	גובה פקדון בש"ח
6161	486	16	6,006	280	7,833,913	150,000

* בנין מס. 26 - שיכיל 59 יחידות דיור מהם 15 יחידות בבניה מדורגת בשטח בניה של 7,670 מ"ר+950 מ"ר חנויות+150 מ"ר חנויות או משרדים, סה"כ 8,770 מ"ר בניה ב־11 קומות.
בנין מס. 27 - שיכיל 55 יחידות דיור מהם 15 יחידות בבניה מדורגת בשטח בניה של 7,150 מ"ר+700 מ"ר מסחרי+150 מ"ר חנויות או משרדים, סה"כ 8,000 מ"ר בניה ב־10 קומות.
סה"כ בניה במגרש - 16,770 מ"ר המהווים 280% בניה.
את חוברת מסמכי המכרז ניתן לקבל תמורת הסך של 40 ש"ח, (כולל מע"מ), בהמחאה בנקאית, במינהל מקרקעי ישראל, מחוז תל אביב, דרך פתח תקוה 116, (בית קלקא), בימים ובשעות העבודה המקובלים.
המועד האחרון להגשת ההצעות למכרז הוא 12.2.87 שעה 12.00 בצהרים. הצעה שלא תימצא בתיבת המכרזים ביום ובשעה האמורים, מסיבה כלשהיא - לא תדון. אין מינהל מקרקעי ישראל מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או הצעה כלשהיא.

هكذا من الأصل

هكذا صدر الأصل

המלכה ליר×2

תיאטרון

מאת חוה נובק

„הבימה": „מירל'ה אפרת" מאת י.גורדין: תרגום ועיבוד מרים קיני; בימוי עמית גזית; תפאורה אלי סיני; תלבושות טובה קליינר־סדן; תאורה נתן פנטורין

וידוי קטן: הלכתי להצגת „מירל'ה אפרת" ב„הבימה" עם לא מעט חששות בלב. אינני מכירה מקרוב את התיאטרון האידי, מלבד הצגה אחת שראיתי בתיאטרון הממלכתי האידי בבוקרשט, ושתי הצגות שראיתי בארץ. לא הכרתי את עברו של תיאטרון זה, לא ידעתי את אמניו הגדולים, חוץ מכמה שמות, כמו קאמינסקה,' מיכאולס, רינה קניג, לא היו באמתחתי הרבה נתונים על פעלה. לכל היותר כמה דעות קדומות שבהן אני מתחלקת עם רבים מצופי התיאטרון הישראלי. לכן היתה הפתעתי גדולה ונעימה.

קודם כל – טיב המחזה. זוהי יצירה דרמטית כתובה היטב. אמנם מורגשת כאן השפעתה של היצירה השקספירית, של „מלך ליר" בעיקר, אך גורדין ידע להתאים את הקונפליקט של ליר למציאות חייה של החברה היהודית בזמנו, הצעיד על הבמה גלריה של דמויות מעוצבות באמינות, ובנה תפקידים שהם תאווה לחיכו של כל שחקן. נכון גם שזוהי מלודראמת קיטש, אם תרצו, אך ניסים אלוני כבר אמר שקיטש זה יפה ובכלל, מי קבע שהמלודראמה חייבת להיעלם מעל הבימה?

המסגרת התפאורתית, של מסך ורקע מורכבים כאילו מארגזי עץ, רומזת, כבר בפתיחה, על כך שכאן הוצא משהו ממחסן ההסטוריה. אולי ממחסן הגרוטאות שלה. אלי סיני, התפאורן, לא השתדל כאן לתת מסגרת אסתטית. חוץ מבית אפרת – בחלקה הראשון של ההצגה, התפאורה אינה מושכת את העין, אך היא משמשת משענת למה שיש להצגה לומר. עמית גזית, בעבודת הבימוי שלו, נתן להצגה לומר זאת בלי התחכמויות חדשניות, בגישה ישירה למלודראמה שבה, המדברת ממילא אל לב הצופה. אפשר לשער שהיצירה היתה מאבדת מכוחה הרגשי, אם היתה נעשית כאן עבודת בימוי „מודרנית". נסיוני לימד אותי שהשתדלויות לחדש טקסט מסויים בגישה עכשווית מדי הובילו להפשטה בלתי רצויה ולאובדן ערכה של היצירה וה„דיבוק" האחרון של „הבימה" וגם זה שהעלה יוסי יזרעאלי בחאן הירושלמי הם דוגמאות טובות לכך).

כבואה לתרגם ולעבד את מחזהו של גורדין, השתדלה מרים קיני להיות נאמנה למקור אך בה בשעה השתדלה להתחשב בסבילותו של הקהל כאן ועכשיו. בחלקו הארי של העיבוד היא עשתה מלאכה טובה, בעיקר במה שנוגע לקיצורים. תמונה שלמה, זו של הסיום, הושמטה, וה„סוף הטוב" המרומז בא במקום האמירה המפורשת מדי של גורדין. אינני יודעת במה עזרו הצירופים החדשים לטקסט הישן, אך היות ואת המקור אינני מכירה, איני יכולה לחוות דעה על כך, לכל היותר אוכל לומר שלא הרגשתי ב„הדבקות" שנעשו לטקסט, וזה סימן טוב.

ערכה הגדול של הצגת „הבימה" היא במשחק וכאן ניתנת לצופה, המוכן לראות פעמיים את ההצגה, הזדמנות מעניינת להשוות בין משחקן של שתי שחקניות גדולות. כפל התפקידים הניתן לליא קניג ולמרים זוהר, המתחלפות ביניהן בשני התפקידים הראשיים של ההצגה – בגילומה של מיר'לה ושל מחלה המשרתת, הוא נסיון תיאטרוני רב עניין. יש בין שתי השחקניות הבדלי טמפרמנט ואופי המשתקפים היטב בהצגה. ליא קניג מפגינה נוכחות מלכותית ממש בדמותה של מיר'לה, משחקת אותה באנרגיה מירבית, בקורטוב של סרקאזם, בהפגנת היד החזקה אך הלב הרך, וכך, במידה מסויימת, גם בתפקידה של המשרתת. מיר'לה של מרים זוהר רכה יותר. את מקום הסרקאזם תופס הדגש על אצילותה של הדמות. בגילום דמותה של המשרתת היא מפגינה יותר את סבלה של הדמות, קרובה יותר לבכיינות השייכת למלודרמה האידית. על כל פנים, בשני הגילומים מודגשת הטרגדיה של האם ואשת העסקים בעלת יד הברזל, שכלתה רומסת אותה, מפני שהיא מעדיפה לקחת על עצמה את הסבל, מאשר לתת לכנה־האהובה לסבול. גאוותה של מיר'לה, חוסר יכולתה למחול, אפילו ברגעי השיא של הקונפליקט עם בניה, מאפיינים את הטיפוס ההסטורי של הגבירה היהודית, וכאן נפרדות דרכיה מזו של המלך ליר. התפנית הזאת מוצאת את ביטויה הנאות במשחקן של שתי השחקניות, כל אחת על פי דרכה ואישיותה האמנותית.

אך אין ההצגה ב„הבימה" מסתפקת בהזדמנות הניתנת לשתי הכוכבות־הפרימאדונות. כל תפקיד מעוצב היטב, ובכך מתבטא כאן כוח בימויו של עמית גזית. נכון שהועמדו לרשותו גם הכוחות הדרושים. חתן פרס ישראל השלישי בהצגה, שמואל רודנסקי, נוגס בתיאבון רב בבשר תפקידו של שלמון, מנהל עסקיה של מיר'לה. וכשניתן לו בשר שכזה הוא יודע לאכול אותו בתאבון ולהשביע גם את תאבונו של קהלו. מוסקו אלקלעי ורבקה גור מעצבים בכשרון רב את דמות הזוג נחומצ'ה וחנה דבורה זוגתו, מחותניה של מיר'לה, עניי העיירה שכל רכושם הוא היחוס המשפחתי והבת היפה. בחבורה הצעירה מצטיינת בעיקר יעל פרל, בתפקיד כלתה של מיר'לה הלוחמת מלחמת חורמה ביוקרתה של חמותה. היא מתבלת את הדמות בערבוביה של קרתנות ידידית אופיינית ביחסה אל מיר'לה והתרפסות נשית אל בעלה, בת מתאימה לנחומצ'ה של חנה דבורה. את שני הבנים משחקים עמי ויינברג ושמעון כהן המוצא את הטון הנכון לגילום הבן המפזר בהתהוללותו את הרכוש המשפחתי. כל דמות מגולמת בכנות ועונה לדרישות האיפיון שגורדין העניק להם.

אני בטוחה שההצגה תהפוך לשלאגר התורן של „הבימה" ואולי יניע אחרים מאיתנו להתייחס ביותר כבוד לתיאטרון האידי.

גלריה של דמויות (מימין לשמאל): עמי ויינברג, שמואל רודנסקי, ליא קניג ומרים זוהר (כאן בתפקיד מירל'ה)

מילגות ע"ש שלמה מיכואלס

בהצגת הבכורה החגיגית של ההצגה „מירל'ה אפרת", הכריז שר הקליטה יעקב צור על הקמת קרן מיוחדת שתאפשר הענקת מילגות וקיום סדנאות בנושא „תיאטרון יהודי". הקרן תישא את שמו של מנהל התיאטרון היהודי במוסקווה, **שלמה מיכואלס**, שנרצח בשנת 1948 על ידי שליחיו של סטאלין.

ההרכזה על הקמת הקרן נעשתה במהלך טקס לזכרו של מיכואלס בו השתתפו גם בנותיו של השחקן, נטליה ונינה. שחקן „הבימה" ישראל בקר הקריא שיר שכתב פרץ מרקיש לזכרו של מיכואלס.

במוזיאון ישראל יערך הערב קונצרט שיוקדש לדמותו של באך האיש, כפי שהיא מתבטאת ביצירות שכתב והקדיש לבני משפחתו ולאנשים במעלה שאיתם נפגש. היצירה הידועה ביותר היא „המנחה המוסיקלית", שהוקדשה לפרידריך השני (הגדול), מלך פרוסיה. בקונצרט תושמע היצירה בעיבוד לשמונה כלים, שעשה במיוחד המנצח **יואב תלמי**. בקונצרט ישתתפו, בין השאר, זמרת הסופרן **צילה גרוסמאייר** ונגנית הצ'מבלו **אליזבת רולוף** בביצוע קטעים מתוך „הספרון לאנה מגדלנה" וכמה מהפרלודים הכורליים, שנתגלו לא מכבר בספריית אוניברסיטת ייל בארה"ב. [illegible] המוקדמות ביותר של באך.
– החותם האישי [illegible] בקריאת מכתבים וקטעים.

טלוויזיה

מאת מירי פז

נראה ואינו רואה

מצוקתה של המחזאות העברית בת־ימינו נובעת, כנראה, מן הקושי הבלתי־נסבל שבתחרות עם המציאות הישראלית. על המחסור העגום בדרמות מקור מפצה תמיד המציאות. מיטב הדרמה מצוי כיום במשדרי התעודה. ברובם כיכבו באחרונה הנוכלים הגדולים כגיבורי אופרות־סבון לתפארת, והקטנים – כגיבורי מותחנים פאתטיים. מדובר במותחנים מן הז'אנר הלאדיות, כאלה שיש בהם הד קלוש לאיכויות ספרותיות קצת גוגוליות או ארנבורגיות.

כמעט כמו לאייזיק רויטשוואניץ, גיבורו של איליה ארנבורג, שנתפס בשל גניזה מיותרת, נתפס מרק אלפרד, גיבור סידרת „שידור חוקר" בשל אי צפיה בטלוויזיה. על פי השם מרק אלפרד, המרמז על קירבה כלשהי לאיים הבריטיים, היינו מתפתים להאמין שמדובר באיזה גיבור אפרורי שמראיתו השלומיאלית היא רק כסות למוחו החד־כתער, לנשמת יוצר החוטא בסתר בכתיבת שירה קאנונית. אך מיהו מרק אלפרד שבסידרתנו? לא שלומיאל־גאון, לא אפור־צונן־ואלגנטי, אלא אחד דהוי וצחיח שעשוי, לכל היותר, לחטוא בסתר במימכר דגים מלוחים. ובגין אחד שכזה עומדת משטרת ישראל במצב הכן ממושך, ובגין אחד שכזה מתהפכות נשים עלי משכב מרוב מפח־נפש ואכזבה, ומתענים סוחרים ערמומיים איך, איך הצליח להערים עליהם.

בעל חוות מוכר המליחים בגימלאות הצליח – ממה שנפרש לפנינו ב„שידור חוקר" – להונות בעלי עסקים, מוכרי תכשיטים ומוכרי תשמישי קדושה ומי לא; הצליח להוציא במירמה כספים מנשים רכות־לבב בהבטחות קצה האושר, כלומר נישואין. מי היה מאמין. איזה קסם אפל עמד לו בכל מעשי ההונאה והמירמה שביצע? מהו סוד התיחבום שאיפשר לו להימלט מידי כוחות המשטרה?

לא קסם ולא תיחבום עמדו לו לאלפרד, אלא נכסי צאן ברזל נצחיים היו נר לרגליו: האמונה המרצקה מאוד באיוולתם של הרבים. האיש שהצליח לרמות רבים ולאורך זמן, נלכד בשל איוולת רווחת שלא היה שותף לה: צפיה בטלוויזיה. הישתמטות מפרטנות הכלל הבריעה אותו. נכל שכמותו, איך התחמק מתשלום האגרה.

גדולה מן החיים

עוד אופרת סבון הגדולה מן החיים עצמם היא מירה אברך, האשה הגדולה מן החלומות, המתראיינת ב„ערב חדש". אין הדברים נאמרים בזילזול אלא בהשתאות אמת.

נזדמן לי לפגוש את מירה אברך, לפני כשנתיים בעת ביקורו של ראש הממשלה בפאריס, ואני אומרת במלוא האחריות שמה שעשה את הביקור הזה לממלכתי היה נוכחותה המלכותית, הבלי מעורערת. ספק אם הביקור הזה היה נכנס להיסטוריה של היחסים הבין־לאומיים אילמלא מירה אברך, שגדולים ושועים היו לעפר לרגליה, שיועצים מדיניים עלו אליה לרגל ודיפלומטים בכירים נעו ביראת כבוד לכל זיע אצבע שלה וקפצו לדום לכל־מנוד ראש שלה, ושמקורבי האליזה, בראותם את ההוד והנורא שהיא משפיעה סביבה, פערו פיהם בתמהון ונאלמו דום ונעתקה נשימתם. כל ארמון האליזה מלא כבודה.

אני יכולה להעיד גם במלוא האחריות ששמעון פרס זכה לכבוד בלתי־רגיל על שהסכימה לצרף אותו כאורח גלוחה בפמלייתה הממלכתית. אומרים שהכל בגלל קשרים קודמים שהיו לו עמה. רבים יודעי דבר ידעו לספר שהעניין נתאפשר הודות ללובינג הנמרץ שעשתה מנגה לשמעון אצל מירה, שהרי השתיים הן ידידות בלב ובנפש. עניין זה נרמז בעדינות באחד ממדורי החברה המלבלבים המוקראים ביותר במדינה תחת הכותרת „חפש את האשה". לעומת זאת, בטורים המדיניים ניסו פרשנים עתירי־מקורות לפענח את מערכת הקשרים הענפה שבזכותה נדחק שמעון פרס למסעה של אברך. פרשן אחד הצביע על קשריו הטובים של פרס עם הנשיא מיטראן, ומיטראן עצמו – סיפר פרשננו – צילצל למירה וביקש שתעשה טובה קטנה לידידו שמעון (פרשן מריגו בעתון מתחרה טען שהיה זה נשיא מקסיקו שתיווך בפרשה. ברם, גירסאות אלה הופרכו על ידי פרשן כלכלי בכיר, מומחה לסחר מטבעות, שידע לספר בבטחון כי היה זה מעצב המטבעות יעקב אגם, ידיד צמוד של מירה אברך (הוא תלוי על קירות ביתה) ומידעו של פרס שהרים טלפון לידידו הטוב ז'אק לאנג שר התרבות דאז, והתחנן בפניו שישכנע את מירה לקחת את שמעון למסע. היה זה רק לאחר שהשר ז'אק לאנג הצהיר שאין הוא רוצה להתערב בענייניה הפנימיים של מדינה ריבונית, שמנגיה הטילה את מלוא כובד משקלה, הזמינה את עצמה לשיחה בארבע עיניים עם מירה (שיחה שתוכנה שמור עתה לפירסום עולמי ראשון במדור זה) ואמרה: אם תקחי אותו, את שמעון, אני מוותרת על מקומי בפמליה. בחישוב מהיר חישבה מירה, שחילופין כאלה באים בחשבון כיון שלא צריך להיות איש מן הפמליה הממלכתית וממילא יהיה מקום לכולם. כך מתבהרת הסוגיה שהעסיקה את התקשורת במשך שבועות ארוכים: זו בדיוק הסיבה שבגללה לא נסעה מנגיה לפאריס.

סוף טוב הכל טוב. שמעון פרס היה, כזכור, האישיות הבכירה ביותר שליוותה את מירה אברך במסעה לפאריס.

פסוקו

זה לא שייך לטלוויזיה, אך מדובר במשפט מחוזי מעורר מחשבה שראוי לחרות אותו על לוח ליבנו. הוא שייך למלונאי חיים שיף הקשור לבנקאי ארנסט יפת באמצעות הידידה המשותפת ששונה וינר. וכה אמר שיף בראיון לאריה אבנרי ב„ידיעות אחרונות": "אם יקימו ועדת חקירה על מה שנעשה במדינה, יראו שאין מדינה".

צועדים עם הזמן

אולי בכל זאת מגיע צל"ש צבע לתקשורת. הדירקטוריון הלאומי התכנס בשבוע שעבר וזה משהו. צל"ש לתקשורת על שגינתה, גידרה, גינתה, חירפה, וגידפה והשפה את הדירקטוריון הלאומי במלוא מערמיו המשוגעיים.

ועוד צל"ש קטן לטלוויזיה על שליוותה את אופרטת־יפת הדירקטוריון הלאומי בפרשנות והקבלות מחכימות: בעיתוי מושלם הקרינה הטלוויזיה בליל שבת האחרון את „הבג' וקליין", סיפור מעלליהם של שודדי הצלולויד הרומנטיים ביותר, ובליל שבת לפני שבועיים הקרינה את „השוד המושלם". אז מי כאן צועד עם הזמן? הטלוויזיה יודעת היה בנק־לאומי צועד עם הזולים. על מעותינו, כמובן.

שואה ממוסחרת

קולנוע

מאת יגאל משיח

„קציר הזעם", קולנוע „פאר", ת"א

„קציר הזעם", סרט גרמני בלא אשמה ותרסה, עם כל הצהרותיו הנאצלות, הוא סיפור אירוטי ממוסחר בנוסח השבוייה הסקסית במרתף („האספן") וסוהרה המאוהב.

יהודיה תוסנית נמלטת מטראנספורט למחנה ההשמדה ולאחר כמה ימים של רעב וכפור ביערות, מוצא אותה פולני טוב, בנו של רב טייסים. אביו נפטר, אחיו נשלח למחנות כעון ברי נגד הנאצים והוא, פרח כמורה כושל, חוזר לנהל את המשק עד שתיגמר המלחמה. זו מסגרת הסיפור. בפנים, במרתף, מתפתחת תשוקתו האובססיבית של בן הסייס אל היהודיה היפה, ובחוץ מתרחשים נוראות המלחמה: רכבות המוות עוברות, בתי יהודים נבוזים, עלוקות המלחמה עושות כדרכן עסקים טובים מרכושם המוחרם של הנדונים. כלסין מגלה את מקום מחבואו של היהודי רובין והנאצים מוציאים אותו ואת מגיניו להורג. האצילה הפולניה, גבירתו לשעבר של הסייס, מנסה לסייע למחתרת, נתפסת ונהרגת, אבל הכל רק מקשט את הסיפור האמיתי במרתף.

„קציר הזעם", (בבמאית, אניישקה הולנד), בדרכו המלודרמטית, ממחיש את אימת הכיבוש הנאצי – אבל שדרת העלילה היא אהבת הסייס לשבוייתו היהודיה המתפתחת באמצעות כל גחמותיו הויזואליות של סיפור חשק תאוותני מאוד: סצינות עירום, הצצות, התפשטות, ומשגל חייתי פה ושם. „קציר הזעם" ממחיש את האימה האורבת מעבר לסף ואי שם, לקראת הסוף, אפילו קשר אותנו אל שני האוהבים. זו הצרה. חוסר היחס בין מס השפתיים לעניין האמיתי. העלילה רוחצת בסמלים ספיריטואליים, אור שמימי פה ושם, צלבים ואיקונינים שתולים ברקע. מעבר להתכתשויות הפלקטיות על אלוהים ואדם, יהדות ונצרות המעניקים רק רצינות בריה, שתולה האירוטיקה: במרתף, במטבח (על השולחן) ועל הגורן בנוסח תום ג'ונס. סקס ושואה ממשיכים להעסיק את הקולנוע („שומר הלילה", „שבע יפהפיות", „אהבה בגרמניה"). חלילה וחס עוד נזכה למחזמר.

הבמאית, אניישקה הולנד

להסתכל במראה

270 קריקטורות מוצגות בימים אלה במוזיאון חיפה לאמנות חדשה

מאת אריאלה ראובני

פני הדור כפני הקריקטורה שלו. זו תמצית המסר של תערוכת הקריקטורות „מול הראי", שנפתחה השבוע במוזיאון חיפה לאמנות חדשה. בתערוכה, הממלאת את מרבית אולמות המוזיאון, משתתפים 28 ציירי קריקטורות ישראליים, המציגים כ־270 קריקטורות, שצוירו ופורסמו בחלקן הגדול, בין השנים 1980־1986.

פרופ' אבנר זיו, מאוניברסיטת תל־אביב, מציין במבוא לקטלוג התערוכה, כי על אופיה הפוליטי של מדינה אפשר ללמוד, למעשה, מהדרך בה מוצגים מנהיגיה באמנות הדור. בארצות טוטאליטריות מתפרסמים דיוקנאות של המנהיגים, בעוד שבדמוקרטיות מתפרסמות קריקטורות. „אם כמות הקריקטורות על המנהיגות יש בה כדי לשמש מדד לדמוקרטיה – הרי שישראל היא דמוקרטיה גדולה."

התבנית המקורית של תערוכת הקריקטורות במוזיאון חיפה היתה קטנה יותר בהיקפה, אולם משהחלה לקרום עור וגידים היא התרחבה. „ההיענות היתה יוצאת מן הכלל", מספרת אירית מילר, אוצרת התערוכה. בין משתתפי התערוכה אפשר למצוא שלושה דורות של קריקטוריסטים ובהם זאב, פרי, שמוליק, לוריא, מושיק, מייק, פרידל, צילה ודידי, רובינגר, שטרן, אבי כץ, אבנר כץ, שילה, גבע ואחרים. התערוכה מחולקת למדורים: פוליטיקה, כלכלה, בטחון, חברה, הווי, איכות־חיים והומור.

מדור מיוחד מוקדש לאריה נבון, ותיק הקריקטוריסטים בישראל, שהחל לצייר קריקטורות עוד בשנות העשרים. בקריקטורות הפוליטיות שלו, שרובן התפרסמו ב„דבר" היפנה נבון את חיצי הביקורת שלו כלפי השלטון המנדטורי והנאציזם, הוא תיאר את הפלמ"ח, את לוחמי תש"ח את ההעפלה ותקומת המדינה ויצר את דמות הילד חובש כובע הגרב, שהפך, עד מהרה, לסמל של ישראל בחיתוליה.

– האם יש לקריקטורות מכנה משותף?

אוצרת התערוכה סבורה, כי בקריקטורות אפשר למצוא את התמונה העולה בבבואה של החברה הישראלית: אידיאלים וערכים ציוניים הומרו בערכים חומריים ומחברה תחרותית ומשיגנית. היא מציינת עוד, הבימה הבקורתית והסטירית של רוב הקריקטורות, גם בנושאים המוצרים ביותר, היא שקולה, מרודה ואחראית. „נטיה זו נובעת מעצם מבנה המיוחד של החברה בישראל, הנתונה במצור, ובלחצים תמידיים וכן מהגישה ההומניסטית היהודית שכל ישראל ערבין זה לזה".

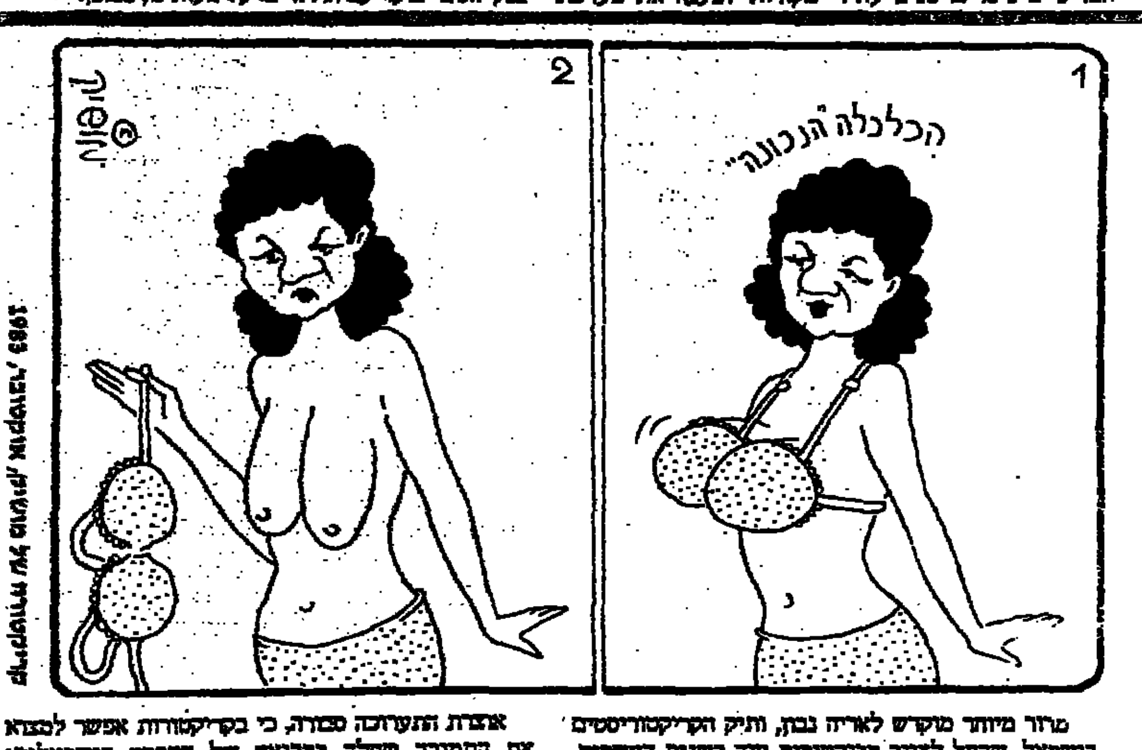

אלברט איינשטיין ב„הבימה"

בימים אלו החלו בתיאטרון „הבימה" בחזרות על מחזה יחיד, „איינשטיין", מאת **גבריאל עמנואל**, בבימויו של **הווארד ריפ** ובביצועו של **מישה אשרוב**.

המחזה מתרחש בחדר העבודה של אלברט איינשטיין בפרינסטון, בערב יום ההולדת ה־70 שלו. המדען הדגול מתייחס לאספקטים השונים של אישיותו כפיסיקאי, פציפיסט ויהודי ציוני, שעה קצרה לפני קבלת אות כבוד מהאוניברסיטה העברית בירושלים.

הבמאי הווארד ריפ הוא עולה חדש מקנדה שהגיע ארצה לפני שנתיים. בקנדה הוא היה המנהל האמנותי של תיאטרון „הנפש", אותו הקים יחד עם המחזאי גבריאל עמנואל, קבוצת תיאטרון היחידה בקנדה שהעלתה מחזות יהודיים. לפני כשבועיים, עם עלייתו ארצה של גבריאל עמנואל החליטו לקיים את הקבוצה גם בארץ.

בולים

מאת אריה לינדנבאום

ג'ודי רזניק וארתור שניצלר – חותמת ובול

שני פריטים חדשים בנושאים הקרובים לאכפתנו צפויים בקרוב בארצות־הברית ובאוסטריה. בארצות־הברית צפויה חותמת מיוחדת לג'ודי רזניק ובאוסטריה בול שניצלר. דואר ארה"ב יטביע חותמת מיוחדת לזכרה של טייסת החלל, ג'ודי רזניק, שנספתה אשתקד באסון צ'לנג'ר.

לזכרה של ג'ודי רזניק כבר הוכנה חותמת־דואר עוד בשנה שעברה, אבל נראה שבני העיר עקרון באוהיו מעוניינים בהנצחה נוספת והחותמת לזכרה הוטבעה שוב. לג'ודי רזניק היו כבר כמה הנצחות בולאיות מחוץ לארה"ב ואפילו במדינה מזרח־אירופית. בהונגריה הופיעה, לזכר צוות החללית צ'לנג'ר, דפית זכרון עם שמות כל אנשי החללית שנספו.

דואר אוסטריה פירסם את לוח ההנפקות שלו לשנת 1987 וברשימה מצאנו דיוקן יהודי אחד – הסופר ארתור שניצלר.

בתחילת המאה העשרים היה שניצלר ראש המדברים של הזרם הקל והמשעשע של הספרות האוסטרית. הוא נולד ומת באוסטריה (1862–1931). שניצלר היה רופא במקצועו, אבל עסק בכתיבה והיה דרמטיקן ומספר שרוב יצירותיו מתרחשות בוינה.

בול שניצלר נושא דיוקן ויופיע בחודש מאי.

16 הנפקות

באוסטריה יהיו השנה 16 הנפקות: החודש יופיע בול „מאה שנה לחינוך מבוגרים בווינה": בפברואר שתי הוצאות: „מאה להולדתו של אנטון פאיסטאואר" ו„מאה להולדתו של אלברט פאריס גיטרסלו": במארס – „שיוויון זכויות לנשים וגברים": באפריל – „התערוכה עבודה־אדם־מכונות": במאי שלוש הוצאות: „125 להולדתו של הסופר ארתור שניצלר", „1100 שנה ללוסטנאו" ו„פתיחת המרכז האוסטרי בווינה": ביוני שוב שתי הוצאות: „הקונגרס הבין־לאומי ה־8 לדפוס על היבטיו השונים, בווינה" ו„100 שנה להפלגת אוניות בים אכן": גם באוגוסט שתי הוצאות: „25 שנה למות הפרופסור שרודינגר" ו„125 שנה לתערוכה בפריי־שטרט": בספטמבר שתי הוצאות: „הקונגרס העולמי של בנקים – וינה 1987" ו„250 שנה להולדת המלחין מיכאל היידן". את הרשימה מסיים חודש נובמבר, אף הוא בשתי הוצאות: „200 שנה למותו של כריסטוף ויליבאלד גלוק" ו„יום הבול 1987".

בצרפת – ברנרד הלפרן

דואר צרפת מביא את תרומתו לאלבומי „יודאיקה" בהנפקת סידרה בת 6 בולי דיוקן של רופאים מפורסמים, ביניהם ברנרד הלפרן (יהודי?) (1904–1978), אימונולוג, מומחה במחקרים נגד אלרגיות.

שאר הדיוקנאות: אדווין ג'מוט (חקר מחלת השינה), צ'ארלס רישה (בעל פרס נובל ברפואה), ז'אק מונוד (בעל פרס נובל ברפואה), ז'אן רוסטנד (מחקרים בגנטיקה) ואלכסנדר ירסין (מגלה חיידק הדבר).

ב־1987 – 5 הנפקות

שנת 1986 מאחורנו ובאלבומי הבולים נפתח דף חדש לשנת 1987. לוח ההנפקות של השרות הבולאי הישראלי כולל 5 הנפקות:

● בפברואר תופיע סידרת עופות מן המקרא: דורסי לילה – ארבעה בולים.

● באפריל – בול זיכרון לחללי צה"ל וגליון לתערוכת „חיפה 87" ובול 1 לכינוס הפועל.

● ביוני – 75 שנה לקופת חולים, תערוכת כלבים עולמית, „ישראל נקיה" וחובבי רדיו.

● בספטמבר – מועדים לשמחה (3–4) ובול הרב עמיאל.

● בנובמבר – 3 בולים עם מסעות חוקרים במאה ה־19 ובול דיוקן לפנחס רוזן.

נוסף לבולים שפורסמו צפויות הנפקות נוספות, לרבות כלילים וגליונות מזכרת לרגל תערוכות בולים בחו"ל, שישראל תיטול בהן חלק.

יתכן ששלושת הבולים למסעות חוקרים יופיעו בצורת גליון זיכרון.

גליון „חיפה 87" כולל ארבעת בולי דורסי הלילה ומחירו 3 ש"ח, אף־על־פי שערכם הנקוב של הבולים הוא 2 ש"ח.

הערך המוסף מיועד למימון תערוכת בולים.

לוח ההנפקות בתורכיה

דואר תורכיה פירסם את לוח ההנפקות לשנת 1987 ובו: פרפרים – 4 בולים; שנת המגורים העולמית – 1; אירופה המאוחדת – 2 בולים; המוזיאון הלאומי – 4 בולים; 16 מדינות תורכיות – 4 בולים; נשיאי תורכיה – גליון זיכרון; אמנות – 4 בולים; הקונגרס ה־13 לכימותראפיה – 4 בולים; מצודות לאומיות – 2 בולים; צמחי מרפא באנטוליה – גליון־זיכרון; סולטן סולימן (המחוקק) – 1 בול; סידרת בולים מן המניין וסידרת בולי שרות.

הערת מנהל השרות הבולאי

לצערי נבצר בעדור ביום 5.1.87 מידע משובש בקשר לתערוכת ישראל־צרפת: משרד התקשורת כן נחלץ לעניין התערוכה הדו־לאומית בהכירו בחשיבות העניין ומנכ"ל המשרד יורם אלסטר פעל להשגת תקציב מיוחד לתערוכה. לאחר שהודענו לאגודת בולאי ישראל־צרפת בפאריס כי התקציב הושג, הודיע הידיד שלהם כי הזמן לא יספיק לו לאירגון התערוכה ולכן היא ירדה בשלב זה מן הפרק.
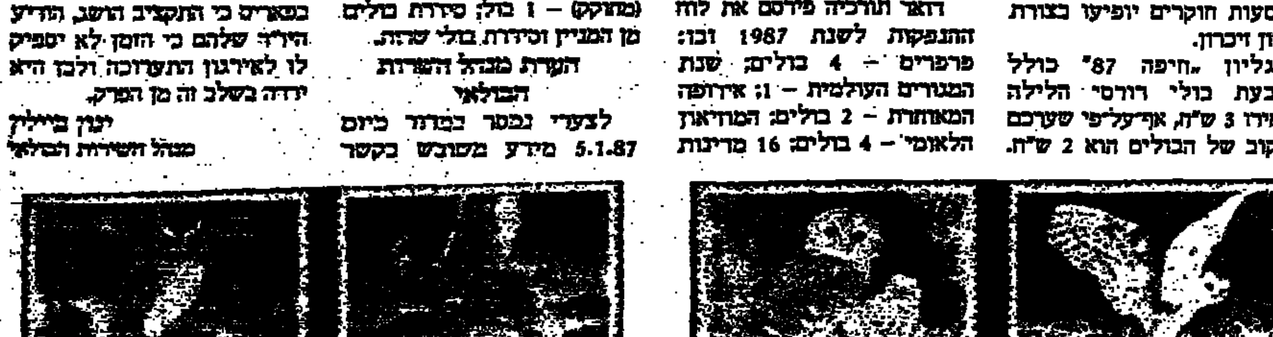
ינון ביילין
מנהל השירות הבולאי